

LA SALETTA

Zjevení Matky Boží Plačící

Matka Boží na La Salette žádala, aby její zvěst byla oznámena všemu jejímu lidu. Nejvhodnějším prostředkem k rozšíření by se zdálo vydání zprávy o zjevení v propagačních brožurkách. Ale při stručném podání by mnozí nepochopili hluboký smysl, význam a dosah zjevení. Veliká ta událost zasluhuje, aby byla poznána důkladněji. K tomu slouží tato kniha; proto přání, aby vnikla do *každé rodiny*, není přílišný požadavek. Ostatně prostředím a okolností, jež zvolila Matka Boží, také náleží svou výmluvností k zjevení. Podrobnosti doplňují obraz jako kvítí, jež byly rozsety na výšině La Saletské a jimiž pasáči vyzdobili kamenný trůn nebeské Poselkyně.

„Nuže, mé dítky, oznamte to všemu mému lidu.“

D r. A N T O N Í N S T Ř Í Ž

La Saletta

Zjevení Matky Boží 19. září 1846

V P R A Z E

K N I H O V N A V I N I C E P Á N Ě

Nihil obstat.

**Prael. Dr. Otto Stanovský,
censor.**

Imprimatur.

Pragae, die 14. Augusti 1940.

**Prael. Dr. Jos. Čihák,
pro Vicario generali.**

N. 11106.

La Saletta! Až do roku 1846 nebylo toto jméno známo dále než snad na nějakou míli v nejbližším okolí. Kdo by se byl zajímal o osamělou výšinu na nejvzdálenějším cípu jihovýchodní Francie v pustých skalnatých horách?

Ale toho roku vyvolila si ono místo sama Královna nebeská, aby svěřila dvěma pasáčkům významnou zvěst, která podle její výzvy měla být oznamena „*všemu jejímu lidu*“.

Od té doby tudíž La Saletta měla být známa po celém křesťanském světě. A vskutku

brzy se o zjevení la saletském hovořilo ve všech křesťanských zemích. I u nás brzy vešlo ve známost, byla vydána již asi za 4 roky knížka popisující ono zjevení, tiskly se i u nás obrázky Panny Marie La Saletské a písně, jež se zpívaly o poutích. Někteří staří lidé se ještě pamatují, jak se mluvilo o zjevení Panny Marie plačící a o jejích výstrahách. I svatyně byla u nás vystavěna k její cti.

V nejsevernějším cípu Opavského Slezska, mezi Javorníkem a Landeckem ve výši 594 m v lese u farní osady Krautenwaldu stojí přívětivý pseudogotický poutní kostelíček, zasvěcený Panně Marii La Saletské. Vznik tomuto kostelíku dala tato událost: Asi za dva roky po zjevení Panny Marie na La Salettě dočtla se o zjevení jedna paní z Krautenwaldu, po léta těžce duševně trpící a chorá. Učinila slib, že uzdraví-li se, vystaví Panně Marii La Saletské kapli. Záračné a trvalé pozdravení ihned po slibu následovalo. Uzdravená paní v roce 1851 dokončila stavbu dřevěné kaple, jež v roce 1858 byla přestavěna ve zděný poutní kostelík. (Zevrubnějši vylíčení ve „Vinici Páně“ roč. IV. č. 4.)

Čím to, že se později na La Salettu zapomnělo do té míry, že nejen obsah zjevení, ale i jméno vymizelo z paměti? Tři hlavní příčiny bychom mohli uvést.

První příčinou byl nevěrecký liberální duch druhé polovice devatenáctého století, kdy se zlehčovaly všechny nadpřirozené jevy, ano i popírala se možnost zázraků. Za toho rozkladu nadpřirozené víry úsilí kazatelů směřovalo hlavně k tomu, aby se udržela a obhájila víra v články víry, které povinen každý věřiti, chce-li býti spasen. Proto se raději odezíralo od mimořádných zjevení, aby se vzdělanci nepohoršovali.

Později pak vznikla nedůvěra k zjevení la saletskému tím, že některé spisy, pojednávající o La Salettě, byly církevně zakázány, z čehož se mylně a nesprávně usuzovalo, že vůbec není dovoleno o zjevení la saletském pojednávat.

Třetí příčinou bylo, že roku 1858 se událo zjevení Panny Marie v Lurdech a brzy se tam objevoval zázrak na zázrak. Před očima vědeckých autorit docházelo tam k uzdravení z neduhů, o nichž každý lékař byl usoudil, že jsou to choroby naprosto nevyléči-

telné. Protestanté byli tím zmateni a nevěrci poraženi. Zjevení Panny Marie v Lurdech probudilo opět víru v nadpřirozené zasahování Boží do světového řádu; lurdské zázraky se staly skvělou obranou víry v moc Matky Boží a dokazovaly možnost i skutečnost jejího zjevení. Lurdy staly se od té doby předmětem pozornosti celého světa. Na La Salettu se však již zapomínalo, ačkoliv i tam, zvláště v prvních letech po zjevení Panny Marie, se událo mnoho zázraků. V pozdějších letech ovšem méně se tam dala podivuhodná uzdravení nemocí tělesných, ale dály se tam jiné významné divy: podivuhodná obrácení hříšníků. Proto aspoň ve Francii La Saletta požívala stále úcty a v posledních letech se tato úcta rozmáhá právě proto, že se jeví větší potřeba hledati záchrany pro duše, jimž pro odvrácení od Boha hrozí záhuba věčná, nežli uzdravení neduhů tělesných, jež přece nejsou zlo nejhorší. Ano dnes se říká ve Francii: „*Chcete-li vyprositi uzdravení, jděte do Lurd; chcete-li vyprositi obrácení, putujte na La Salettu.*“

Když se Panna Maria zjevila v Lurdech, nemínila tím vyhladiti z paměti své zjevení

na La Salettě, ba naopak, zjevení lurdské je v souvislosti se zjevením la saletským, jest jeho potvrzením a dovršením.

V každé zemi, kde katolická víra zapustila kořeny, kvete z této víry úcta a oddanost k Panně Marii. A této úctě a zbožnosti odpovídají též projevy dobroty a moci Matky Boží, jež vyslýchá prosby svých ctitelů a přispívá jim i zázračně na pomoc. V každém katolickém kraji jsou památná místa, kdež se chovají starobylé obrazy a sochy památného původu, jimž se dostalo názvu „milostné“ nebo „zázračné“, poněvadž požívají zvláštní ochrany nebeské a poněvadž před nimi došlo a dochází k podivuhodným vyslyšením proseb. Některá místa si získala slavné pověsti a vábí věřící proto, že se tam Matka Boží přímo zjevila, aby zázračně uzdravila chorého, jenž se k ní utíkal, nebo aby potěšila a povzbudila některou vyvolenou duši. V životopisech Svatých se často dočítáme o takových soukromých viděních a zjeveních.

Ale zjevení Panny Marie na La Salettě má ráz mimořádný. Nepřišla tam Matka Boží, aby přispěla prosebníku, jenž se jí do-

volával, nepřišla soukromě někomu ulevit. Přišla nikým nevolána a nečekána. Přišla jako nebeská poselkyně, znenadání a přece ve chvíli prozřetelně určené, aby promluvila svým zjevem i svým slovem ke všemu lidstvu. A nebylo to posláni jen pro tehdejší dobu, neboť kdo by popíral, že její výtky a výstrahy se týkají dnešní doby ještě větší měrou než lidstva tehdejšího?

Zvěst sama je krátká a prostá. Ale čím hlouběji o ní uvažujeme, pozorujeme též prostředí, do něhož byla zasazena, tím mohutněji vystupuje její vznešenost a význam. Též třeba věnovati pozornost událostem, jež následovaly, neboť v nich nacházíme potvrzení a výklad.

Poslušni jsouce dekretů papeže Urbana VIII., pojímáme a předkládáme nadpřirozené úkazy zde líčené jen v tom smyslu, jaký stanoví nebo připouští autorita svaté katolické Církve.

Všecky historické údaje týkající se zjevení i obou pastevců jsou váženy z kritických a církevně schválených spisů.

Výzvě naší Paní „*Zvěstujte to všemu mému lidu*“ odpovídá povinnost věřících při-

jmouti pozorně její slova, vštípití si je do srdce a zachovati se podle nich, jak napomíná Duch Svatý v knize Tobiášově:

„V uctivosti mlti budeš matku svou po všecky dni života, neboť pomníti máš, jaká a jak veliká nebezpečí pro tebe trpěla v životě svém.“

Výzvy Mariiny nejsou nyní o nic méně naléhavé než v době jejího zjevení na La Salettě. Kdyby se zjevila u nás, nelkala by jako tehdy? Nemá stejné příčiny k steskům a k hlubokému zármutku? Nepáchají se hříchy, na něž si stěžuje na La Salettě, u nás téměř všeobecně?

I nad námi tato dobrá Matka jen stěží udržuje rámě svého Syna, a chce-li, aby nás neopouštěl, musí ho prositi bez ustání.

C E S T A N A L A S A L E T T U

Již cesta k dějišti veliké události z 19. září 1846, vyzdobená krásami přírodními i dějinnými památkami, skýtá tolik zajímavostí, že pozorovatel nevychází z údivu. Jest nám projeti napříč Švýcarskem. Místo kratší a rychlejší, ale méně zajímavé cesty přes Basi-lej nebo Bern, pojedeme raději horskými drahami a uvidíme nejkrásnější krajiny Švýcarska. Zastavíme se v krásném poutním místě mariánském v Einsiedeln, kdež jest skvostná basilika s rozsáblým benediktinským klášte-rem. Odtud ráno vyjedeme horskými průsmyky a jedeme kolem jezer a alpských velikánů, jejichž vrcholy se třpytí věčným sněhem a ledem. Objíždíme horstvo Rigi, Pilatus, vidíme krásné ledovce Wetterhorn, Pannu, Mnicha, projíždíme údolím Zweisimmen a s výšiny Les Avants sjíždíme k jezeru Ženevskému. Z Montreux můžeme jeti parníkem po jezeře do Lausanne a do Ženevy. Za Ženevou přejedeme hranice švýcarské a jedeme k jihu obtačejíc horstvo, v jehož středu se vypíná Mont Blanc. Možno se zastaviti

v Annecy, kdež se narodil a působil a kde též v krásném novém chrámě u oltáře jest pochován sv. František Saleský a jeho horlivá spolupracovnice sv. Johanna Františka Fremiot de Chantal.

Z Annecy jedeme dále na jih k městu Chambéry a ke Grenoblu. Na pravé straně se rozkládá pohoří, kdež jest „Veliká Kartouza“ - La Grande Chartreuse. Je to místo, které si zvolil sv. Bruno (asi r. 1081), aby se tam se svými šesti druhy oddal strohému životu poustevnickému. Tam položen základ k řádu, jenž odtud sluje Kartusiánský, tam od té doby bylo jeho ústřední sídlo.

Na jihovýchod od Grenoblu se vypínají hory, dostupující výše až 4000 *m*. Většinou holá skaliska, v nižších polobách porostlé travou a ještě níže křovím a stromovím. Hora La Saletská je v horském pásu za horou Obiou ve výši 1800 *m* a nad ní se vypínají další hory, jež tvoří uzel na rozhraní Francie a Italie.

Město Grenoble se rozkládá na stoku řek Isèry a Draka, v kotlině vroubené kolem dokola horami, jejichž skalnaté vrcholky zvláště při východu a západu slunce brají opálo-

vými barvami. Na předhořích se vypínají tvrze. Také v Grenoblu jest veliká tvrz vévodící nad městem. Město čítá nyní téměř 100.000 obyvatel. Je hlavním městem departementu isèreského, krajiny Dauphiné.

Z Grenoblu možno zvoliti dvojí směr: buďto průsmyky podél řeky Romanche, anebo drahou, jež vede do Gapu. Jedeme-li prvním směrem, odbočili bychom na místě, kde se stékají řeky Drak a Romanche, nalevo a jeli bychom úzkým průsmykem podél řeky Romanche. Tudy se vůbec jezdívalo z Grenoblu do La Mure a na La Salettu, dokud nebylo železnice.

Leon Bloy píše o této cestě: „Jezdilo se dostavníkem, do něhož byly zapřaženy tři páry koní, neboť cesta vede stále prudce vzhůru, a cestujícím bylo se roztrásati od časného jitra až do noci, kdy polámání vylézali z dostavníku v Corpsu, aby na další cestu svěřili své otlučené údy mezkařům. Místy se vystupovalo, aby se koně nakrmili a napojili u proudících bystřin, a poutníkům bylo slastí ubírat se pod velkými stromy za šumotu pramenů.“ Dnes i tudy vede pohodlná silnice, hadovitě se vytáčejíci po vysokých úbo-

člch. Nad úžinou řeky Romanche otvírá se pohled do údolí s městem Vizille a zámek z r. 1610.

Odtud vedla by cesta městečkem Laffrey (925 m), kdež se Napoleon setkal při svém návratu z ostrova Elby s oddílem pátého pluku, jenž byl poslán, aby se ho zmocnil. Vojáci však uslyševše hlas bývalého velitele, složili zbraně, nadšeně ho pozdravili, dali se mu do služeb a táhli s ním na Paříž. Minuli bychom dále dvě jezera: Le Grand Lac a Pierre-Châtel, a dospěli bychom k městu La Mure.

Ještě zajímavější však je cesta údolím řeky Draka. Odkud se dostalo řece toho pohádkového názvu? Kdybychom ji viděli na jaře nebo po přívalech, přisvědčili bychom, že si zasluhuje svého jména, neboť tu se valí celým údolím, unášejíc svými dravými vlnami vše, co se jí staví v cestu. Ostatně později uvidíme, že i v klidných dnech jeví svou dračí povahu.

V Saint-Georges-de-Commiers odbočíme od hlavní trati, která vede z Grenoblu do Veynes a Gapu, a přesedneme na menší vlak s elektrickým pohonem. Je to proslulá trať,

vinoucí se po skalních úbočích nad řekou Drakem k městu La Mure.

Bez hluku a supění, bez kouře a sazí vlak se plíživě žene do svahů a klidně můžeme pozorovati panorama, jež se pod námi rozvíjí.

Vidíme pod sebou malebné údolí, jímž se vine Drak v širokém pískovitém řečišti, plném ostrůvků. Údolí se však stále zužuje a stoupá, trať opisuje oblouky po svazích příkrých skal.

Krajina nabývá divokého rázu. Drak ve zúženém řečišti se již hadovitě svíjí, svítí bílými peřejemi, ječí a vystřikuje své zlobné pěny, hotov pozřít vše, co se dostane do jeho spárů.

Dráha z Grenoblu do La Mure je mistrovským dílem francouzského inženýrství. Nemysleme, že dráha byla vystavěna z toho důvodu, aby bylo zjednáno spojení s La Saletou. Pohnutkou k stavbě byla spekulace. V okolí města La Mure byla totiž objevena bohatá ložiska uhlí a cenných hornin. Proto podnikatelé slibující si výnosnou těžbu, nešetřili peněz na tuto nákladnou trať. Ale mimoděk se tím posloužilo též zájmům náboženským.

Jedouce po viaduktu spojujícím dva tunely nad propastí, díváme se odvaze inženýrů a dělníků, kteří v takových závratných výšinách pracovali, jako by soupeřili se soplícím Drakem, jenž v ta místa nechtěl nikoho pustiti. Pod námi jsou propasti dvakrát hlubší, než naše propast Macocha.

Joris Karl Huysmans píše o těchto místech ve svém románě „Katedrála“: „Vyjedeme-li z tunelu, jsme opravdově mezi nebem a zemí a vytáčíme se v závratných výších na pořadí balkonů, majíce nad sebou strmé, holé břehy, jež jako by hrozily lavinou se zřítiti na nás. Tato trať je dlouhým belvederem do ohromujícího chaosu hor; zděšení se zde střídá s kontemplací; zapomínáme zde hrozivosti prázdného prostoru pod sebou a děsu z katastrofy pro velebnou krásu těchto partií.“

V zátočinách trati nesnese ovšem každý pohledu z okna vlaku. Stavba trati si vyžádala nejeden život za obět, ale je tak pevná, že tam nedochází k nehodám.

Zdálo se, že jsme již uzavřeni v úplné poušti. Ale tu zahlédneme nad sebou skupinu domků. Je to víska Monteynard. Náhorní pláň přivábila chudé osadníky, aby se

usadili v těchto vzdušných prostorech, kdež půda jim slibovala jakou takou obživu. Byl to lid zbožný, proto chtěli mítí též Spasitele mezi sebou a vystavěli si kostelík. Uvážíme-li, že i tam je s nimi kněz sdílející s nimi jejich úděl chudoby a opuštěnosti, možno tu mluvit o obětavosti a hrdinství. Není zajisté příjemno sedět tam v dobách dlouhé zimy, kdy vichry skučí dnem i nocí v těch výšinách odříznutých od světa, kdy kolem dokola se naskýtá jen ponurý obraz pustoty a smrti. Byl tam též nějaký čas kaplanem bl. Petr Julian Eymard.

Zato v létě s této velkolepé pláně Sinardské je překrásný rozhled.

Jedním ze sedmera divů dauphinèského kraje je skalní hora Aiguille (Jehlan, 2097 m). S jedné strany se jeví opravdu jako jehlan, s druhé strany však má táhlý hřbet, jako obří hradba. Dlouho byla pokládána za nepřístupnou. V nedávných dobách mladý kněz z nedaleké osady, odvážný lezec, vysekával v úbočí otvory, zarážel do nich skoby a provlékal lana, a tak učinil horu přístupnou až na vrchol.

Blížíme se k hutím „Force et Lumière“,

kdež byla zkrocena dravá síla Draka a použito jí na výrobu elektřiny. Byla tam vystavěna silná vodní přehrada a zachycená síla Draka uvádí v pohyb řadu turbin. Tak byl Drak zapřažen do služeb lidských a elektřina se odtud rozvádí do celého kraje.

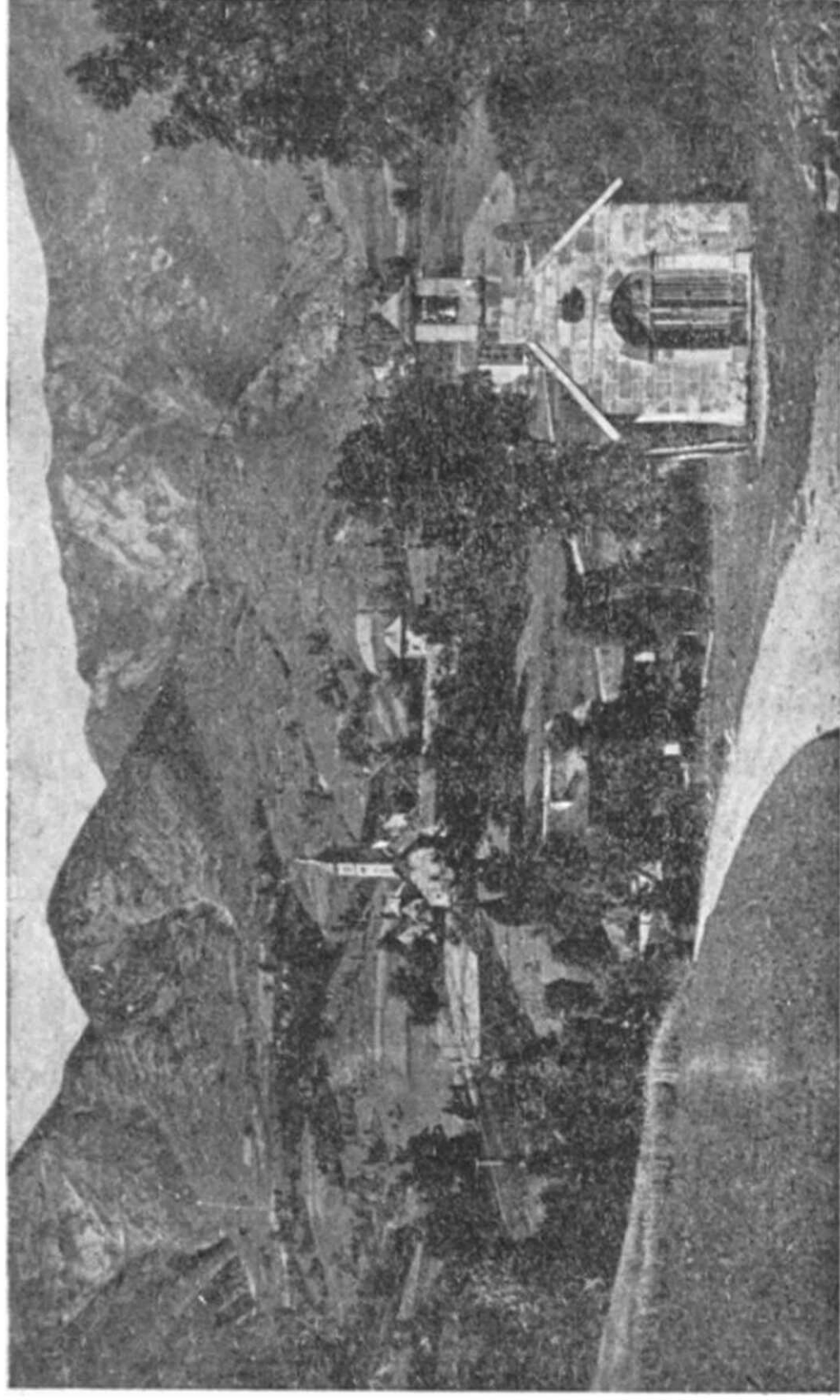
Devítiobloukový viadukt přenáší náš vlak přes bystřinu Vaulx a od La Motte d'Aveillans, kdež jest středisko dolů, trať už nestoupá a po několika zátočinách sjíždí vlak do roviny, v níž se rozkládá město La Mure (873 *m*).

La Mure je rodiště blahosl. Petra Juliana Eymarda, zakladatele kongregace Nejsvětější Svátosti čili eucharistiánů, mající za účel „ustavičné klanění“. Narodil se tam 4. února 1811. V tamním skrovném kostelíku chudičský hošík se učil znáti a milovati eucharistického Krista, jemuž pak všechny své síly zasvětil. Tam přišel zemřít a skonal 1. srpna 1868. Umíral drže a líbaje sošku Panny Marie La Saletské, jejímž byl ctitelem. Můžeme navštívit domek, v jehož přízemí se narodil a v jehož podkrovní světničce zemřel. V oné chudé jizbičce je vše zachováno v tom stavu, jak to bylo při jeho smrti. Nyní

byl v La Mure vystavěn nový pěkný kostel na počest blahosl. Eymarda.

Z La Mure jedeme ke Corpsu, vzdáleného odtud 25 *km*. Krajina zprohýbána kopci. Sjíždíme k říčce La Bonne, přítoku Draka. Tři mosty byly postupně vystavěny v této kotlině. Dole pozorovati stopy nejstaršího, prý z doby starořímské. Tudy táhl též Napoleon z Italie do Francie. Vjíždíme do mírnější krajiny u Beaumontu, kdež jsou roztroušeny samoty mezi zlatými políčky a svěžími lukami. Obilí ovšem je tam skrovné. Stébla asi na pld a klásky chudičké. O něco dále setkává se s námi opět Drak, ječící ve stinných propastech.

Brzy se v dáli před námi vztyčí velkolepý obr Grand-Obiou (2793), jenž vévodí celému kraji a rozpíná svá skaliska až ke Corpsu, omýván jsa vlnami Draka. Je též jedním ze sedmera divů krajiny Dauphiné. Jeho vrchol má podobu ležícího lva s velikou hlavou a táhlým hřbetem. Od La Saletty jej uvidíme v jiné podobě. Tam se tyčí vrchol hranatě a při zamračené obloze se jeví jako černý smuteční katafalk. Přijíždíme k městečku Corpsu, ležícímu v dolině. Má asi 1300

Vesnička La Salette. Vlevo po úbočí kopců se stoupá k místu zjevení.

obyvatel. Je pro nás významné tím, že se tam narodili oba pastevci, poctění zjevením Panny Marie na La Salettě: Melanie Calvatová a Maximin Giraud. Maximin tam též zemřel roku 1875 a je pochován na tamním hřbitově.

Z Corpsu vede cesta údolím, opačným směrem od hory Obiou, zprvu po rovině. Ačkoliv se na La Salettu konají též hromadné pouti, zvláště v letní neděle a o mariánských svátcích, ve všední dny potkáváme jen jednotlivé poutníky, pěší nebo v autech a autokarech. La Saletta je vhodným místem k poutím kajícníků a od nich též je vyhledávána.

Cesta se vine mezi kopci, jejichž úbočí jsou porostlá sytou zelení a listnatými stromy, nad nimiž strmějí holé skály. Z úžlabin se hrnou do údolí praménky. Cesta sama vybízí k sebranosti a modlitbě.

Asi za půl druhé hodiny se prostor mezi kopci rozšíří v kotlinu, v jejímž středu je kostelík a kolem něho roztroušeny domky. Je to vesnička La Salette. V době zjevení to byla ubohá osada, jež čítala i s okolními samotami 700 duší. Dnes pak má obyvatel

ještě o 200 méně, neboť kdo může, hledá si bydliště jinde, kde by se snáze užíval.

Kostelík měli zchátralý, chudý a teprve když po zjevení Panny Marie poutníci putovali jejich osadou na posvátnou horu, občané si vyprošovali od nich almužny, z nichž si vystavěli kostelík nový a zasvětili též Matce Boží La Saletské. Stavení jsou chudičká, z kamení, škola se zdá vynikati nad ostatní domky, ale v jejím přízemí je kovárna. Kovářská výheň usnadňuje vytopení učebny.

Ve vsi Ablanden, jež je částí této osady, u hospodáře Baptisty Pra sloužila roku 1846 Melanie. Šlo jí tehdy na patnáctý rok.

Nad vsí cesta prudce stoupá, vytáčejí se po úbočích kopců. Ale brzy ani nezasluhuje názvu „cesta“. Je to jen tesané úbočí, jsou jen ulámány kusy skal, aby se mohlo projeti. Stoupáte po samém kamení.

V dáli už vidíte kopec, na němž je vysoký kříž, ale svatyně ještě není viděti. Po hodinovém stoupání vynoří se mezi kopci svatyně zbudovaná na památné hoře. Myslíte, že za několik minut stanete u ní; ale ještě půl hodiny bude se vám vytáčet po úbočích svahů.

Konečně otvírá se před vámi kotlina, ovane vás horský vánek a vidíte před sebou basiliiku, před ní pak zelené prostranství a sochy označující místo zjevení Panny Marie.

Kdo tam putuje s vědomím, že místo ono bylo poctěno a posvěceno samou Královnou nebes, jež tam přišla ulevit svému zármutku, nemůže než padnouti na kolena a líbat posvátnou půdu, kdež stanula Nejsvětější Panna.

SVĚDKOVÉ ZJEVENÍ

Bůh si volí za vykonavatele svých úmyslů často bytosti před světem bezvýznamné, opovržené. Každý nástroj se hodí jeho všemohoucnosti, která „působí všecko ve všech“ (I. Kor. 12, 6). Bůh rád si volí, „co pošetilé jest ve světě, aby zahanbil moudré“ (tamt. 1, 27). Maria, nejpokornější ze všech stvořených bytostí pronikla toto tajemství a ve svém chvalozpěvu nadšeně velebila Boha, že „výšil nízké“. Není tudíž divu, že si i ona zalibuje v ponížených, v ubohých. Když chtěla bloudícímu lidstvu XIX. století a dalších věků dáti své mateřské výstrahy, zvolila si za prostředníky dvě dítky, nejzanedbanější, nejubožejší. Duchovnímu potomstvu farizeů a zákoníků byl tím dán podnět, aby se pohoršovali a odvraceli, ale pokorní rozjimateelé vidí právě v této volbě nový úchvatný projev božské moudrosti a mateřské lásky Královny nebeské.

Františka Melanie Calvatová se narodila v Corpsu 7. listopadu 1831 z rodičů velmi

chudých. Otec, zvaný též Mathieu, chodil po výdělku, kde se dalo, buď jako pilař nebo podavač u zedníků. Vracíval se z práce někdy teprve na neděli se skrovným výdělkem, z něhož bylo živiti četnou rodinu. Byl poctivý a zbožný. Ale matka byla Melanii spíše zlou macechou než matkou; zanedbávala domácnost, milovala společnost, chodila po kletkách. Když se pozdě vrátila, vylévala si právě na Melanii zlost, týrala ji, rvala ji za vlasy a často i v zimě ji vyháněla na noc do lesa. Ani ji nepojmenovala vlastním jménem; říkala jí „němák, vlčice, divoška“ a zakázala i ostatním dětem, aby jí jinak nepojmenovaly. Když otec přišel v sobotu z práce a viděl Melanii všecku ztýranou, s boulemi a podlitinami, bral ji k sobě a ukazoval jí na kříž, jenž visel v jizbě, těšil ji a povzbuzoval, aby se od Pána Ježíše učila trpělivosti. Se ženou míval časté půtky, ale nic nezmohl. Kříž byl jedinou a nejlepší školou ubohé Melanie. Do školy jí matka neposílala, leč někdy v zimě, ale často ji vyháněla na žebrotu. Aby v domě ubylo o jeden krk a přibylo výdělku, byla Melanie poslána brzy do služby za pasačku. Navykla již doma ústrkům a u cizích

se jí nevedlo lépe, už pro její uzavřenou povahu. Nejhuře se jí vedlo v Quet-en-Beaumont, kdež sloužila v rodině zlodějů, kteří ji hrozně týrali, že se nechtěla propůjčiti ke krádežím. Dívka si nikdy nikomu nepostěžovala a otec netušil, jakým zlotřilcům ji svěřil. Teprve po roce, když se přesvědčil, vzal ji odtamtud. Melanie později nazývala tu dobu útrap „šťastným rokem“. Bůh ji sílil a připravoval utrpením k budoucímu poslání. Na jaře r. 1846 byla dána do služby za pasačku krav do vísky Ablanden, náležející k obci La Salette.

Petr Maximin (lidově Mémin) *Giraud* byl o čtyři léta mladší než Melanie. Narodil se též v Corpsu, 27. srpna 1835. Matka mu zemřela, když byl ještě v kolébce. Otec, řemeslem kolář, se oženil po druhé a macecha odstrkovala nevlastní dítě a byla k němu tvrdá. Nejednou Maximin hladověl a tu mladší bratříček se s ním dělil o svůj chléb.

Otec Maximinův hověl pití a karbanu. Do kostela zašel zřídka. Hošík, jsa ponechán sám sobě, ztrávil většinu času na ulici, hraje si s kamarády, pásal otcovu kozu nebo ovci,

sbíral trus na silnici vedoucí z Grenoblu do Gapu a žebрал u cestujících, kteří tamtudy projížděli.

Nenaučil se čísti ani psáti a z francouzštiny znal jen několik slov, jež pochytil mezi cestujícími na silnici, tehdy velmi živé, poněvadž železniční trati tam ještě nebylo. Jeho znalosti náboženské byly tak skrovné, že stěží uměl Otčenáš a Zdrávas. Byl chápavý, ale pro svou těkavost a nestálost nemohl se na nic vážného upnouti.

Na svůj věk byl drobný a útlý jako Melanie. Ale povahou byl pravý její opak. Kdežto Melanie byla plachá, ostýchavá a uzavřená, Maximin byl nadmíru živý, hravý, veselý, nepokojný; přitom však byl něžný, dětinný, soucitný, upřímný, nezištný a čistého srdce.

Byl stále u otce v Corpsu, až jednou v neděli v září r. 1846 přišel k Giraudovi početný chalupník z Ablanden, jménem Petr Selme, a prosil přítele koláře, aby mu propůjčil svého chlapce za pasáka, poněvadž jeho pasák mu onemocněl. Giraud, znající též hrdost, nechtěl se před svými sourodáky a zvláště před rodinou své první ženy zahazovati, že pronajímá svého hochu, proto nepři-

volil a vymlouval se Selmovi, že Maximina potřebuje, aby hlídal kozu, kterou právě koupil, a že je nespolehlivý, neboť nedávno nechal zhynouti ovci, kterou měl opatrovati. Přítel měl na všecko odpověď: kozu může chlapec pásťi společně s jeho kravami; on sám dohlédne na nezkušeného pasáčka; ostatně běží jen o několikadenní službu, a příští neděli ho přivede zpět k otci s hojnou výslužkou másla a sýra.

Tyto důvody pohnuly Girauda, že svolil a podali si na to ruce. Jenže budoucí pasák, o jehož osudu se takto rozhodovalo, nebyl právě doma; otec ho byl poslal se vzkazem do Saint-Julien, vískey patřící též k obci la saletské, tři kilometry od Corpsu; a poněvadž se dalo do deště a schylovalo se k večeru, zdrželi ho tam na noc. Tam v pondělí ráno o třech hodinách přišel si pro Maximina Petr Selme, vzbudil ho, oznámil mu rozhodnutí otcovo a odvedl si ho domů.

V Ablandenách dali chlapci snídani, odvázáli čtyři krávy a svěřili mu je.

Petr Selme měl louku na jižním svahu hory Planeau; i zavedl tam nového pasáka a ukázal mu *dobyťčí studánku*, k níž má ko-

lem poledne zavésti krávy k napojení. Tak nazývali jakousi nádrž z kamení a drnu, v níž se zachycovala voda tekoucí skrovně z úžlabiny Sézia. Zatím co Maximin hlídal krávy se svou kozou, Selme opodál o něco níže kosil trávu a podle slibu daného koláři měl hocha stále na očích.

Tak tam pásal Maximin celý den, jakož i v úterý a ve středu. Ve čtvrtek zahnal krávy na jiné místo, ale byl rovněž stále pod dozorem hospodářovým nebo jeho ženy. Ráno vycházeje z Ablanden, snědl celou zásobu jídla, jež mu dali do mošny na celý den, rozděliv se dobrosrdečně se svým věrným psem. Když se ho ptali, co bude jísti později, odpověděl s dětinnou prostotou: „Však já už nemám hlad!“

Večer toho dne se setkal ponejprv s Melanií, pasačkou Baptisty Pra z Ablanden. Až do toho dne se vůbec neznali, třebaš byli oba z Corpsu. Bydleli totiž na opačných stranách města, byl mezi nimi rozdíl čtyř let, do školy téměř nechodili a Melanie brzy odešla z domova do služeb.

V pátek 18. září Melanie samotna, jak obyčejně, hlídala krávy svého hospodáře na

Dole vesnička Ablanden. Pohled s úbočí hory Planeau.

pastvině nedaleko louky Selmovy. Trhala kvítka a hovořila s nimi. Před polednem přiběhl k ní Maximin a řekl: „Děvče, zůstanu tu s tebou. Jsem také z Corpsu.“ Melanie však se zalekla a vzdalovala se. Ale Maximin se nedal odbýti; pravil, že je mu samému smutno a že hospodář ho poslal za ní, ať tedy zůstane s ním, že bude hodný. Melanie tedy zůstala, ale trhala dále kvítka a hovořila s nimi o Pánu Bohu. Čtveračivý Maximin ji pozoroval a ptal se jí, mají-li kvítka uši, aby ji slyšela. „Hrejme si spolu, dělejme něco veselého,“ navrhoval. Melanie však byla na rozpacích, jak by si měli hráti. Zůstali však už ten den spolu a Melanie svolila, aby Maximin na druhý den zase přišel.

V sobotu dne 19. září časně ráno děti se setkaly na cestě, ženouce krávy na pastvu. Maximin přišel opět za Melanií, jež zase trhala kvítky, a chtěl na ní, aby ho naučila nějaké hře. Melanie tedy navrhla, že si budou stavěti „ráj“. Maximin byl zvědav, co to bude, proto se ochotně podřídil a trhal též kvítka na výzdobu ráje. K poledni volal zdola Selme na pastevece, aby hnal krávy napojit. „Zavolám Melanii a poženeme spolu,“ od-

větil Maximin, a sehnali krávy k „dobyččí studni“. Ze vsi La Saletty bylo slyšeti „Anděl Páně“. Potom oba pastevci přehnali krávy přes rokli Sézii a nechali je pásti na obecní pastvině na úbočí Gargasu. Sami se vrátili výše a pojedli spolu, co byli ráno dostali k obědu, černý chléb a sýr. V úžlabině u vyschlého pramene bylo nakupeno několik kamenů na způsob lávky. Tam si děti snesly natrhané kvítí a jaly se snášeti kamení na stavbu „ráje“. Skládaly kamení na onen podstavec dokola, nechávajíce uprostřed prázdné místo. Přes ty kameny položily široký, ploský kámen a Melanie řekla: „Zde dole bude naše obydlí a nahoře bude ráj.“ I nakladly na horní kámen natrhané kvítky rozličných barev, ověsily jej věnečky a obložily ještě kvítky, jež svými korunkami splývaly přes okraje.

Děti netušily, komu svou dětskou hrou připravují trůn.

Zatím co si pastevci prohlíželi své dílo, připadla na ně nezvyklá ospalost, i řekli si, že si chvíli odpočinou. Ulehli si na trávník, několik kroků od sebe. Též Maximinův pes Lulu si lehl poblíž svého pána. Ihned tvrdě usnuli.

M Í S T O A D O B A Z J E V E N Í

Zjevení Matky Boží na La Salettě je úchvatné nejen samo o sobě, nýbrž všemi okolnostmi, jež byly podivuhodně zvoleny, aby ještě zvýšily jeho velkolepost a dojmavost.

Nejvýznamnější události Zjevení Božího se staly na horách. Na horu povolal Hospodin Abrahama, aby mu obětoval, na hoře Horeb se ukázal Mojžíšovi v hořícím keři, s hory Sinai dal lidu zákon, na horu Horeb vedl proroka Eliáše, na hoře Sionu dal vzdělati sobě chrám. S hory prohlásil Spasitel své blahoslavenství, na hoře Proměnění zjevil svou slávu, na výšině golgotské umírá za lidstvo, na hoře Olivetské vystupuje na nebesa.

Hoře La Saletské se dostalo cti, aby s jejích výšin bylo nebeskou Poselkyní lidstvu znovu důrazně připomenuto, co Bůh lidstvu zjevil a přikázal na památných horách biblických. Vznešená Paní v ohnivém záři připomíná tam zejména Desatero a Oběť kalvárskou.

Několikrát význačný ráz jeví ono místo, a každý podivuhodně odpovídá účelu a významu Zjevení.

Bylo to zákoutí úplně odloučené od světa, vzdálené jeho hluku a shonu. Místo úplného klidu a ticha. Nikde stopy po dle lidském, nikde, ani v dáli nebylo zřítí lidského obydlí. Vystupovali tam jen prostí, chudí pasácci. Bylo to tudíž místo čisté, nedotčené hříchy. Místo vhodné, aby tam sestoupila Panna nejčistší.

Je to končina pustá, kajícího rázu. Poušť. Široko daleko není stromku ani křoví. Místo vyblízející k sebranosti, neboť není tam nic, co by působilo rušivě na smysly. Na těch holých pahrbcích a strmých vrcholech jako by vzdychala „žádost pahrbků odvěkých“.

Místo chudičké. Jen útlé traviny pokrývají skalnaté stráně a mezi nimi skromně vzhlízejí k slunci drobná, horská kvítka. Toto prostředí odpovídá chudobě a pokoře, v níž prožila Matka Boží svůj pozemský život a v níž si tolik libovala. V pokoře, skromnosti a prostotě chtěla se též zjevití na této hoře, aby odsoudila lidský přepych.

Ale při tomto pokorném rázu je to místo překrásné, velebné. Místo vyvýšené, mohutné podnoží vznešené Panovnice, okolí rušně zvlněné a v uctivé vzdálenosti v mo-

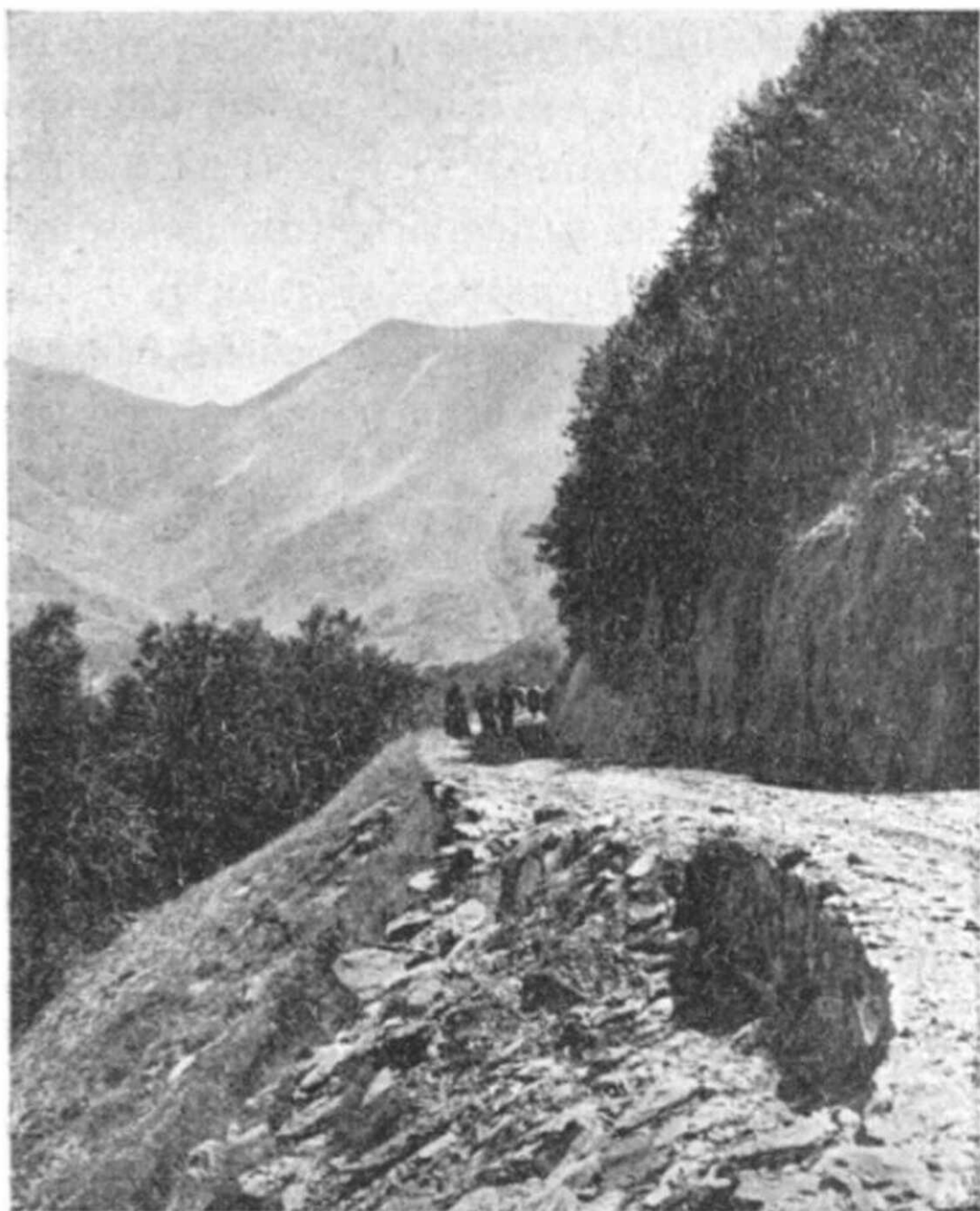
dravém věnci se vypínají mohutné skalnaté hory, jež jako by v dávnověku byly vystoupily z hlubin země, aby byly svědky oné významné Návštěvy a aby chránily v tu chvíli ono zatiší před hříšnými zraky světa.

Významná byla též doba, vyvolená k posvátnému zjevení. Začátek podzimu, měsíc září. Doba, kdy příroda vydavši všechny své plody, dýše teplem mateřské lásky; proti horečnému jaru a bouřlivému létu doba vyrovnání a klidu; doba, kdy „v duši taje stlumená hudba snů a zádumčivá něha“.¹ Bylo krásné, slunné odpoledne, čistá, blankytná obloha se klenula nad zelenými pastvinami a modravými horami, mezi nimiž hranatý Obiou v dáli si hájil svou nadvládu, podoben ležícímu lvu.

Jak úchvatný soulad se nám však teprve objevuje, všimneme-li si liturgicky doby, dne a hodiny Zjevení!

Byla právě sobota Suchých dnů. Suché dny - dny pokání a smíru, kdy křesťané se mají zamysleti nad uplynulým obdobím, dě-

¹ Otokar Březina: Podzimní večer.

Cesta z vesničky La Salette k hoře zjevení.

kovati Bohu za přijatá dobrodiní, lkáti nad nevěrnostmi a urážkami, jimiž ho zarmoutili, a prositi o dobré kněze - tyto dny pokání a smíru si vyvolila Matka Boží k své návštěvě.

V tu sobotu se čte v Evangeliu o stromu fíkovém, na němž pán vinice marně hledá po tři léta plodů a káže jej vytnouti; též o ženě, která byla 18 let sklíčena neduhem a schýlena, že nemohla pohleděti vzhůru. Léon Bloy vidí v této ženě obraz božské Matky, jež po osmnáct věků byla schýlena pod tíží lidských nepravostí.

Byla to zároveň sobota před svátkem Sedmera bolestí Panny Marie, jenž se slavíval třetí neděli měsíce září. V to odpoledne všichni kněží katolického okrsku otvírali knihy svých hodin a v kapitulních a klášterních chrámech zaujímalí místa v chóru, začínajíce nešpory toho svátku a v nich opětující nárek proroka Jeremiáše:

Komu tě přirovnám nebo komu tě připodobním, Dcero Jerusalemská? S kým tě srovnám a čím tě potěším, Panno, dcero sionská? Veliká jako moře jest pohroma tvá (Pláč, 2, 13),

a pěli dále žalozpěv církevního hymnu, jenž tehdy býval zařazen v nešporách:

O quot undis lacrymarum . . .

„Ó, jaký proud slz, jaký žal Tebe zaplavuje, truchlící Panno, když ve svém náručí zříš, ó Matko, Syna svého, sňatého s krutého pně kříže!“

Za tohoto doprovodu snesla se Matka Boží z říše nebeské.

CO VIDĚLI PASTEVCÍ

Jak dlouho spaly děti? Podle toho, jak při pozdějších dotazech udávaly přibližnou polohu slunce, byl by jejich tvrdý spánek trval nejméně hodinu. První procitla Melanie. První její myšlenka byla, kde jsou krávy. Nevidouc jich, zavolala Maximina. Oba vzali své hole a vystoupili na malé návrší. Vidouce, že krávy klidně leží o něco níže na mírném svahu, sestupovali s pahorku jiným směrem k úžlabině, kde byli nechali své mošny. Vtom Melanie se zarazí, úžasem upustí hůl a zvolá: „Oh, Mémine, vidíš tam dole to veliké světlo? Ach, můj Bože!“

„Kde je?“ táže se hošík, jenž byl asi o tři kroky za dívkou. Obrátiv se, vidí rovněž oslnující světlo na místě, kde byli stavěli „ráj“. Sevřel však pevněji svou hůl, aby se bránil, kdyby byl ohrožován.¹

Oba pastevci stojíce přikováni na místě,

¹ Nedivme se tomu útočnému postoji, v nějž hošík uvedl první úlek. I apoštolové uzřevše v noci postavu kráčející po moři, zvolali: „Strašidlo!“ (Mat. 14, 26). I v tom je důkaz, že děti nebyly obětmi přeludu, jež by si ve své fantasii byly vyvolaly.

pozorují v onom velkém světelném kotouči světlo ještě prudší a mihotavé, a v tomto skvoucím jase vidí Paní úchvatné krásy.

Krásná Paní sedí na kameni, který byly dítky ozdobily, a ku podivu - ač kameny vespod byly jen zlehka na sebe nakladeny, stavba se nezhroutila.

Paní sedí schýlena, s lokty opřenými o kolena, s hlavou vloženou do dlaní, jako by jí hořem klesala; je pohroužena v hluboký zármutek.

Matka opuštěná dítkami, zhrzená. Skrývá svou tvář, jako by nemohla snést pohledu na to, co se děje na světě.

Prorok Jeremiáš, jenž ve svých „Nářcích“ vyjadřuje hoře opuštěné a ponížené Dcery sionské, vystihuje asi nejlépe myšlenky a city, jež naplňovaly srdce plačící krásné Paní, když tajemně sestoupila na naši zemi.

Děti, úžasem oněmělé, se svatou bázni a s živým soucitem patřily na zarmoucenou neznámou Paní, obdivujíce se kráse, jíž oko lidské nevidalo.

Přímo ssály svými zraky nadzemskou krásu vznešené Paní, všímajíce si všech po-

drobností jejího úboru, když seděla, i později, když vstala a s nimi mluvila. Později při svých výkladech, jež podávaly tisícovým tazatelům a jež mnohokrát byly i písemně zachyceny, vylíčily zevrubně vše, co viděly, pokud to lidskými slovy možno vyjádřiti.

Šat *Krásné Paní* (tak ji dívky nazývaly) nebyl jim ani tak nápadný svými tvary a úpravou; připomínal úbor prostých žen tamního kraje. Byl to dlouhý šat, řasnatě splývající až k zemi, uzavřený až ke krku, s širokými rukávy, přes ramena šátek, na hlavě čepce, od pasu dolů splývala zástěra. Ale jak byl tento úbor přetvořen a proměněn na této Královně! Chtěla se zjevit v nejprostším úboru, ale Bůh ji královsky ozdobil!

V šatě nebylo nic hmotného. Byl stříbřitě bílý a přeskvoucí, poset třpytivými brilanty. Zástěra zářila zlatem lesku oslnivějšího než všecka slunce. Kolem čepce, jenž ovíjel celou hlavu, byl věnec ze skvoucích růžiček rozmanitých barev, jež nebyly z této země; z každé růžičky vyrážely trsy prudkého světla, tvoříce tak z čepce královskou korunu. Z každého trsu světelného ještě vyrá-

žely splétající se větvičky a trsy drobných kvítků a skvoucích diamantů.

Rovněž šátek byl lemován živoucími růžemi všech barev a ze srdíčka každé růže vycházelo překrásné a očím příjemné světlo; podobné růže byly též kolem pasu a kolem střevíčků, jež byly stříbřitě bílé se zlatými přezkami.

Mimoděk se tážeme: nebylo těch růžiček právě tolik jako Zdrávasů v úplném růženci?

Na šíji měla Krásná Paní veliký řetěz z nehmotného oslňujícího zlata, jenž se vinul podél růžového lemu a jehož články se nezdály zapojeny do sebe, nýbrž položeny vedle sebe, a druhý menší řetěz, na němž byl zavěšen kříž, všecek zářící světlem. Na tom kříži bylo tělo Kristovo s rukama rozpiatýma, barvy přirozené. Z těla vycházely paprsky jako skvoucí šípy. Kristus zdál se Melanii živý, v smrtelném zápase: hlava klesala a opět se obracela vzhůru s očima otevřenýma. Jako bychom slyšeli slova Nevěsty z Velepísně: „Kytičkou myrhovou jest Milý můj, na prsou mých odpočívající“ (I, 12).

Na koncích ramen kříže bylo viděti nástroje umučení: kladivo a kleště. Nebyly na

samém kříži, nýbrž volně se vznášely, kladio na levé, pootevřené kleště na pravé straně.

Když Krásná Paní vstala a zavolala dívky, aby přistoupily, obě děti, přitahovány její krásou a něhou jejího hlasu, přiběhly až k ní. Vstoupily až do okruhu mírnějšího a klidného světla, jež ozařovalo Svatou Pannu. Maximin stál tak blízko, že by se nebylo prošlo mezi ním a Krásnou Paní. Též Maximinův pes Lulu přiběhl s dětmi, a ku podivu! ač jinak byl divoký a stále štěkal a pobíhal, v této chvíli ulehl za Maximinem a ležel nehybně a tiše po celou dobu Zjevení. Jako by i to nerozumné zvíře cítilo, že je před ním Bytost, jíž veškeré tvorstvo má vzdávati čest.

Svatá Panna byla vysoké postavy. Zdála se tak lehká, že by jí byl vánek pohnul, a přece stála nepohnutě, vznášejíc se nad vrcholky travin.

Vzezření její bylo vznešené. Svou vznešeností budila bázeň, úctu, ale zároveň lásku. Její obličej uchvacoval a oblažoval svou krásou, jež roztavovala srdce. Její pohled byl pronikavý a něžný. Jevila se jako dobrá Matka, plná dobroty, lásky a slitovnosti. Vý-

raz smutku dodával její tváři ještě větší něžnosti a krásy.

Skoro po celý čas, co s dětmi hovořila, Krásná Paní plakala. Její slzy kanuly pozvolna, slza za slzou, a padaly až asi do výšky kolen; tam se jako světelné jiskry tříštily a mizely v okolním jasu. Děti byly jaty hlubokým soucitem a byly by ji rády potěšily; jejich srdce se k ní navždy připoutala.

Slova rozmluvy, jež děti si věrně zapamatovaly a vždy přesně opakovaly, vyprávějíce nesčetněkrát v dalších letech o Zjevení, a jež také několikrát byla protokolárně zapsána, podáváme podle spisku, jež Maximin později, roku 1866, sám sepsal a vydal pod titulem: „*Mé vyznání víry o zjevení Naší Paní na La Salette.*“

Podnět k tomu spisku daly Maximinovi útoky proti Zjevení, jež se objevily ve *Vie parisienne* i v jiných časopisech, v nichž se dokonce tvrdilo, že Maximin se vzdal své víry ve skutečnost Zjevení. - V první části svého spisku Maximin vyvrací obvinění, v druhé vyličuje stručně Zjevení, ve třetí odpovídá na hlavní námitky, ve čtvrté uvádí

**některé zázraky kanonicky zjištěné, v páté
otiskuje reskripty, breve a indulty Svaté Što-
lice, týkající se La Saletty.**

**Obranný ráz jeví se i ve „zprávě o Zjeve-
ní“. Podáváme ji zde v doslovném překladu.**

ZPRÁVA O ZJEVENÍ MATKY BOŽÍ NA LA SALETTĚ

sepsaná Maximinem Giraudem

Je poledne. Není to nikterak hodina temnoty, jež bývá příznivá mámení; nebe je jasné; mraky svými podivnými útvary nevyloudí v nás žádných přeludů; slunce září oslnivě: oba svědkové budou tudíž moci snadno srovnati jeho lesk s leskem Přesvaté Panny.

Říkám tyto věci, neboť jaké domněnky si nevymyslili lidé těšíce se, že nás budou moci napadnouti?

Sedíce na vrcholku Svaté hory na kamelech nakupených na sebe na způsob jakési lavice nedaleko vyschlého pramene, jenž týž den zase vyrazil a teče od té doby neustále pod jménem „Zázračná studánka“, Melanie a já obědváme. Naše krávy se jdou napít (do dolního pramene) a pak se rozcházejí. Jsa unaven, natáhl jsem se na trávník a spím. Za chvíli slyším, jak na mě Melanie volá: „Mémine (zdrobnělina od Maximin), Mémine,

pojď honem, musíme se jít podívat po našich kravách.“ Rychle se probouzím, chápu se své hole a jdu za Melanií, která mě vede. Přecházíme rokli Sézii, vylézáme po svahu pahorku a vidíme, že náš dobytek si klidně hoví na druhém svahu. Vracíme se ke kamenné lavici, kde jsme před chvílí zanechali své mošny, ale tu se najednou Melanie zastaví, hůl jí vypadne z ruky; ustrašena obrací se ke mně se slovy: „Vidíš tam to veliké světlo?“ - „Ano, vidím,“ odpovídám; „ale pojď, seber svou hůl.“ A mávaje hrozivě svou holí, dodal jsem: „Sáhne-li na nás, dostane na pamětnou.“

Tato záře, před níž světlo sluneční zdá se blednouti, jako by se rozestoupila, a uvnitř rozeznáváme, jak se rýsuje podoba paní ještě zářivější. Je schýlena jako osoba hluboce zarmoucená; sedí na kameni lávky, lokty držíc opřeny o kolena a obličej ukryt v dlaních.

Třebaže vzdáleni asi dvacet metrů, přece slyšíme hlas tak jemný, jako by vycházel z úst blizoučko u našich uší, řkoucí:

„Přistupte blíže, dítky mé, nebojte se; jsem zde, abych vám oznámila velikou novinu.“

Uctívá bázeň, jež nás zdržovala, mizí; běžíme k ní jako k dobré a výtečné matce. Krásná Paní přistupuje též blíže a vznášejíc se ve výši desíti centimetrů nad zemí, počíná před námi takto svou řeč:

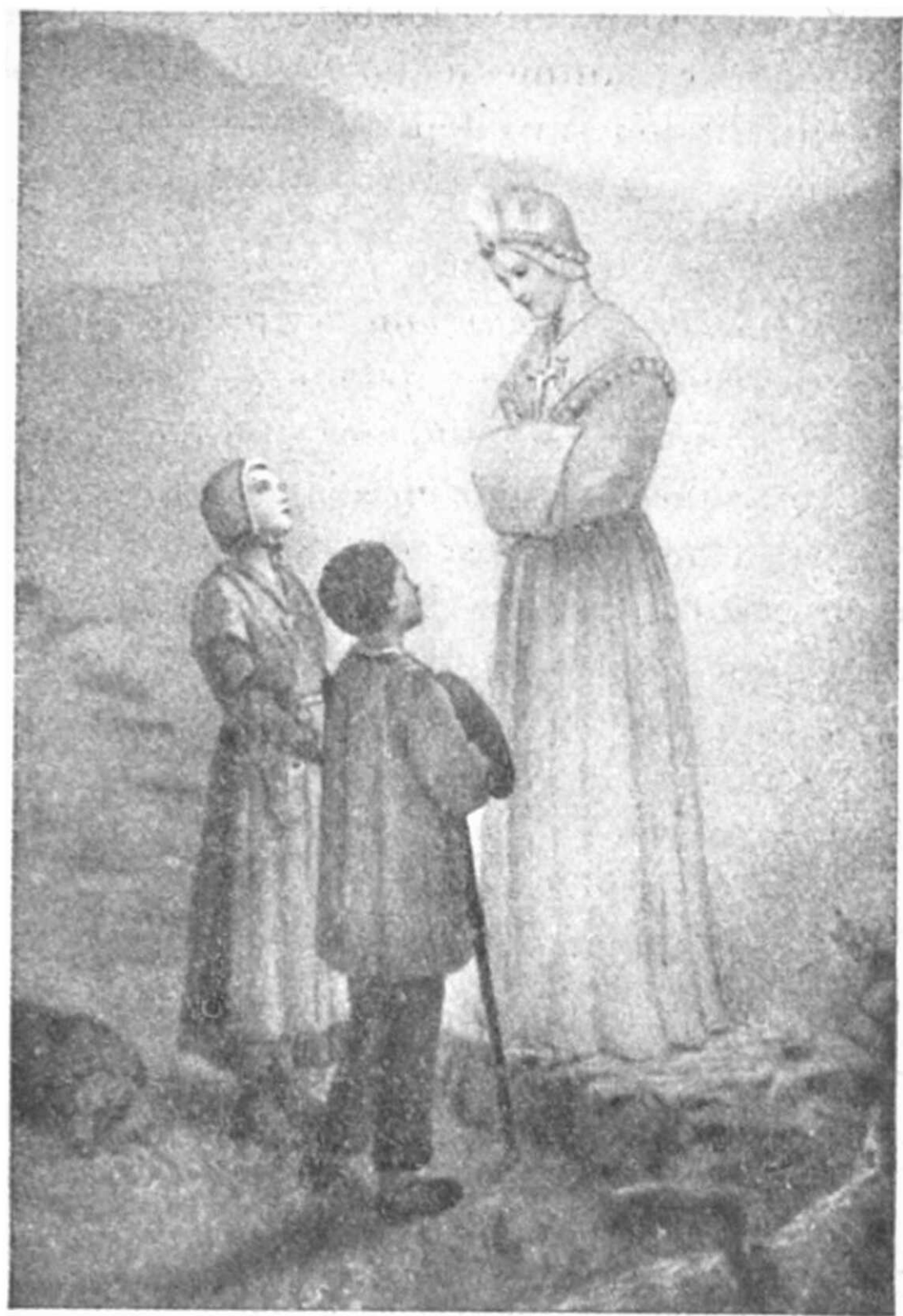
„Nechce-li se můj lid podrobiti, jsem nucena nechati naň dopadnouti rámě svého Syna; je tak těžké a pádné, že ho již nemohu udržeti.

Od času, co trpím pro vás! Nechci-li, aby můj Syn vás opustil, musím ho prositi bez ustání; a vy lidé na to nedbáte.

Dal jsem šest dní k práci a sedmý jsem vymínil sobě, a lidé mi ho nechtějí dopřáti; to tíží tolik rámě mého Syna.

Rovněž ti, kteří jezdí, nedovedou zakřiknouti, aby do toho nemísili jméno mého Syna: tyto dvě věci právě zatěžují tolik jeho rámě.

Zkází-li se sklizeň, jen vy lidé jste toho příčinou; ukázala jsem vám to loni na zemčatech, a vy jste si z toho nic nedělali; naopak když jste nacházeli zemčata zkažená, kleli jste a brali jste k tomu nadarmo jméno mého Syna; budou se dále kaziti a o vánočních už jich nebude.“

Poněvadž Melanie nerozuměla, co znamená slovo „pommes de terre“, Krásná Paní uhádnuvši její myšlenku, hovořila dále takto:

„Ach, vy nerozumíte francouzsky, mé dítky; počkejte, povím vám to jinak.“

A pověděla nám to v našem nářečí:

„Si la récolta sé gasta, éiré qué per vous aoutrés; vous l'aï ou fa véiré l'an passa per las truffas, n'aïa pas fa cas; era ouo countraire: quant n'ein troubava dé gasta, jurava él'y bitava lou nouc dé moun Garçou, van coun-tinua qué per Chalendas, n'y ououeré plus.“

„Ó nikoli, Paní, to není pravda,“ řekl jsem na to.

„I je, mé dltě, však uvidíš.“

Pokračovala pak dále ve své řeči:

„Kdo má obilí, ať ho ani nerozsévá, zvířata je sežerou, a vzejdou-li nějaké klasy, při mlácení se rozpadnou v prach.

Nastane veliký hlad; dříve než nastane, malé děti pod sedm let dostanou třesení a budou umíratí v náručí osob, které je budou chovati, a dospělí se budou káti hladem.

Hrozny shnijí a ořechy se zkazí.“

V této chvíli nám Krásná Paní dala své tajemství; třebaže mluvila stále stejně hlasitě, když mluvila k Melanii, já jsem nic nerozuměl; a když svěřovala své tajemství mně, Melanie ztratila úplně sluch. Toto chvilkové ohluchnutí pominulo, a Krásná Paní mluvila k nám dále těmito slovy:

„Obrátí-li se, kamení a skály se promění v obilí a zemčat bude v zemi naseto.“

Potom se nás tázala:

„Vykonáváte dobře své modlitby, mé děti?“

Oba jsme odpověděli:

„Oh nikoli, Paní, nevalně.“

„Ach, milé děti, je nutno dobře je konati, večer i ráno; nebudete-li míti čas, modlete se aspoň Otčenáš a Zdrávas Maria, a budete-li míti čas, modlete se více.“

Na mši svatou chodí jen několik starších žen, ostatní pracují v neděli celé léto; v zimě pak chodí do kostela, jen aby si tropili posměch z náboženství.

V postní dny chodí do masných krámů jako psi.“

Potom se nás ptala :

„Vy jste ještě neviděly zkažené obilí, mé dítky?“

Odpověděl jsem :

„Nikoli, Paní, neviděl jsem.“

Tu Krásná Paní pravila :

„Ty však, mé dítě, jistě jsi už je jednou viděl u Coinu s otcem, když muž hospodařící na tom pozemku pravil k tvému otci : ‚Pojďte se podívat na mé obilí, jak se kazí.‘ Vy jste tam šli ; tvůj otec pak vzal dva nebo tři klasy do rukou, třel je a ony se rozpadly v prach ; když potom jste se vraceli a byli jste už asi jen půl hodiny cesty od Corpsu, tvůj otec ti dal kousek chleba se slovy : Tu máš, synku, jez letos, neboť nevím, kdo bude jísti napřesrok, když se obilí takhle kazí.“

Odpověděl jsem :

„Je tomu opravdu tak, Paní, já jsem si na to nevzpomněl.“

Skončila svou řeč francouzsky, a to těmito slovy :

„Nuže, mé dítky, povězte toto všemu lidu mému!“

Krásná Paní překročila Sézii zahýbajíc kolem mé pravice, ubírala se dále, neobracējíc se už k nám, a opakovala jako poslední pozdrav znovu tato slova:

„Nuže, mé dítky, oznamte to všemu lidu mému!“

Nehybni jako sochy, s očima upřenýma na Krásnou Paní, zříme ji, jak, nohy majíc k sobě přitáženy, klouzá jako bruslíc po hlavičkách travin, aniž by je ohnula. Vybavivše se z údivu, běžíme za ní; brzy jí dobíháme; Melanie se staví před ni, já za ni, poněkud napravo. Tu v naší přítomnosti Krásná Paní se poněkud vznesla, zůstala několik minut mezi nebem a zemí ve výši asi dvou metrů; pak tělo, hlava i nohy splynuly se září, jež ji obklopovala. Viděli jsme už jen ohnivou kouli, jež se vznášel a zaniká v obloze.

Ve své dětinské mluvě nazvali jsme tuto kouli druhým sluncem. Naše zraky se dlouho upíraly na místo, kde světelná koule zmizela. Nemohu zde vylíčiti vytržení, v němž jsme se octli. Mluvím jen o sobě; vím velmi dobře, že celá má bytost byla uvedena v nic, že organismus se ve mně zastavil. Když se

nám vrátilo sebevědomí, Melanie i já jsme se dívali na sebe nemohouce pronést slova; hned jsme obraceli oči k nebi, hned zase jsme zírali k svým nohám a okolo sebe, hned zase jsme se vyptávali pohledem všeho, co nás obklopovalo. Zdáli jsme se hledati zářící osobnost, jíž jsem už nikdy poté neuviděl.

Moje družka první přerušila mlčení řkouc: „To asi je, Mémine, Pán Bůh, anebo Svatá Panna mého otce, anebo snad nějaká veliká světice.“ - „Ach,“ odvětil jsem, „kdybych to byl zvěděl, hned bych jí byl řekl, aby mě vzala s sebou do nebe.“

Kdykoli mám mluvit o Krásné Paní, jež se mi zjevila na Svaté hoře, pocituji rozpaky, jichž asi zakoušel sv. Pavel, když sestoupil z třetího nebe. Oko lidské nikdy nevidělo, ucho lidské nikdy neslyšelo, co mně bylo dáno viděti a slyšeti.

Jak by mohly nevědomé děti, jsouce žádány, aby se vyjádřily o těchto tak zvláštních věcech, nalézti správné, přiléhavé výrazy, když vynikající duchové jich vždy nenalézají, chtějíce vystihnouti věci obyčejné? Necht se nikdo nepozastavuje nad tím, že

jsme zvali čepcem, korunou, šátkem, řetězy, růžemi, zástěrou, šatem, punčochami, spornami a střevíčky to, co toho mělo sotva podobu. V tom krásném odění nebylo nic pozemského; jen tím, že paprsky a rozličné odstíny se křížily, vznikal překrásný celek, jež my jsme zhodnotili a tím umenšili.

Výraz nějaký má platnost jen pro pojem, jež k němu připínáme. Kde však naléztí v naší řeči výrazy, abychom vyjádřili věci, o nichž lidé nemají vůbec pojmu?

Bylo to světlo, avšak světlo zcela odlišné ode všech ostatních; jeho lesk, skvělejší než slunce, neoslepoval našich očí a my jsme se do něho dívali bez únavy. Byla to řeč, avšak řeč úplně odlišná ode všech ostatních; šla přímo k mému srdci, aniž by procházela smysly, a přece tam šla s takovou harmonií, že nejkrásnější koncert by ji nedovedl vytvořit, co pravím? se sladkostí, jíž nemohou mítí nejsladší nápoje.

Nevím, jakého přirovnání užítí, neboť přirovnání vzatá ze světa smyslového trpí nedostatkem, jež vyčítám slovům naší řeči: neposkytují duchu pojmu, jež chci vyjádřiti. Když na konec obňostroje dav vzkřikne: „Ej-

hle, kytice!“ zdaž lze mluvit o nějakém hlubším vztahu mezi svazkem květů a chomáčem jisker? Jistě že ne; nuže, vzdálenost, jež leží mezi přirovnáními, kterých užívám, a pojmy, které chci sdělit, je ještě neskonale větší.

Slunce se chýlilo k západu; sháníme s Melanií své krávy, které se skoro ani nehnuly. Jda podle svých dobytčat, která kráčejí za sebou po úzké stezce, vcházím zasněn a zamýšlen do vesnice Ablanden. Vypravuji nejprve o Krásné Paní Melaniině hospodyně. Když slyšela slova jako „Paní v ohni“, „druhé slunce“, myslila, že se mi v hlavě něco popletlo. Žádala mne, abych jí pověděl, co jsem viděl a slyšel na svaté Hoře, a velmi ji to překvapilo, jako zase já jsem se velmi divil, že neviděla jako já to světlo, které přece tolik zářilo a jsouc na vrcholku hory, mohlo býti viděno na velmi velikou dálku. Nedovedl jsem si představit, že se mi dostalo zvláštní milosti.

Následujícího dne jsem se vrátil k svému otci do Corpsu; Melanie hlídala dále své stádo. Byli jsme takto zásahem Prozřetelnosti asi na tři měsíce od sebe odloučeni, vyprávě-

jíce každý po svém, co jsme viděli a slyšeli, odpovídajíce na všechny nesnadné otázky, jež nám byly kladeny, a to francouzsky, my, kteří jsme neuměli francouzsky ještě ráno 19. září 1846. Takový byl onen památný den.“

V Ý K L A D V E L I K É Z V Ě S T I

Svatí evangelisté zaznamenali jen sedmero výroků nejsvětější Panny. Jsou to slova prostá, ale tak obsažná a hluboká, že svatí Otcové, učitelé a spisovatelé církevní všech věků nalézali v nich vždy přehojně látky k úvahám, duše rozjímavé budou v nich vždy nacházeti nová poučení, nové vzněty, kazatelé nikdy nevyváží svými výklady jejich hloubky, pro všechny časy a poměry budou z těch slov tryskati nová světla.

Podobně tomu se slovy Matky Boží na La Salettě. Zdá se na první dojem tak podivné, že chtějíc promluvit k lidstvu, řekne jen několik prostých vět a přitom rozpráví s ubohými pastevci o věcech jejich všedního života, připomínajíc na př. Maximinovi rozhovor dvou sousedů corpských u Coinu. Ale právě v této prostotě a stručnosti rozmluvy la saletské se jeví povaha a ráz Evangelia. Evangelisté často zevrubně vypisují podrobnosti napohled bezvýznamné, kdežto při nejhlubších tajemstvích bývají tak skoupí na slova, že se zdá, jako by jen mimochodem se

o nich zmiňovali. Bůh zůstavil nám, abychom dolovali v těch hlubinách svým rozumem, osvětleným světlem víry, a měli radost i zásluhu, že jsme porozuměli úmyslům Božím.

Každé slovo Matky Boží na La Salettě vybízí k úvahám.

„Přistupte sem, mé děti, nebojte se,“ volá lícivým hlasem Krásná Paní k žasnoucím pastevcům. Učitelé církevní pojednávajíce o znamkách, podle nichž se pozná, zda zjevení je původu božského nebo démonického, uvádějí též toto kritérium: duše bývá jata úžasem a bází, ale kdežto při dábelských zjevech to bývá hrůza a strach, jež se stupňují, zanechávajíce duši opuštěnou a zhroucenou, při božských zjeveních počáteční úžas setrvává sice jakožto svatá bázeň v duši, ale hned v zápětí se duši dostává lícivého uklidnění, radosti a útěchy. I o Marii Panně čteme v Evangeliu, že když k ní promluvil Archanděl Gabriel, „užasla nad řečí jeho“ (Luk. 1, 29), a Anděl ji uklidňuje: „Neboj se, Maria.“ - Podobně na La Salettě Maria k udiveným dítkám něžně praví: *„Nebojte se“* a zve je, aby k ní s důvěrou přistoupily. Její

slova jsou ohlasem pozvání, jímž Moudrost božská často volá syny lidské v Písmě svatém: „Přistupte, děti, slyšte mne, bázni Páně budu vás učit (Žalm 33, 12). Nevolá tím Maria jen pastevce, nýbrž všechny své děti, jež jsou zde zastoupeny hošíkem a dívkou. „Mes enfants“ by snad leckdo překládal jakožto francouzské rčení po česku prostě „dětí“, nebo „milé děti“, neboť u nás se nevolá: „mé děti“. Bylo by to správné, ale na rtech Matky Boží každé slůvko má jistě plnější význam než v běžné řeči. „*Mé děti!*“ Není pro nás sladkou útěchou, že Maria vyjadřuje tento nejdůvěrnější vztah, nejmocnější pojítko, jež ji poutá s námi?

„*Jsem zde, abych vám zvěštovala velikou novinu.*“ Maria oznamuje účel své návštěvy. Je zvěstovatelkou úradků Božích. „Une grande nouvelle“ - důležitá novina, významná zvěst. Novota a význam této zvěsti není v tom, že by obsahovala zjevení nové věroučné pravdy. Sklad věroučných pravd, *Depositum fidei*, byl dovršen Ježíšem Kristem a jeho apoštoly. „La Saletta není novou naukou, ale *novou milostí*,“ právem dí Mgr Ullathorn, biskup birminghamský. Nové je

to, že Královští proroků ohlašuje, jak Bůh patří na lidstvo nynější doby, které si tolik zakládá na své osvěcenosti. Významné je prohlášení, že milosrdenství Boží je téměř vyčerpáno lidskou zlobou a že lidstvu hrozí veliké tresty. Veliká je tato zvěst, neboť ukazuje v čem třeba se zvláště napravit, a slibuje, nová požehnání, ukáže-li se pronikavá změna k lepšímu.

„Nebude-li se lid můj chtít podrobiti, budu nucena upustiti ruku svého Syna. Je tak těžká a tolik váží, že ji už nemohu udržeti.“¹

To jsou první a nejvýznamnější slova „veliké zvěsti“. Na nich je největší důraz. Jsou úderem blesku do svobodomyšlného ovzduší XIX. století. Vznešená Panovnice vystihuje původ a kořen všeho zla. Snaha o nezávislost, o volnost, byla hlavním rysem XIX. století. Úsilí o uvolnění všech pout se nezastavovalo

¹ Podáváme zde i dále řeč Fanny Marie s některými obměnami onoho znění, jež jsme uvedli ve zprávě Maximinové, ačkoliv děti podávaly text vždy stejně, krom nepatrných odchylek slovních. Obměna odůvodněna tím, že francouzský text možno rozdílně překládati, aniž by se tím něco měnilo na smyslu slovním a větném.

ani před zákony Božími. Zdánlivě ušlechtilá a spravedlivá hesla o rovnosti jednotlivců i tříd společenských nebyla tak nevinná, jak se zdálo. XIX. století zdědilo ducha vzpoury proti vyšším i nejvyšším řádům jako odkaz francouzské revoluce a jejích ideových otců a pěstovalo ten odkaz dál, razíc liberální hesla pro filosofii, vědu, veřejný i soukromý život. Hlásala se jen „práva člověka“ bez zřetele na „práva Boží“ a proti nim. Že „všecka moc pochází z lidu“, prohlašovali i u nás vedoucí duchové v té době na veřejných shromážděních. Podle method deistů a zednářů ponechávalo se Bohu nebe, ale na zemi měl býti svrchovaným pánem člověk. Věda se oddala svobodnému badání, aby popřela nadpřirozený řád, rozum se vzepřel světlu víry a principům křesťanské filosofie. Nebylo to v podstatě nic jiného než odvěké Satanovo: „*Non serviam!* Nebudu sloužiti!“

Ale člověk je tvor Boží, proto je povinen zachovávatí řád Bohem stanovený. Bůh nemůže propustiti člověka z jeho závislosti, nemůže ho rozvázati z jeho služebnosti, neboť tím by přestal býti Bohem. Všecko stvoření zachovává řád Bohem stanovený, jinak by

nastal rozvrat. Bůh nemůže lhostejně přihlížeti, provádí-li člověk svou libovůli; vzpoura, zneužití svobody ke zlu, volá po vyrovnání, jež se děje tresty božské Spravedlnosti. Tresty časnými zde na zemi k odčinění zla a k nápravě hříšníka, a nenapraví-li se, tresty věčnými.

Nebeská Poselkyně, jež je Prostřednicí mezi Bohem a lidstvem, přichází oznámit lidstvu, uspanému a opojenému hesly svobody, že Bůh nehledí lhostejně na to, co se na světě děje, a že se nevzdal své moci ani svého soudu. Jak se jeví stav moderního lidstva před Bohem? Přímo vyzývá spravedlnost Boží, aby zasáhla svou trestající rukou.

V Písmě svatém často se mluví o Bohu obrazně; ruka je symbolem moci tvůrčí, zachraňující, trestající; rámě symbolem síly nad nepřáteli.¹ Touto symbolickou mluvou biblickou vyjadřuje se i Maria, poněvadž je nejvýstižnější. Dosvědčuje zároveň též svůj vztah k lidstvu vykoupenému, právě o něm: „*můj lid*“. Ona je naší spoluvykupitelkou, jí, jakožto matce, bylo všecko lidstvo svěřeno,

¹ „Učinil mocné věci ramenem svým,“ pěla Maria ve svém chvalozpěvu Magnificat (Luk. 1, 51).

ona je královnou na nebi i na zemi. Tento vztah je nepřemlčitelný a slovo *můj* je zde významným připomenutím.

Maria koná i v nebesích úkol Prostřednice, a jako se přimlouvá za ubohé, tak zadržuje ruku svého Syna, aby hříšníků netrestal. *Detinet Filium, ne peccatores percutiat*, praví sv. Bonaventura.¹ Sv. Bernard nazývá Pannu Marii *Omnipotentia supplex*, „Prosící všemohoucnost“, poněvadž Maria svými prosbami všechno zmůže. Na La Salettě vyznává Maria, že skutečně této své moci v náš prospěch stále a vytrvale používá. „*Chci-li, aby můj Syn vás neopouštěl, musím ho prositi bez ustání.*“ Mnozí svatí tvrdí, že nebýti stálých přímlov Panny Marie, svět už by dávno byl odsouzen. Maria ve své mateřské dobrotě neustává ani nyní prositi, ale vyznává, že moc jejích přímlov již nestačí, aby vyvážíla tíhu lidské zloby. Proto přichází s výstrahou.

„*Od času, co trpím pro vás,*“ je v některých protokolech položeno jako samostatný výrok, ve zprávě vydané r. 1866 je otištěno

¹ Speculum B. M. V., lect. 7, 6.

jako součást další věty; smysl se tím však valně nemění. Je to bolestná výčitka mateřského srdce. Nemůže-li matka jinak pohnouti zbloudilé dítě, selhaly-li všechny domluvy, poukazuje na utrpení, jež pro své dítě podstoupila, aby láska, tolika obětmi se projevivší, obměkčila srdce dítěte k soucitu. Ale což trpí Maria ještě i nyní? Který čas je zde míněn? Vždyť požívajíc oblažující slávy v nebesích, nemůže již trpěti. Ovšem, ale proto přece není to rčení jen obrazné. Vzpomeňme, že Pán Ježíš se též nejednou svatým duším zjevil ukřižovaný, raněný, zarmoucený, ač jeho oslavené člověčenství je navždy vymaněno z utrpení, a že si naříkal na svůj zármutek a na utrpení, jež mu působí hříchy lidské. Dosti dokladů o tom je v životopise sv. Markéty Marie Alacoque. Ježíš i Maria mohli trpěti jen po dobu svého smrtelného života na duši i na těle. Ale netrpěli *jen za tu dobu*, nýbrž za hříchy *všech* dob. Srdce Ježíšovo a Mariino byly hluboké číše, do nichž stékaly hořkosti všech hříchů všeho lidstva. Proto ve smrtelné úzkosti prosí Ježíš, aby hrozný ten kalich byl odňat od něho. Každý hřích každého člověka zů-

stavil bolestné stopy na těle Spasitelově, každý hřích hluboce zraňoval srdce jeho svaté Matky. Ježíš jest „beránek obětovaný od počátku světa“ (Zjev. 13, 8), podobně Maria tudíž mysticky trpí *od času*, kdy první hřích byl spáchán. Trpěla též pro hříchy naší doby, proto právem dí, že *trpí* pro nás. Na věčnosti ostatně není času minulého ani budoucího, utrpení Páně jest před očima Božíma stále přítomno. Podobně jest vykládati slzy, jež prolévá Matka Boží při svém Zjevení. Maria nám zpřítomňuje slzy, jež za nás prolévala za svého pozemského života. Naznačuje, že kdyby žila nyní mezi námi, nemohla by než plakati. Hoře Matky Boží se promítá na La Salettě do XIX. století, aby se nemyslelo, že jest něčím odbytým, s čím netřeba již počítati.

„Dal jsem vám šest dní k práci, sedmý jsem vymínil sobě, a vy mi ho nechcete dopřátí.“ Tato slova jsou pronesena tak, jako by je mluvil sám Ježíš ústy své Matky.

„Ti, kteří jezdí s vozíky, nedovedou promluvit, aby do řeči nemísili jméno mého Syna.“ Co prostým dětem bylo ukázáno na

konkretním příkladu, mohli bychom vyložit tak, že lidé nedovedou nic uvést v pohyb, žádné dílo začít, aby nebrali jméno Boží nadarmo. Nebo také: jakmile někdo se zmůže jen tolik, že již má svůj vozík, už se pyšní a vede rouhavé řeči.

„Tyto dvě věci tolik zatěžují rámě mého Syna.“

Proč právě na znesvěcování neděle a jména Božího si stěžuje Matka Boží? Jsou to nejtěžší hříchy? Mísiti stále do řeči jména *Ježíš* a *Maria* nepokládá se dnes za nic zvláště hříšného. V neděle a ve svátky se pracuje na polích, na stavbách a v dílnách bez výčitek svědomí.

Ale uvažujme o tom hlouběji a pochopíme, proč právě tyto hříchy tolik urážejí Velebnost Boží. Jde o prvá přikázání božského Desatera. První zní: „Já jsem Hospodin Bůh tvůj. Nebudeš mítí bohů jiných mimo mne.“ A člověk odpovídá: „Nebudu sloužiti. Jsem nezávislý, jsem sám svým pánem, svým bohem.“ - Druhé přikázání: „Nevezmeš jména Božího nadarmo.“ Izraelité ani se neodvažovali vysloviti jméno Jahve, tak posvátné jim bylo; říkali místo něho Adonai. Když

Pán Ježíš zaslechl volati své jméno, obracel se k volajícímu a tázal se: „Co chceš, abych ti učinil?“ a splnil jeho prosbu. Apoštolům dal Pán Ježíš moc, aby v jeho jménu konali zázraky. Sv. Petr řekl k ochrnuému: „Ve jménu Ježíše Krista vstaň a chod“, a nemocný byl uzdraven. Svatý Pavel volá: „Ve jménu Ježíšovu každé koleno se skláněj, nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí.“ (Filip 2.) Ďáblové se třesou před tím jménem - a hle, dnešním křesťanům toto Jméno je lhostejné. Vměšují je do svých prázdných i sprostých tlachů, věru nedovedou dnes lidé promluvit věty, aby do ní nevkládali jména nejsvětější. Nemělo by to popouzeti Velebnost Boží k hněvu? - Ve třetím přikázání Bůh si vymínil den sedmý. Nenáleží tedy nedělní čas člověku, nýbrž Bohu, jakožto čas posvátný. Dává-li Bůh člověku šest dní k práci, dává-li mu zdraví, sílu a všechny prostředky, žebná-li jeho přičinění, může člověk býti navýsost spokojen. Co tedy říci tomu, když člověk zločinně si присvojuje, co Bůh si vybralil? Osvojiti si věci službě Boží zasvěcené je svatokrádež. Nuže, zneužívati času Bohu zasvěceného

k nedovolené práci je též jakási svatokrádež.

Jiný důvod, proč přestupování těchto příkazů Božích tolik uráží Boha, je ten, že tato přikázání je tak snadno zachovati a jsou jen k našemu prospěchu, i časnému. Jako by Bůh říkal: „Nedovedete-li zachovávat těchto přikázání tak snadných, jak teprve zachováte ostatní, při nichž jest přemáhati zlou žádostivost, jež zaslepuje rozum a oslabuje vůli?“

V další řeči poukazuje Matka Boží na zkaženou sklizeň uplynulého roku jakožto trest, a oznamuje tresty další. Co Svatá Panna předpověděla, doslovně se vyplnilo, nejen v okolí Corpsu (jak bude doloženo v další stati), nýbrž v celé Francii i v jiných zemích.¹ Na obilí se ukázala zvláštní sněť (pictin), jež zničila klasy brzy po odkvětu a rolníci sklidili sotva tolik, aby mohli osít svá pole. R. 1854 zemřelo jen ve Francii hladem podle statistik

¹ Při zahájení anglického parlamentu 19. ledna 1847 královna Viktorie ve své trůnní řeči pravila: „Velmi těžké starosti nám působí nedostatek potravin v Irsku a Skotsku. Známo je, že zejména v Irsku hlavní výživou obyvatelstva jsou brambory; neúroda této hlavní plodiny přivodila hlad, nakažlivé nemoci a velikou úmrtnost. Poněvadž pak i ve Francii, v Německu a v jiných zemích evropských byla sklizeň slabá, stojíme před těžkou otázkou, jak zjednati výživu postiženému obyvatelstvu.“

71.000 lidí, r. 1855 přes 80.000. Choleřen r. 1854 padlo za obět ve Francii 150.000 životů, mezi nimiž přes polovici dětí, jež umíraly za zimničného třesení. Stejně se splnily předpovědi o zkáze vinic a ořechů.

Svatá Panna mluvila dosud francouzsky. Teprve když Melanie tázavě pohlédla na Maximina, nerozumějíc výrazu „pommes de terre“ (zemská jablka), přerušila Paní svou řeč a pravila: „*Ah, vy nerozumíte francouzsky, mé dítky; počkejte, povím vám to jinak.*“ - Nevěděla tedy Svata Panna, že děti znají jen své nářečí, a teprve nyní to poznala? Proč k nim tedy mluvila neznámou řečí? I to je významné. Maria nepřišla jen pro tyto dva pastevce nebo pro okolní obyvatelstvo, nýbrž pro všecko lidstvo. Proto mluví jazykem světovým, jazykem, jímž se hovoří a vyjednává na dvorech panovnických a v mezinárodních stycích, aby své zvěsti dala význam světový. Mluví jako svrchovaná Panovnice, jejímuž hlasu povinni jsou naslouchati jak nejnižší poddaní, tak vládcové a vedoucí národů. - Děti si zapamatovaly všechna slova, třebaž byla francouzsky pronesena. Matka Boží zajiště věděla, že děti francouzsky nerozumějí,

ale právě to, že děti si zapamatovaly vše, co jim bylo pověděno v jazyku do té doby jim neznámém, mělo posloužiti též za důkaz božského původu Zjevení. Pozoruhodno jest, že Maria dětem neopakovala v tamním nářečí celou řeč, nýbrž jen tu část, v níž mluvila o neúrodě a jiných trestech. Chtěla se tím ještě více přiblížiti k dětem a umožniti jim, aby též ony k ní promluvily. Maximin také využil té důvěrnosti k své dětské námitce.

Matka Boží však nepřišla jen vyčítat, kárat a hrozit, nýbrž mezi svými vážnými výstrahami povzbuzuje k nápravě a slibuje milosrdenství a požehnání Boží, přijme-li lid pokorně její mateřská napomenutí a podrobí-li se. Praví:

„Obrátí-li se, kamení a skály se promění v obilí a zemčat bude v zemi zrovna naseto.“

Jak veliké je milosrdenství dobrého Boha! Rád zapomíná na urážky a jeho pravice zdvižená k pomstě vylévá požehnání ještě hojnější, obrátí-li se hříšník upřímnou kajícíností a snaží-li se o nápravu. Slibuje-li Matka Boží tak hojná dobrodiní časná, jaká teprve dobrodiní, jaké milosti duchovní zjedná tato

nebeská Prostřednice lidem, uznají-li své poblouzení a polepší-li se!

Počátkem obrácení a cestou k smíření s Bohem je pokorná modlitba. *Ascendit precatio et descendit Dei miseratio* - jak modlitba k nebi vystupuje, tak slitování Boží sestupuje, praví sv. Augustin.¹ Bůh jest „bohatý ke všem, kteří ho vzývají.“² Kdo se umí řádně modlití, umí řádně žítí, *Novit recte vivere, qui recte novit orare*, praví rovněž sv. Augustin.³ Proto praví Přesvatá Panna k dítkám:

„Konáte dobře své modlitby, mé dítky?“

Maximin, čilejší než Melanie, odpovídá upřímně ve své dětské prostotě: „Oh nikoli, Paní, nevalně.“ A dobrá Matka připomíná:

„Ach, mé dítky, třeba je dobře konati, večer i ráno. Nemáte-li kdy, modlete se aspoň Otčenáš a Zdrávas Maria, a můžete-li, modlete se více.“

Bez modlitby nedostává se člověku potřebných milostí, a bez milosti Boží nemůže se člověk uchrániti hříchu, nemůže bohumile žítí. Hlavním pak zdrojem milosti jest

¹ Sermo 47, n. I. ² Řím 10, 12. ³ Sermo 55.

oběť Mše svaté. Do této oběti uložil Ježíš Kristus všechny poklady svého vykupitelského díla, aby z nich věřící čerpali. Zatím však lidé si neváží tohoto díla nevystihlé lásky Kristovy. Proto Maria trpce vyčítá:

„Na Mši svatou chodí jen několik starších žen; ostatní celé léto v neděli pracují a v zimě, když nevědí, co dělati, nechodí do kostela než aby si tropili posměšky z náboženství.“

A ještě poslední výčitku vyřkla božská Horlitelka:

„V postní dny chodí do masných krámů jako psi.“

Tak příkrého přirovnání že užila ta, jež jest vtělená něžnost a mírnost? Zaráží-li někoho tento výraz, zdá-li se mu nemožný na rtech nejsvětější Panny, ať uváží, jak se jeví ve světle pravdy počínání, tímto příměrem označené. I Kristus Pán použil tohoto přirovnání a po něm sv. Petr.¹

Čenichá-li pes maso, běží za svým zvířecím pudem, aby je urval; neví, kdy je pátek a kdy svátek. Ale člověk, rozumem a svě-

¹ Mat. 7, 6; II. Petr 2, 22.

domím obdařený a krví Kristovou vykoupený, nemá jeviti aspoň tolik úcty a vděčnosti k svému Spasiteli, aby si odepřel něco tak nepatrného v den páteční, kdy Ježíš trpěl v hrozných mukách a ve své žízni vzdal se pro nás i hltu vody? Když člověk smí po všecky dni jísti maso, nemůže se ho zdržeti v památných dnech utrpení Páně? Podvoluje-li se ochotně předpisům lékařovým, aby zachovával dietu, nemůže se podrobiti příkazu matky Církve, jež se zaručuje za jeho spásu věčnou? Kdyby pes měl jen jiskru rozumu a byl mu podobný rozkaz vštípen, jistě by jej zachovával. Maximinův pes Lulu nevěděl, jaká bytost před ním stojí, a přece ležel nehybně po celou dobu zjevení. Neklesá tedy hluboko pod němou tvář člověk, který zavrhuje světlo víry i rozumu a dává se vésti jen zvířecími pudy?

Po tomto zdrcujícím odsouzení lidské mrzkosti božská Poselkyně umlká. Mohla by poukazovati i na jiné hříchy. Jak se rozmohly ony hříchy, které ani jmenovány býti nemají mezi křesťany!¹ Ale což není

¹ Srov. Efes. 5, 3.

již vzezření Svaté Panny, když seděla plačíc a zakrývajíc si oči, výmluvným odsouzením všech těch hanebností?

Po tomto vážném odmlčení její oči slzami zrosené spočívají na dítkách, jejích budoucích apoštolech. Nechce se s nimi rozloučiti ve znamení nevole. Mimo to jest třeba v nich upevniti víru, poskytnouti jim další důkaz nebeského původu zjevení. Pán Ježíš utvrzoval víru svých apoštolů projevy své vševědoucnosti. Maria ukazuje, že ve světle své slávy též zná věci skryté. „*Neviděly jste zkažené obilí, mé dítky?*“ ptá se dětí. Maximin odpovídá: „Neviděli, Paní.“ A tu Maria mu uvádí na paměť výjev, jenž se udál v odlehlem zákoutí a jehož účastní byli Maximin, jeho otec a jistý soused. Ani Maximin už se na to nepamatoval a nyní Svatá Panna mu uvádí na paměť dopodrobna každé slovo, jež tam bylo řečeno. Maximin nemůže než potvrditi, že tomu skutečně bylo přesně tak, jak to Krásná Paní uvádí.

Maria mohla zvoliti jiné, velkolepé znamení na potvrzení božského původu svého poslání. Ale jako v celém zjevení se jeví ráz skromnosti a prostoty, odpovídající pokoře

a prostotě, v níž žila Maria na zemi, jako vyvolila chudé místo a nejprostší dívky, tak volí i na potvrzení svého božského poslání znamení nejprostší, přiměřené chápavosti obou pastevců, a přece dostačující. Toto něžné finale rozmluvy la saletské podává zároveň důkaz mateřské péče a dobrotivosti nebeské Matky, jež sleduje své dívky pozorně na všech jejich cestách, zajímá se o ně, ví o všech jejich potížích a svou mocí může je vždy ochrániti a jim přispěti. Jak významné a povzbuzující to poučení! Neujde-li Panně Marii, o čem hovoří dva sousedé v odlehlém zákoutí této země, kterak by neslyšela volání svých dětí, jež se na ni přímo obracejí svými modlitbami? Ani jediný náš povzdech jí neujde. Ale jako každá naše dobrá myšlenka ji těší, tak ji bolí, vidí-li naše kroky směřovati ke zlu. To třeba míti stále na paměti!

Po tomto srdečném rozhovoru nebeská Paní ukládá dětem za úkol, aby rozhlásily, co jim byla svěřila: „*Nuže, mé dívky, oznamte to všemu mému lidu.*“ Praví tato slova opět francouzsky, aby ukázala universální, světový význam této veliké zvěsti, a ještě jed-

nou praví táž slova, aby zdůraznila svou vůli, že každý křesťan má tyto nebeské výstrahy zvěděti.

Poté Svatá Panna se ubírala na nedaleké návrší a děti šly s ní. Pozorovaly, že se modlí, ruce držíc zkříženy na prsou. Neubírala se přímou cestou, nýbrž poněkud se zatáčela, opisujíc spirálu v podobě táhlého písmene S. Později se zjistilo, že cesta, kterou konal náš Spasitel s křížem z pretoria Pilátova na Kalvarii, byla stejně vinutá spirála. Právem se tudíž usoudilo, že Maria na La Salettě konala v duchu křížovou cestu, jako ji byla konávala po stopách svého božského Syna v Jerusalemě. Z toho poznáváme, že Matka Boží nejen přinesla výstrahy, ale že sama podává Bohu oběť smíru, obětujíc mu znovu muky svého Syna i svá utrpení z cesty křížové. Učí nás tím, abychom ve spojení s ní usmiřovali Boha za urážky své i svých bližních a cestou kříže se ubírali k nebeské vlasti. Místo, kudy se ubírala Svatá Panna, bylo ohrazeno a postaveno tam 14 křížů Bolestné cesty. Proto též Matka Boží La Saletská se uctívá a vzývá jakožto Smírkyně (Reconciliatrix) a zbožní její ctitelé k ní volají :

„Naše Paní La Saletská, smírkyně hříšníků, pros bez ustání za nás, kteří se k Tobě utíkáme.“

Významné jsou též nástroje Umučení, jež se vznášely na prsou Svaté Panny. Vlastně jen kladivo je nástrojem muk. Co značí pootevřené kleště při druhém rameni kříže? Kladivem je zloba lidská, jež vráží hřeby do těla Spasitelova. Jako jsme svými hříchy ukřižovali Ježíše, tak máme skutky kajlnosti vytahovati hřeby z jeho ran. Kleště tudíž značí odčiňování hříchů, usmiřování Boha skutky kajlnosti a zbožnosti.

PASTEVCÍ SESTUPUJÍ S HORY

Když Krásná Paní pohlédla naposled na dítky a počala se vznášeti, Maximin by ji byl rád zadržel, a když se její údy rozplývaly ve světle, byl by rád zachytil aspoň jednu z růžiček, jež věnčily její střevíčky. Vyskočil, ale už jí nezachytil. Nohy, střevíčky i růže se rozplývají ve světle.

Obě dítky patřily nehybně vzhůru po světle, jež se v podobě světelného kotouče vznášelo vzhůru. Bylo jim asi jako apoštolům na hoře Olivetské, když jejich Pán před nimi vystupoval na nebesa. Možno souditi, že byli v opravdové extasi. Jejich srdce byla zaplavena blahem z toho, co viděli a slyšeli. Později vyjádřil se o tom Maximin prostými, ale výstižnými slovy: „Jedli jsme její řeč... A potom jsme byli velmi spokojeni.“

Když světlo úplně zmizelo, dítky pozvolna sklánějí hlavy a hledí na sebe v němém údivu, jako by se tázaly: Nebyl to sen? Ale jsou si jisty. Sladká slova, jež slyšely, vryla se nesmazatelným písmem do jejich paměti. A věděly přec, kdy spaly a kdy se probudily!

Melanie první promluvila: „Mémine, to byl jistě Pán Bůh nebo Svatá Panna mého otce, nebo nějaká veliká světice.“ Děti se netázaly Paní, kdo jest; neměly dosud času, aby na jisto usoudily, že mluvíc o Kristu jakožto o svém synu, jest jeho matkou. Viděti v tom všecku jejich prostotu a opatrnost.

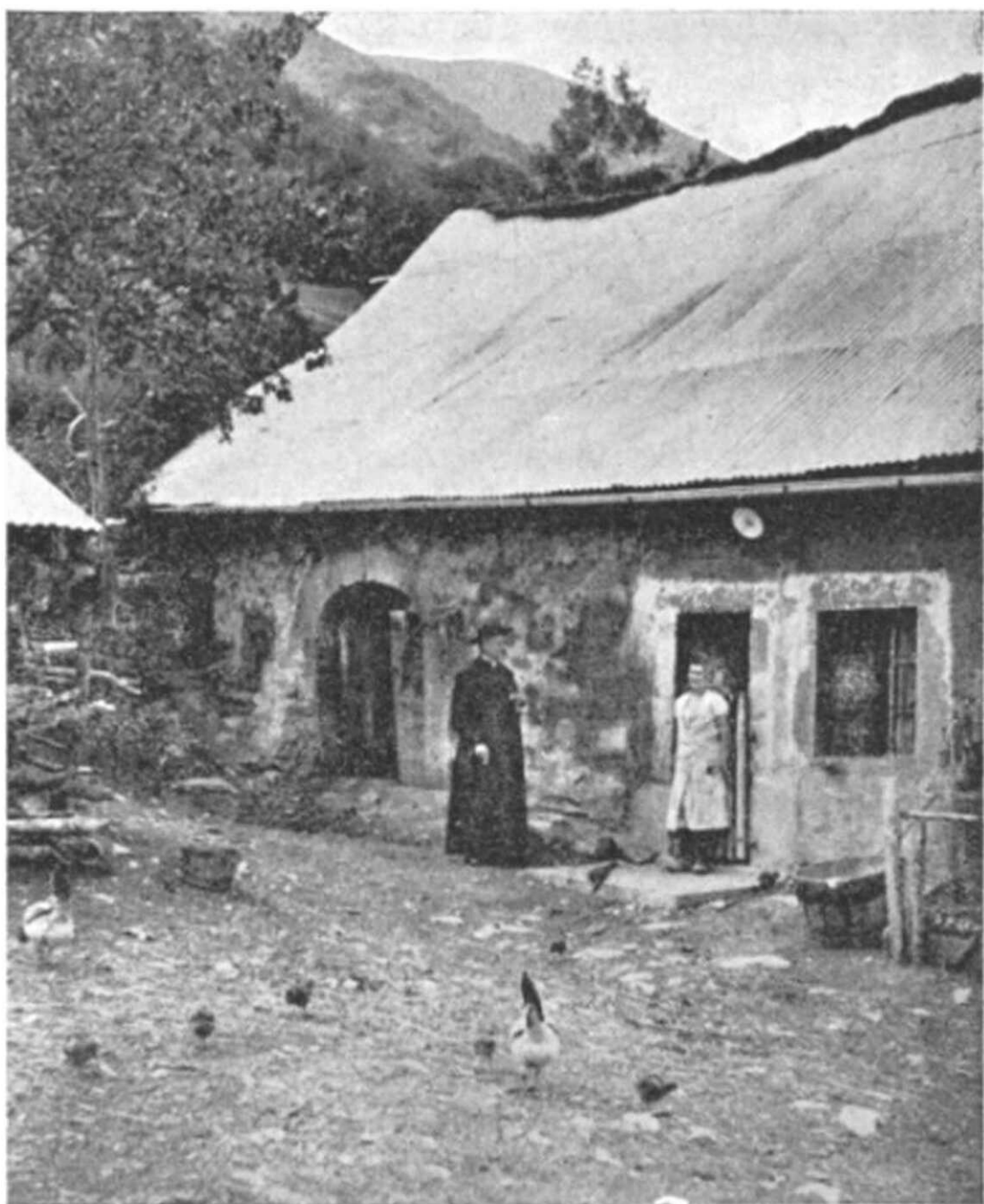
Z povzdechu Maximinova: „Ach, kdybych to byl zvěděl! Byl bych jí řekl, aby mne vzala s sebou do nebe!“ možno vyčísti lásku, jež se vznítla v jeho srdci. Ubohý chlapec nebyl zakusil mateřské lásky, byv odchován macechou. V této chvíli poznal a pocítil nevýslovné blaho proudící ze srdce té, v níž je vtělena všecka mateřská láska. Není divu, že si přál zůstatu u ní navždy.

Bylo kolem čtvrté hodiny. Děti si připomenuly svou služební povinnost, seběhly k místu, kde byly odložily své mošny, sehnaly své krávy, jež ležely na úbočí Gargasu, níže k „dobyččí studánce“, napojily je a zahnaly je na louky svých pánů na jižním úbočí Planeau, aby se ještě napásly. Zatím si sdělují, co pozorovaly na Krásné Paní a obdivují se jejímu krásnému vzezření, skvělému úboru a jednotlivým ozdobám. Tu Ma-

ximin vzpomenuv si na onu chvíli, kdy viděl, jak Paní hýbala rty, obrácena k Melanii, aniž slyšel nějaký zvuk z jejích úst, ptal se Melanie: „Co ti říkala tehdy, když nepovídala nic?“ „Řekla mi něco,“ odvětila dívka, „ale zakázala mi o tom mluvit.“ „Ach, pak jsem spokojen,“ praví Maximin, „mně také něco řekla, co nesmím povědět. Také ti to nepovím.“ Tak vidoucí seznali, že oba byli poctěni zvláštním tajemstvím.

Poněkud dříve než jindy sehnali pastevci krávy a hnali je domů. Cestou se potkali s jinými malými pastevci, ale ani slovem se jim nezmínili o tom, co viděli. Když později byli tázáni po příčině této zdrženlivosti, tak nezvyklé u dětí, pravili, že když Paní řekla: „Oznamte to vše mému *lidu*,“ obávali se, aby to nepověděli někomu, kdo to nemá slyšet, proto prý to chtěli napřed oznámiti svým hospodářům.

Maximin přibnal první domů. Hospodáři nebyli ještě doma. Odběhl k Praovům, kde byl rád vídán, poněvadž jeho sestra tam bývala ve službě. Uviděv babičku Praovovou na zápraží, ptá se: „Neviděla jste přecházeti Krásnou Paní v ohni?“ Stařenka nevěděla,

Domek hospodáře baptisty Pra, u něhož sloužila Melanie v době Zjevení. Na domku se změnila jen střecha. Zde podával Maximin první zprávu o Zjevení. Ve dveřích stojí vnučka Praova v rozmluvě s autorem této knížky v červenci 1937.

co na to říci; ptá se, zdali se mu nepopletl rozum. „Ale ano, matko Caronová.¹ Ta Krásná Paní se s námi bavila dosti dlouho, se mnou a s malou Melanií.“ A ponejprv vypravuje o tom, co se událo na hoře. Zatím se sešli i ostatní členové rodiny Praovy a Selmovy. Maximinovi bylo začítí znovu.

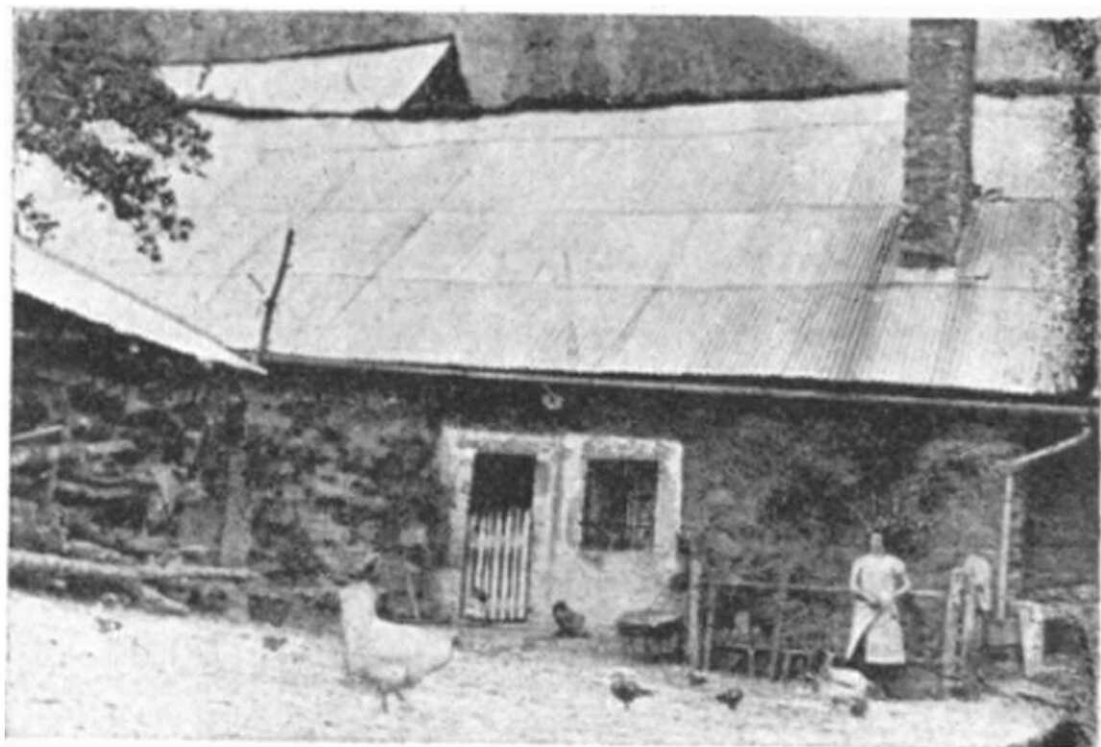
Melanie zatím ještě uvazovala krávy ve chlévě a poklízela. Hospodyně Praová jde za ní a plačíc praví: „Proč, děvče, nejdeš povědět, co se vám přihodilo na hoře?“ Melanie odpověděla: „Chtěla jsem napřed dodělati svou práci a potom vám to povědět. Viděla jsem tolik jako Mémin; když vám to řekl, tož už víte všecko.“ Ale hospodyně už jí nedala zůstatí u krav a volá ji do jizby, aby vyprávěla. Dívka vypravuje úplně totéž, užívajíc jen několika odlišných výrazů, vyjadřujících týžsmyšl. Oznamujíce „velikou zvěst,“ pastevci se zdáli úplně přetvořeni, k velikému úžasu všech posluchačů, kteří se nemohli vynadiviti, jak tyto děti nevědomé, bojácné, tupé, vyjadřují se dojímavě, s vážným vzržením, s přesvědčivým přízvukem, nenú-

¹ Tak ve vsi nazývali rodinu Praovu.

ceně, a jak přednášejí nejen v nářečí, nýbrž čistě francouzsky, ač toho jazyka vůbec neznaly, dlouhou a nesnadnou řeč Krásné Paní. Ženy pláčou pohnutím. Stará babička první vytušila, kdo s dětmi mluvil. „Ta Krásná Paní je jistě Panna Maria. Jen její Syn vládne na nebi.“ A obracejíc se na svého nejmladšího syna Jakuba, praví mu: „Slyšel jsi, co Matka Boží řekla tomuto dítěti; jdi si a pracuj po tomhle ještě v neděli!“ Syn namítá, aby se omluvil: „Mám věřit, že tahle malá viděla Svatou Pannu? Vždyť se ani pořádně nemodlí!“ Hospodyně jí přisvědčuje: „Chtěli jste zítra klidit obilí; chraňte se.“ Baptist Pra rovněž uvažuje: „Je to Svatá Panna nebo aspoň veliká světice, poslaná od milého Boha; ale je to, jako by sám Pán Bůh byl přišel; třeba učiniti všecko, co vám řekla. Jak to hodláte oznámit všemu jejímu lidu?“ Melanie odpověděla: „Vy mi povíte, jak to udělat, a já to udělám.“ Hospodář popatřiv na matku, na ženu a na bratra řekl: „O tom třeba přemýšleti.“ Poté se rozešli po své práci.

Po večeři znovu se sešli členové obou rodin i sousedé a radili se. Usuzovali: „Zdá se, že to byla Svatá Panna, poslaná od Boha;

tomu nasvědčují její slova. Bude snad třeba, aby tyto děti prošly celý svět a oznamovaly, jak je potřebí zachovávat přikázání Boží, jinak že na nás přijdou veliké pohromy.“ Po chvíli mlčení Melaniin hospodář rozhodl: „Víte, co uděláte, děti? Zítra časně vstaňte a jděte k panu faráři a vyložte mu všechno, co jste viděly a slyšely. Povězte mu doslova, jak se ta věc udála; on vám poví, co máte činit.“

V Z R U Š E N Í V O K O L Í L A S A - L E T T Y

Melanie se několikrát za noc ptala, není-li už čas, aby vstala. Časně ráno se vypravila, zastavila se pro Maximina a šli do vsi La Saletty. Cestou potkali obecního polního hlídače. Ptal se jich, kam a proč tak záhy jdou. Děti mu upřímně všechno pověděly. Hlídač vrátiv se do vsi, pověděl to starostovi. Ten to odbyl jako hloupost.

Děti zaklepaly na dveře fary. Přišla jim otevřít hospodyně Františka a ptala se, čeho si přejí. „Rádi bychom mluvili s panem farářem.“ „Pan farář se nyní připravuje do kostela. Co mu chcete?“ - „Chceme mu říci, že včera odpoledne, když jsme hlídali krávy na hoře Des Baisses . . . ,“ a prostě dětsky vypravují dále o Krásné Paní a její „veliké zvěsti“.

Pan farář Jakub Perrin,¹ prostý, dobrý

¹ Právě v těch dnech obdržel jmenování na místo položené v podnebí méně drsném než osada La Saletta, v níž působil přes 14 let. Proto několik dní po Zjevení

kněz ve věku 63 let, byl právě vedle v pokoji. Poněvadž dveře byly pootevřeny, vyslechl téměř celé vypravování, aniž se ukázal. Zatím zvonilo po druhé na Mši svatou. Kněz vyjde k dětem a s pláčem praví: „Ach, děti, jakého štěstí se vám dostalo! Viděly jste Svatou Pannu... Ach, běda nám, Pán Bůh nás hodlá trestati... Já jsem jim říkal, aby zanechali nedělní práce...“ A hluboce dojat odchází do kostela.

Maximin prohodil k Melanii: „Já půjdu k svému otci do Corpsu,“ a vrátil se spěšně do Ablanden, odkudž po snídani šel do Corpsu s Petrem Selnem, jenž podle daného slibu odváděl zatimního pasáka s ujednanou odměnou k jeho otci.

Melanie však zůstala a šla do kostela. Kněz rozechvřen vystupuje k oltáři. Po evangeliu se obrací k lidu a pod dojmem vyslechnuté události zapomenuv na církevní předpisy, jež nedovolují veřejně kázati o nových zje-

se odebral na svou novou faru, kdež zemřel po dvou letech, ode všech milován jako otec a ctěn jako světec. Jednou ráno byl nalezen v sakristii mrtev na klekátku, na němž konal díkůčinění po Mši svaté. Jeho nástupcem v La Salettě se stal mladý kněz téhož jména, ač nebyli ani zdaleka příbuzní, abbé Louis Perrin.

veních a zázracích, dokud nebyly církevně zkoumány, místo připraveného kázání seznamuje farníky se zjevením, jež se událo na nedaleké hoře, a napomíná jich, aby již v neděli nepracovali. Ale hlas se mu třásl a lidé téměř nerozuměli jeho řeči, přerušované stále pláčem a vzlyky. Melanie stála v pozadí skrčena, obávajíc se, aby se někdo na ni neobrátil a ji nepoznal.

Po službách Božích se konala schůze obecní rady. Starosta la saletský, p. Peytard, jenž byl již slyšel o události od polního hlídače a tudíž lépe porozuměl řeči páně farářově v kostele, na konec schůze se tázal radních, co soudí o dnešním kázání. Přiznávají se, že vlastně nerozuměli, kromě zástupce ablandenského Jana Moussiera, jenž už večer byl o věci slyšel. Na otázku starostovu, co o tom soudí, odpověděl Moussier, že věc může býti vážnější, než by se myslo. Kdežto ostatní členové rady nevěřili těm „dětským povídačkám“, hloubavý a houževnatý starosta byl příběhem zaujat a chtěl si zjednat jistotu.

Proto odpoledne po nešporách se odebral do vsíky Ablanden, vzdálené čtvrt hodiny

od jeho stavení, aby dívky vyslechl. Zastihl ovšem jen Melanii, neboť Maximin už byl v Corpsu. Dal si od ní vyprávěti obšírně celý postup „zjevení“, aniž ji přerušil. Již za její řeči byl překvapen prostotou, rozhodností a oduševnělostí, jež se zračila v té slaboučké dívce, od přirozenosti tak bázlivé a plaché. Vyslýchá ji však dále, obrací řeč tam i onam, snaží se ji zaplésti do rozporů, ale marně. Začne tedy vyhrožovati, mluví o soudním stíhání a vězení, a když ji nic nezastrašuje, zkouší ji získati sliby. Ukazuje jí 20 franků, jež si byl přinesl, a nabízí je dívce, slíbí-li, že již o té věci nebude mluvit. Ale Melanie, jejíž rodiče přece vězeli v hrozně bídě, nedala se omámiti pohledem na pětifranky. Rázně odpovídá, že kdyby jí dával plný dům tolarů, aby mluvila opak toho, co viděla a slyšela, nevzala by nic.

Pan Peytárd, jenž byl muž rozvážný, soudný a prozíravý a také měl jisté vzdělání, byl jat údivem a klonil se k víře, že vše, co dívka tvrdila, je pravda. Když ji byl takto zkoušel, škádlil a trápil bez přestání po tři hodiny, poručil ještě Baptistu Praovi, aby nepouštěl pasačky do Corpsu k Maximinovi

- aby se děti nemohly spolu smluviti - dokud sám se osobně nevyptá Maximina.

Hospodář Melaniin byv svědkem celého výsledku, při němž dívka jevila takovou otevřenost a pevnost, a vida, jak i p. Peytard je dojat, upevnil se ve víře v zjevení. A sotva starosta odešel, zavolal dva sousedy, Petra Selma a Jana Moussiera¹ a vyzval Melanii, aby před touto improvizovanou komisí znovu vyprávěla celou událost; dobří horalé pak zapisovali její slova, jak nejlépe při své slabé školenosti dovedli. Tento naivní, ale věrohodný a svědomitý zápis nadepsali: *Psaní diktované Svatou Pannou dvěma dítkám na hoře u La Salette - Fallavaux*, a připojili své tři podpisy. To byl první písemný záznam o Zjevení.²

Tak Melanie již od prvního dne plnila úkol, který jí byl svěřen na La Salettě.

Maximin ještě téhož dopoledne se vrátil se svou kozou a psem do Corpsu. Hospodář

¹ Dva synové Jana Moussiera se stali misionáři la saletskými a dvě dcery Baptisty Pra řeholnicemi Naší Paní La Saletské.

² V úplném znění je uveden ve věstníku „Vinice Páně“ roč. VIII. č. 4.

Petr Selme šel s ním. Přišli tam právě, když lidé vycházeli z kostela po velkých službách Božích. V domě Giraudově zastihli jen nevlastní matku Maximinovu. Giraud, podle jejího smutného vzezření, byl v hospodě. Petr Selme zmíniv se jí o tom, co se přihodilo Maximinovi, šel hledat přítele Girauda. Zastihnuv ho sedícího v hospodě s jinými pijany, oznámil mu, že jeho syna potkalo zvláštní štěstí. Giraud zaslechl „neštěstí“ místo „štěstí“ i proběhl jím živý neklid. Ale když mu Selme vyložil jeho mýlku a dodal, že Maximin spatřil Svatou Pannu, kolář překvapen oddal se hlučnému zachvatu veselosti, kterou s ním sdílela celá společnost. Všichni pokládali tu zprávu za čirý výmysl a nestarajíce se dále o ni, hovořili o jiných věcech.

Zatím Maximin, jenž neměl jiného přání, než aby se mohl sejít se svými druhy a obnoviti s nimi obvyklé hry, jež mu bylo před týdnem přerušiti, musil obšírně vypravovati o podivuhodné události již doma své maceše, potom v domě své babičky s matčiny strany, kde musil bez ustání opakovati své vypravování, aby uspokojil posluchače, kteří na pořád přicházeli.

Jizba stavení hospodáře Baptisty Pra. Zde byla ponejprv zapsána „veliká zvěst“ Svaté Panny druhého dne podle vyprávění Melaniina. - Snímek z r. 1957.

Od té chvíle Maximin už nebude náležitě sobě. Bude mu bez konce tutéž věc vypravovati, aby vyhověl nesčíslným osobám, jež dychtíce zvěděti o zázračné události, budou ho zahrnovati dotazy, nedopřávajíce mu klidu, ba ani času k jídlu a k spánku. Jak sám později se vyjádřil s důmyslným a správným přirovnáním, bylo mu jako chlapci přepadenému rojem včel, jemuž se nemůže ubrániti; čím více se obání, tím více dorážejí a bodají, a utíká-li, stíhají ho a jejich žihadla jsou ještě palčivější.

Když se Giraud vrátil z hospody, byla noc. Hoch už ležel a spal. Otec ho vzbudil, aby prý mu vysvětlil, o čem povídal Petr Selme. Maximin vstal a jal se vyprávěti o zjevení. Mluvil nestrojeně a oduševněle, slova mu sama plynula na rty, aniž jich hledal nebo se zajíkal. Otec byl velmi udiven tou zvláštní nenuceností a přerušiv ho zvolal: „Musela to býti opravdu dovedná osoba, která ti vpravila tolik věcí a tak rychle do hlavy, zatím co já jsem ve třech letech stěží zmohl tolik, abych tě naučil Otčenáš a Zdrávas.“ Poté nemaje chuti dále poslouchati, šel si lehnout, ve velmi špatné náladě.

Nazítří, v pondělí, kolářská dílna je přímo obléhána zvědavci, kteří útočí otázkami na Maximina. Hošík rád odpovídal na jejich dotazy, ale otec pohlíží na návštěvníky zlostně a mrzutě. Když první odešli, hubuje a zakazuje mu mluvit o zjevení. Ale přicházejí noví návštěvníci a Maximin opět vypráví. Sotva odešli, Giraud hošíka surově potrestal a poslal ho k maceše do jizby. Přes otcův zákaz Maximin nemůže odmítnouti návštěv, jimiž jest obléhán až do večera i v dalších dnech. Jednou z nejdůležitějších návštěv byla návštěva starosty la saletského, pana Peytarda. Přišel v pondělí na svou vinici u Corpsu, zašel rovněž ke Giraudovým a uhodil na Maximina tímž způsobem, jako předešlého dne v Ablandenách na Melanii. Když vyslechl bocha, jenž mu přesně vypravoval totéž, co dívka, řekl mu přísným tónem: „Maximine, nechtěl bych býti v tvé kůži. Ty jsi rozšířil povídku, jež rozrušuje lid a jež může míti v zápětí jen ošklivé následky. Chtěl bych raději někoho zabít, než abych vymýšlel to vše, co jsi říkal ve shodě s Melanií.“ - „Vymýšlel?“ odvětil hoch živě, „jak byste chtěl, aby se něco takového vy-

myslelo? Néřekli jsme než to, co jsme na vlastní oči viděli a na vlastní uši slyřeli.“ Pan Peytard se snaží přiměti hocha k odvolání nebo k mlčení, slibuje mu peníze a hroží četníky a žalářem, ale hoch zůstává ke všemu neoblomný. Starosta se pokouřilo třetí zkouřku : káže pasáčkovi, aby se dostavil přířtí neděli na onu horu.

Aby návřtěvníci překonali nevoli Giraudovu, uchýlili se ke lsti: jeho přítel Ambrož Pellissier, soudní sluha v Corpsu, přišel požádat o Maximina jménem své manželky. Giraud se neodvážil odporovati, a zatím co soudní sluha schválně zaměstnával svého přítele hovorem a pitím, hoch v sousedním domě odpovídal na otázky, jež mu dávali četní zvědavci, mezi nimiž též význačné místní osobnosti, jako lékař, notář a jiné vážené osoby, jež se bavily na jeho útraty, nazývajíce ho „dítětem Panenky Marie“, „Ježířkem“.

Zázračná zpráva se řší víc a více. Již přibíhají lidé ze sousedních osad a již v pondělí 21. září několik osob z Corpsu se vydalo na horu Zjevení. S údivem zjiřtují, že pramének, který dřívě tekł velmi zřídka a který přede

dnem, kdy pastevci spatřili Krásnou Paní, byl vyschlý, nyní proudem teče. Tento objev způsobil rozruch a mnohým byl vážnou pohnutkou, aby uvěřili výrokům pasáčeků.

Jednoho dalšího večera Maximinův otec za důvěrného hovoru u krbu kázal synovi, aby znovu vypravoval, co byl viděl. Než však hošík domluvil, otec dozloben, že se vyjadřuje tak zlehka, jako by přednášel z paměti naučený úkol, již ho zakřikoval, aby mlčel, ale vtom Maximin probodil: „Ale, otče, Paní mluvila též o vás.“ „Jak, o mně? a co ti řekla?“ zvolal kolář udiven. Tu hošík vypravuje onu část rozmluvy, kde Paní mu připomenula, jak viděl zkažené obilí u Coinu spolu s otcem a s držitelem toho pozemku, a jak otec při návratu do Corpsu mu dal kus chleba se slovy: „Tu máš, synku, jez ještě letos chléb; neboť nevím, kdo jej bude jísti napřesrok, bude-li se obilí takhle kaziti.“

Giraud, pravda, nežil podle náboženství, ale to bylo spíše z lhostejnosti než z bezbožnosti; v jádře měl víru. Jak by nebýval byl pohnut, když poznal, že Krásná Paní, jež se byla ukázala Maximovi, totéž viděla a slyšela v polích corpských a hošíku připome-

nula, nač on, Giraud, se velmi dobře pamatoval a čeho nikdo jiný nebyl svědkem, než toto dítě, jež to muselo jistě zapomenouti. Od té doby byl lépe naladěn a dopřál hošíku více volnosti, aby oznamoval velikou novinu. Dovolil dokonce, aby na druhý den doprovázel na místo zjevení macechu, babičku, sestřenici, Melanii Carnalovou, děvče asi jedenáctileté, jež trpělo očním neduhem, a několik jiných osob. Ale nabádal svou ženu, aby dobře prohlédla místo a zjistila, nemohl-li se tam skrýti nějaký podvodník a celou tu věc nastrojiti, aby oklamal naivní pastevce.

Po návratu této malé výpravy žena vypravuje s nadšením Giraudovi o jejich cestě. Vypravuje, že hora, zcela holá, nemá žádného zákoutí, ani stromů, ani křovin, za nimiž by se někdo mohl skrýti. Mémin jim vylíčil dopodrobna výjev, jehož byl svědkem; ukázal jim kámen, na němž Krásná Paní seděla, místo, kde mluvila, cestu, kudy se ubírala, a návrší, na němž se vznesla. Dítě si všimlo, že pramen, do dne 19. září vyschlý, nyní hojně teče; všichni se z něho napili, Melanie Carnalová si v něm umyla oči a po-

cítila velikou úlevu ve svých bolestech. Po tomto vypravování Giraud uvěřil ve skutečnost zjevení, ano pojal i naději, že by mu voda z pramene mohla přispěti k uzdravení od záduchy, kterou trpěl již několik let. A skutečně vydal se za nějaký čas na svatou horu a došel uzdravení. Na svědectví své vděčnosti Té, jíž přičítal toto dobrodiní, vyhověl konečně Maximinovi, jenž dlouho dotěrně žadonil, aby mu zhotovil kříž, jejž by postavil na místo zjevení. Maximin sám odnesl kříž se dvěma kamarády dne 22. října na horu a postavil jej na místě nanebevzetí.

Ale přes svou víru ve zjevení a přes veškerou změnu života Giraud ještě často jednal tvrdě, ba i surově se svým synem, ne z vlastní zloby, ale pro řadu žertů a narážek, jichž terčem se často stával u určitých osob. Pan abbé Arbaud o něm vypravuje: Jednou večer v zimě r. 1846 Giraud seděl v obecní hospodě corpské s několika přáteli. Tu přijel dostavník a mladý muž, jenž z něho vystoupil a vešel do hospody, počal prudce hubovati hostinské, vyčítaje jí, jak bídně obsluhuje cestující, neboť jim dává postní jídla a že vůbec nemá ohledu na své nejlepší hosty,

že vynalezla komedii o zjevení, aby přilákala do krajiny lidi. Hostinská odpovídá živě svému osočovateli, že vůbec nemůže za to, co se stalo v Corpsu, že nemluvila první o události la saletské a ostatně, chce-li býti dokonale poučen, ať se dotáže otce Maximova, právě přítomného. Onen zpustlík se tudíž vrhl jako vzteklý na Girauda, oslovuje ho urážlivě, nazýváje ho šibalem, zločincem, šejdlířem, který zasluhuje, aby byl zatčen četníky, protože dává hráti svému dítěti lživou frašku, aby těžil z nevědomosti a pověrčivosti lidu a loudil na nich peníze. Ubohý muž pod přívalem urážek a příkoří sklání hlavu, a hanbou a lítostí se dává do pláče, trpce lituje neblahého rozhlášení onoho vypravování, jež chtěl udusiti v samém počátku. Konečně nejsa schopen dále to poslouchati, kvapně odchází, běží přímo domů a tam uvázav Maximina za nohu ke stolu, mlátí ho hlava nehlava, obviňuje ho ze zloby, že na svého otce uvalil urážky a hanbu. Pak dává nešťastnému hochu rozkaz, aby celý týden zůstal v tmavém koutu, a odsuzuje ho, že se po ten čas nesmí živiti než chlebem a vodou.

Jinak Giraud snažil se žít jako dobrý křesťan. Bylo na něm vidět zjevné známky obrácení. A o tři léta později dal poučný příklad zbožné smrti, dne 24. února 1849.

Melanii se nedařilo o nic lépe. I ona vytrpěla od svého otce pro zjevení mnoho výčitek a příkoří. Ale oba pastevci zůstali věrni svému poslání. Snažili se rozšířit mezi lidem, co byli viděli a slyšeli. Zdálo se, že Duch Svatý je obdařil božskou silou, s níž apoštolové prohlašovali i proti brozbám, proti týrání i proti smrti: „Nemůžeme nemluvit.“

Tuto neochvějnou pevnost projevili omlouštěním pastevci též při výslechu, jež jim bylo podstoupiti na samém místě zjevení v neděli 27. září za přítomnosti starosty la saletského, velitele četnictva z Corpsu a jiných osob. Tentokrát nebyli vyslýcháni odděleně, nýbrž společně. Pan starosta Peytard používá v tomto třetím a rozhodném výslechu všech prostředků své bystrosti a soudnosti. Dal zjistiti po pořádku přesná místa, kde krávy pily a kde ležely, místa, kde děti obědvaly, kde spaly, kde hledaly své stádo,

kde spatřili velikou zář, konečně, kde Krásná Paní usedla, kde rozmlouvala, kudy kráčela, kde zmizela.

Vyzývá pastevce, aby se postavili jako tehdy, aby opakovali gesta, jež učinili během výjevu; konečně chce slyšeti znovu úplné vylíčení toho, co byli viděli a slyšeli. Starostu i celou družinu dojírná přesnost, s jakou pastevci označují jednotlivá místa, dokonalá přesvědčivost, s jakou mluví, zvláštní oduševnění, jež vkládají do svého přednesu, nábožná úcta, s jakou pronášejí řeči Matky Boží, jejich snadnost ve vyjadřování, jejich podivuhodná věrnost, s jakou se rozpomínají slovo za slovem na vše, co jim bylo pověděno přec jen jednou, a to v neznámém jazyku, hbitost a správnost, s jakou odpovídají na všechny otázky, vyvracejí všechny námitky, unikají léčkám. Stačilo je viděti a slyšeti, aby člověk nezaujatý nabyl přesvědčení, že to, co vyprávějí, je pravda. Po této třetí a poslední zkoušce starosta la saletský nabyl úplného a jistého přesvědčení, že Maximin a Melanie skutečně viděli Vznešenou Paní a přijali z jejích úst řeči, jež opakovali, jako by jim byly kladeny na jazyk. Nebyl

ostatně před jejich zraky i hmotný důkaz, že něco zvláštního se stalo - pramen dříve vyschlý a nyní nepřetržitě proudící, aniž bylo možno tuto náhlou změnu vysvětliti nějakou přirozenou příčinou?

Tu však znenadání četník vzav provaz, jímž se byl k tomu účelu opatřil, chápe se Maximina, nazývá ho lhářem a oznamuje mu, že jej odvede do vězení, neodvolá-li ihned vše, co byl řekl. Chlapec se však nedal zastrašiti. Tehdy, jak později vyznal, zdálo se mu, že slyší vnitřní hlas, jenž mu pravil: „Neměj strachu, maličký, on ti nic neudělá.“ Nebylo to ponejprv ani naposled, co pastevcům hrozili vězením a smrtí, ale nikdy jimi nepohnuli. Nějaký čas po zjevení jeden četník z Corpsu při výstupu na La Salettu s Maximinem a jinými osobami přišed na místo, kde keř zakrýval propast, náhle chytil hoch a drže ho nad propastí, řekl mu s drsným zaklením a zlobným tónem: „Svrhnu tě dolů, nepřiznáš-li se, že vše, co jsi dosud vypravoval, není pravda.“ - „Ne, neřeknu to,“ odvětí neoblomně dítě, „poněvadž vše, co jsem slyšel a viděl, je pravda.“ Četník podivuje se této nebojác-

nosti vypravoval potom, jak pasáček byl vystaven nesmírnému pokušení i nebezpečí, neboť mohl mu vypadnouti z rukou, zřítiti se do propasti a zabíti se.

Výsledek výsledku, tak obratně provedeného p. Peytardem, brzy se v Corpsu rozhlásil a způsobil tam veliké vzrušení. Mnoho osob počalo věřiti zjevení, ale jiní, a těch byla většina, je popírali a se mu vysmívali.

Jak si počínal zatím tamní farář? Mlčel, méně jsa nutkán mluvit než jeho spolubratr z La Saletty. Čekal, zkoumal, poučoval se. Byl to abbé Mélin, jenž spravoval tuto osadu po pět let, by v předtím katedrálním kaplanem v Grenoblu. Diecéšní vrchnost v něm shledala přes jeho mládí dosti moudrosti, vědomosti a jemnosti, aby mu svěřila velmi choulostivý úkol správce této farnosti, zatím co jeho předchůdce podržel pouze titul. Mgr. Ullathorne vydal o něm toto svědectví: „Je to člověk pevného ducha a vzácné rozumnosti. Je prozřetelnostní, že takový kněz se našel v tomto místě, aby bděl od počátku nad událostí la saletskou, umírňoval horlivost, jež vznikla, a měl otcovský dozor nad dítkami.“ Před zjevením farář corpský znal

Maximina jen jako dítě, jež zřídka viděl v kostele, ještě řidčeji ve škole, a vůbec nikdy na faře. Po prvé mladý pastevec přišel na faru v sobotu 26. září, týden po zjevení. Pan farář dosud zůstával opodál rozruchu, jenž vznikl v jeho osadě pro událost z 19. září, a zatím co kdekdo běhal do domu Giraudova, on zůstával doma. Tuto sobotu, když zvonilo na Mši, Anděla, starší dcera kolářova, se mu zmínila, že její bratr spatřil Svatou Pannu. Pan farář tedy projevil přání spatřiti hocha. Když onoho dne Melanie přišla z Ablanden navštívit své rodiče v Corpsu, oba pastevci se dostavili spolu na faru. Abbé Mélin nejdříve vyslechl každého zvlášť, potom společně. Když však dopověděli, otázel se jich: „To je vše, co vám ta Paní řekla?“ „Ještě něco nám řekla,“ odpověděli, „ale zapověděla nám o tom mluvit.“ A tak abbé Mélin první zvěděl, že každému z dítek se dostalo tajemství, o čemž dosud nikdo neměl tušení. Doporučiv dětem, aby se dobře modlily, propustil je. Maximin se vrátil k otci, Melanie do Ablanden, kdež zůstala ve službě až do konce listopadu u téhož hospodáře.

Farář byl nadmíru udiven tím, o čem

právě se dověděl. Aniž by spěchal prohlásiti se pro zjevení nebo proti němu, oddálil svůj úsudek, dokud čas a okolnosti mu neposkytnou více světla, ale používal podle svého svědomí všech prostředků, aby se mu vyjasnilo. Starosta la saletský vykonal svůj výslech. Rozhodl se, že též vykoná výslech. Proto v pondělí 28. září provázen svým kostelníkem, Maximinem, Melanií, pro niž se zastavil cestou v Ablanden, a čtyřmi jinými osobami, vystoupil na horu la saletskou, ne jako poutník, nýbrž jako pozorovatel, aby si dal znovu vše vypravovati a dopodrobna vysvětliti různé fáze zjevení jako dříve pan Peytard. Ale vystoupivše na pověstný již vrchol, všichni členové této družiny, jako by vstoupili do ovzduší zvláštní zbožnosti a sebranosti, poklekli před pramenem vytékajícím asi půl metru od místa, kde spočinuly nohy vznešené Paní, jali se modliti růženec, litanie k Svaté Panně a mnoho jiných modliteb. Jasné a přesné odpovědi dětí, jakož i čistota a dokonalá totožnost jejich vypravování příznivě dojaly pana faráře. Při návratu každý si chtěl odnésti hmotnou památku na toto místo, kde ztrávili tak blahé chvíle. Kos-

telník se chystal ulomiti kus z plochého kamene položeného na lávce, na němž Krásná Paní seděla. Pan farář jej však zarazil. Soudil správně, že dokáže-li se božský původ zjevení, bude štěstím chovati tento kámen, poctěný dotykem nebeské Poselkyně, a vzal jej s sebou do Corpsu. Touto moudrou opatrností zachován byl úctyhodný a drahý pozůstatek pro poutní svatyni. Abbé Mélin dal též nabrati vody z pramene domnívaje se, že zjevila-li se zde skutečně Matka Boží a vytryskl-li pramen na svědectví pravdomluvnosti těchto dětí, Svatá Panna potvrdí své dílo a udělí této vodě nějakou nadpřirozenou vlastnost. Příležitost, aby vyzkoušel účinnost této vody, se ihned naskytla. Zbožná paní Aglotová z Corpsu byla již po dlouhý čas těžce nemocna. Pan farář jí poručil, aby každý den devítidenní pobožnosti, kterou právě za ni začal konati, požila několik kapek té vody. Paní uposlechla a devátého dne se uzdravila. Toto uzdravení a úleva, již se dostalo Melanii Carnalové, když si umyla oči v prameni, úplně přesvědčily faráře o božském původu zjevení. Navenek však setrval v mezích nejkrajnější zdrženlivosti.

NA BISKUPSTVÍ V GRENOBLU

V diecési grenobleské byl tehdy biskupem Mgr. Philibert de Bruillard. Byl to muž bystrý a pronikavý, neobyčejně činný. K jeho jemným způsobům, jimiž se vyznačovala vysoká aristokracie při dvoře bývalých králů francouzských, družila se veliká dobrota srdce. Vynikal velikou zbožností k Panně Marii, zvláště uctíval její Neposkvrněné Početí.

Slušelo se, aby hlava diecése byla seznámena co nejdříve a z první ruky o mimořádné události, jež se sběhla na La Salettě. Zpravití biskupa příslušelo zejména abbému Mélinovi, jakožto faráři hlavního města kantonu, a on neopominul této povinnosti. Již 4. října, šest dní po své cestě na svatou horu, podal svému biskupu mezi jinými podrobnostmi tyto zprávy :

„Vypravování dětí způsobilo neobyčejný účinek v celém okolí, i mezi muži. Vypyťoval jsem se dětí odděleně, u sebe doma i na místě samém, kamž jsem dospěl po čtyřech hodinách namáhavé chůze. Úřední osoby jim

vyhrožovaly, aby je umlčely; nabízely se jim peníze, aby říkaly opak toho, co tvrdily. Ani hrozbami, ani sliby se nedaly zviklati. Říkají po každé totéž, a to každému, kdo chce slyšeti. Velmi pozvolna jsem si získával informace, neodhalil jsem však nic, v čem by se jevila sebe menší ošemetnost nebo lež.

První myšlenkou celého kraje bylo vystavěti na tom místě kapli. Podstavec, na němž Paní seděla, rozbili lidé na kousky; vyškubali trávu na místech, kde stála a kudy kráčela, a chovají ty památky ve zbožné úctě.

Výklad věřících je přirozeně ten, že to Matka Boží přišla dáti výstrahu světu, dříve než by její Syn naň nechal dopadnouti svou pomstu. Mé osobní přesvědčení po všech zkouškách se neliší od úsudku věřících a věřím, že tyto výstrahy jsou velikou milostí nebes. Není mi třeba jiných znamení, abych věřil. Mým upřímným přáním by bylo, aby dobrý Bůh ve svém milosrdenství učinil nějaký nový zázrak na potvrzení prvního.“

Již do tří neděl od Zjevení objevily se obrázky „Naší Paní La Saletské“, jež byly

vlastně karikatury, a verše plné nesmyslů. Aby zabránil nepravdám, jež mátlý veřejnost, a též aby odpověděl na prosby mnoha kněží, kteří se dožadovali směrnic, jak se zachovati k zjevení, Mgr. Bruillard poslal dne 9. října svému kněžstvu tento oběžník:

„Pane faráři, máte bezpochyby známost o mimořádných jevech, jež se udály nad La Salettou u Corpsu. Nuže, otevřte synodální stanovy, jež jsem dal své diecési r. 1929. Hle, co se tam čte na str. 94.: ‚Zakazujeme pod trestem suspense ipso facto stíhající prolašovati nebo uveřejňovati zprávu o nějakém novém zázraku, pod jakoukoli záminkou zřejmosti, dokavad autorita Svaté Stolice neb naše po přísném a důkladném šetření nedá k tomu svolení.‘ My však jsme se nevyslovili o událostech, o nichž se jedná. Moudrost a povinnost Vám tedy ukládá co největší zdrženlivost a především naprosté mlčení o té věci na kazatelně.

Zatím však si kdosi dovolil vydati litografickou kresbu a připojit verše. Oznamuji Vám, pane faráři, že nejen jsem této publikace neschválil, nýbrž formálně a přísně ji

odsoudil. Mějte se tudíž na pozoru a dávejte příklad rozumné zdrženlivosti, kterouž i jiným neopomíjejte doporučovati.

Přijměte, pane faráři, ujištění mé upřímné a srdečné oddanosti.

† *Philibert, biskup grenobleský.*“

Podnětem k této výstraze nebyla biskupovi nedůvěra neb zaujatost, nýbrž povinná opatrnost. Dříve než by se vyslovil pro událost la saletskou nebo proti ní, chtěl bedlivě zkoumati, uvažovati, modliti se, raditi se, vyčkávati, až by nová fakta vnesla nové světlo do této otázky.

Abbé Mélin podával panu biskupu další zprávy o tom, co se dalo kolem La Saletty. Dne 12. října psal, že velikou událostí se zabývá kdekdo a že zjevení přivodilo podivuhodné účinky mezi lidmi. Dbají velmi svých povinností a přestávají v neděli pracovati. Mnoho lidí vystupuje na horu a cestou se modlí.

Dne 4. listopadu další dopis, v němž farář sděluje, že zjevení den ze dne více působí, že je zahrnován dopisy a jeho fara obléhána návštěvníky. Několik set osob již se dotazo-

valo dítek a přes dva tisíce jich bylo na místě zjevení. Abbé Mélin končí větou: „Oh! jak vroucně si přeji, aby tato událost byla potvrzena; tíží mne, mučí mne, ale nemohu o ní pochybovati.“

Za čtrnáct dní opakuje ve svém dopise, že je pozorovati zřejmý návrat k náboženskému životu a dodává, že zjevení je všeobecně uznáváno, a kteří ještě nevěří, nemohou býti pokládáni za jeho odpůrce.

Zatím na biskupství docházelo množství písemných zpráv i odjinud: od sousedních kněží, od osob, jež mluvily s dětmi, od poutníků. Do tří měsíců měl biskup objemnou sbírku dokladů. Sam též poslal svého důvěrníka, aby navštívil místo zjevení a vyslechl oba pastevce. Také jiní mu ústně referovali o věcech, jež se tam dály. Proto ctihodný biskup jmenoval dvě komise, jednu z kanovníků, druhou z profesorů semináře, aby otázku studovaly a aniž by se spolu dohodovaly, předložily mu písemně závěry svých úvah. Úsudky obou komisí vyzněly stejně: že zatím jest se zdržeti autoritativního rozhodnutí, neboť s jedné strany událost způsobila jen dobré účinky, bylo by tudíž ne-

prozřetelné zakazovati veškerou víru v ten mimořádný fakt, dokud se nedějí přehmaty; s druhé strany není ještě dosti důvodů ke schválení, třebaš by mnohé důvody nasvědčovaly božskému původu zjevení. Chce-li Bůh, aby autorita zakročila, projeví svou vůli způsobem pozitivnějším a zřejmějším. Nebezpečí z prodlení není, proto v tak vážné věci radno vyčkati s jakýmkoli projevem církevní vrchnosti.

Mgr. Bruillard úplně souhlasil s úsudky theologů, kteří ve světle principů theologických i rozumových o věci uvažovali, a nepokročil dále. Přece však práce obou komisí byla prvním krokem k doktrinálnímu rozhodnutí, k němuž došlo za několik let.

BLAHÉ ÚČINKY ZJEVENÍ

Od týdne po zjevení až do prosince poutníci neustále přicházeli na svatou horu i z daleka. Muži i ženy, starci i mladí lidé, zdraví i nemocní, vzdorovali tuhé zimě a neschůdnosti příkrých svahů. Většinou chtěli viděti a slyšeti pasáčky. Zpoceni pili ledovou vodu z pramene, aniž si kdy z toho uhnali sebe menší nemoc. Farnosti corpské náleží čest, že zahájila i společné pouti. Obyvatelé corpští, rozechvění „velikou zvěstí“, již kolem poloviny listopadu se vrátili k náboženskému životu. Oddali se modlitbě, chodili do kostela, méně se ostýchali jeviti se křesťany. A tehdy údové „bratrstva kajícíků“ pojali myšlenku pořádati procesí na horu, kterou již počali nazývati „horou Naší Paní, naší dobré Matky“; sami, bez účasti kněží, jež rozkaz biskupův zavazoval k naprosté zdrženlivosti, vykonali svůj záměr s příkladnou zbožností. Dne 17. listopadu 1846 „kajícíci“ provázeni množstvím jiných osob z Corpsu vydali se na pouť. Byla to dojemná podívaná, když všechen lid prošel v pěkném pořádku a v do-

konalé sebranosti osadou a stoupal pomalu po srázných úbočích. Po několika hodinách namáhavé chůze poklekli všichni na poženané půdě, dlouho se modlili a „kající“ zpívali s velikou vroucností své hodinky. Bylo tam skoro 600 osob. Všichni se snažili svou láskou a zbožností osušiti slzy, jimiž jejich nebeská Matka smáčela tyto opuštěné skaliny. Při návratu do Corpsu procesí šlo celým městem, zpívajíc dále kající zpěvy. Četní obyvatelé vidouce procházeti poutníky před svými vraty, mísili se mezi ně, dotčení milostí. A tak průvod cestou stále roste, mizí všecken lidský ohled, i staří hříšníci se poddávají všeobecnému nadšení. Bylo to výmluvné kázání pro farnost a poučná cesta pro všechny z okolí.

Avšak i Přesvatá Panna zdála se mile dotčena tímto velkolepým projevem Corpských, neboť tehdy byla zázračně uzdravena jedna žena po dlouhá léta ochrnulá, Marie Gaillardová, choť Františka Laurenta, pekaře. Nemoc a náhlé uzdravení této ženy jsou dosvědčeny dr. Calvatem, a v protokole, jež sestavil a potvrdil abbé Mélin a jež podepsali nemocná, její rodiče a přes 60 osob far-

nosti, uvádějí se a zjišťují jakožto všeobecně známé tyto skutečnosti:

1. Po 7 nebo 8 let Marie Gaillardová, reumatickými bolestmi ochrnulá ležela skoro napořád; nemohla sama ani vstáti, ani vyjít.

2. Po 22 let chodila jen o berlách, ale mohla přecházeti jen po domě, nebo vyjít si na slunce.

3. Nemohla sama ani vstáti ze své lenošky, ani si na ni sednouti.

4. Nemajíc vlády v rukou, nebyla schopna žádné domácí práce.

5. Když se dověděla o zjevení na La Salette, pocítila velikou důvěru a 17. listopadu doporučivši se do modliteb „bratrstva kajčníků“, kteří se ubírali na horu, *ve chvíli, kdy tito zpívali po první své hodinky*, sama a bez berel se zdvihla ze své pohovky, odešla do části domu, kde pracoval její muž a řekla mu: „Zdá se mi, že bych mohla jít do kostela, jen kdybych se opřela o něčí rameno.“ A skutečně od té chvíle úplně odkládá své berly, jde sama do kostela, dne 24. listopadu přistupuje k svaté zpovědi a následujícího dne, ve svátek sv. Kateřiny, přistupuje ke stolu Páně k velikému údivu všech.

6. Od té doby vstává, usedá, přechází, chodí do kostela, mete dům, myje nádobí, šije a pracuje po celý den v domácnosti, nejen bez cizí pomoci, ale i bez jakékoliv bolesti.

7. Byla uzdravena ze svého utrpení a zhroucení v době, kdy obyčejně zkoušela dvojnásobně.

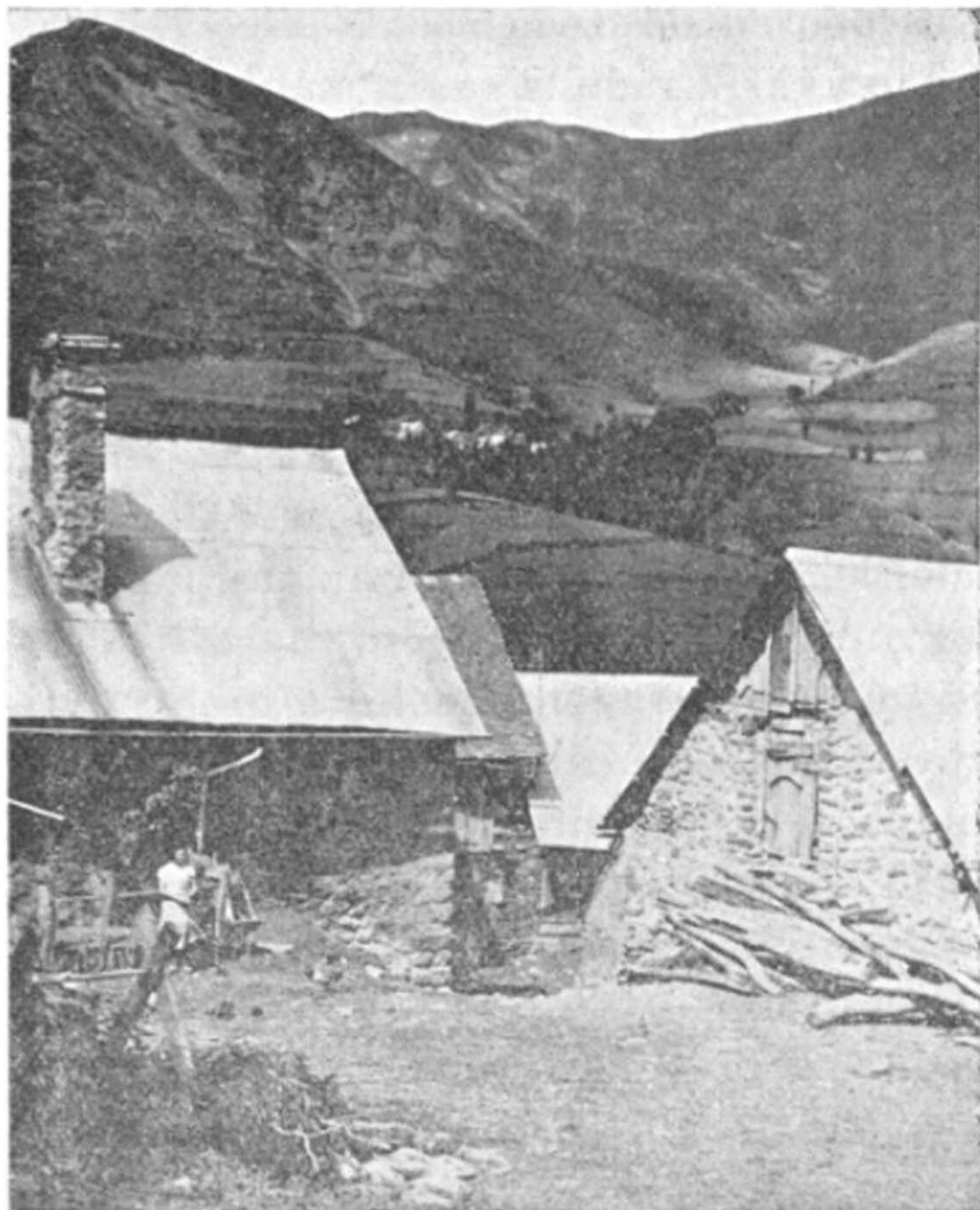
8. Otoky, jež měla v kloubech, ji více netrápily a zdálo se, že jí zůstaly jen na důkaz, z jak hrozného stavu byla vysvobozena. Byla šťastna, říkala každému: „Jsem spokojena, dostalo se mi, oč jsem prosila.“

Marie Gaillardová zemřela r. 1862. Mohla se až do konce života zabývat domácími pracemi, jako hned po svém uzdravení. Z vděčnosti její švagr Josef Laurent složil chvalozpěv na Matku Boží La Saletskou a napsal příběh o zjevení, jež mu diktovala Melanie. Byla to první publikace o La Salettě, po rytinách odsouzených biskupem.

Tato zřejmá milost naplnila obdivem a vděčností k Matce Boží La Saletské město i sousední obce. Náboženské nadšení se ukázalo při pouti 17. listopadu. Nové a ještě četnější procesí na díkůvzdání se vydalo na cestu

28. téhož měsíce s Maximinem a Melanií v čele, a v průvodu šli František a Josef Laurent, choť a švagr Marie Gaillardové, kteří jdou poděkovat dobré Naší Paní. Ale tentokrát nejdou Corpští sami. Mnoho obyvatel okolních obcí se k nim připojilo, celkem jde 1500 osob. Kněží mezi nimi nebylo, ač by byli rádi šli. V procesí viděti též řeholnice a celý personál četnictva z Corpsu. Počasí bylo hrozné, sněh hojně padal, ale co na tom? Nic nezdolá odvahy neohrožených poutníků. Po celou cestu střídají modlitbu růžence se zbožnými písněmi. Když došli k cíli, „kajícníci“ se modlí své hodinky, ostatní pokračují v modlitbách a zpěvech v plné síle, aniž byli sebe méně chráněni, jsouce se všech stran vystaveni třeskutému mrazu, dujícímu severáku a padajícímu sněhu.

Tolik vroucnosti a sebezáporu nemohlo nedojmouti srdce láskyplné Matky. Jedna žena vodnatelná z Dévoluy (kraje ve Vys. Alpách, opodál Corpsu), jejíž muž a syn ukázali hrdinnou obětavost, že ji nesli až na místo zjevení, na pokraji studánky poklekla do sněhu a snažně prosila s vírou a důvěrou

Dole za domkem Praovým v Ablanden je stavení hospodáře Petra Selma, u něhož sloužil Maximin. V pozadí kopec Planeau, za nímž je nahoře místo Zjevení.

za osvobození od své nemoci. Náhle vykřikla. Byl to výkřik radosti, neboť náhle pocítila, že je uzdravena. Aby dosvědčila vděčnost své nebeské Pomocnici, ihned sňala zlatý křížek, jež nosila na krku, a pověsila jej na dřevěný kříž, jež Maximin byl postavil na plánci. Představený „kajícíků“ se domníval, že dobře učiní, odnese-li toto „ex-voto“, první, jež bylo věnováno Panně Marii La Saletské, a odevzdá-li je panu faráři. Tento čin mu však nepřinesl štěstí, neboť při sestupu s hory si zlomil nohu a musel býti odnesen na nosítkách vodnatelné ženy, jež mohla nyní jíti úplně volně. Nikdo se pak od té doby neodvážil dotknouti „ex-vota“.

Vypráví se také, že téhož dne jeden muž z Corpsu z bezbožnosti zakázal ráno své mladé ženě, aby se zúčastnila pouti, ale téhož dne jeho tříletá dceruška spadla do kotle vroucí vody a v hrozných bolestech zemřela. Nešťastný otec poznal v tomto neštěstí prst Boží a obrátil se.

Zatím poutníci vykonavše pobožnost, vydali se na zpáteční cestu do Corpsu, stále zpívající a modlíce se. Při vstupu do osady Marie Gaillardová, zázračně uzdravená Mat-

kou Boží, vstoupila do popředí průvodu mezi Melanii a Maximina a jako před týdnem průvod se ubíral ulicemi do kostela. Všichni vlebili Boha a Matku Boží La Saletskou.

Maximin měl již svůj kříž na místě zjevení, Melanie chtěla tam mítí též svůj kříž. Prosila bez ustání svého otce, aby jí jej zhotovil, ale chudý Mathieu neměl naň dříví. Konečně když mu dřevo bylo darováno, mohl vyhověti přání své dcerušky. Odnesení kříže na určené místo bylo pro „kajlcníky“ corp-ské příležitostí k třetí a poslední pouti toho roku, jež se konala 8. prosince, ve svátek Neposkvrněného Početí.

Přinesli kříž Melaniin k panu faráři Mélinovi, aby jej posvětil, ale on vzhledem k rozkazům p. biskupovým nepřivolil k přání svých osadníků. Cestou „kajlcníci“ obnovili svůj pokus u kaplana, jenž jim přislíbil Mši v kapli Panny Marie Gournierské, stojící mezi oběma osadami. Tento myslil, že nechybí, užije-li k posvěcení kříže místo formule, zvláště vyhrazené k svěcení křížů, jen všeobecné formule žehnací.

Šťastni, že jim konečně bylo splněno jejich přání, členové bratrstva se vydají na

cestu k svaté hoře, nesouce posvěcený kříž přes sních, jenž jim někde sahal až pod prsa. Konečně díky své statečnosti došli na posvátnou horu a postavili kříž na místě „Rozmluvy“. Toto umístění kříže mělo za následek nepřijemnosti pro otce Melaniina. Byl předvolán k soudu na udání starosty la saletského, že zabral v držení obecní pozemek. Mathieu uváděl prostě na svou obranu, že nechtěl oloupiti obec la saletskou, nýbrž naopak ji obohatil tím, že dal na její pozemek kříž. Byl osvobozen.

Podivuhodná obrácení

Nástupce faráře Mélina v Corpsu, P. Champon podává tento obraz onoho alpského kraje před r. 1846 po stránce náboženské:

„Duch nepoddajnosti, rouhání, znesvěcování neděle, naprostá neumrtvenost, zanedbávání zdrženlivosti a postů, bezuzdná láska k veřejným zábavám a hostincům, takový byl mravní stav našeho obyvatelstva. Corps, jakožto hlavní město kantonu, se obzvláště vyznačoval těmito zlořády. Kněz ne-

mohl projítí městem, aby mu nebylo spíláno. Svátosti byly opuštěny, takže jen dva muži přijali svátosti ve velikonoční době, a to ještě jen ve všední den časně ráno, aby ušli posměchu svých spoluobčanů. Zábavy a tance byly veřejně organisovány a dokonce jim předsedalo zastupitelstvo města. Zejména pohoršlivou dobou v roce byla doba posvícení v Corpsu a v Saint-Jean des Vertus, farnosti sousední. Po 14 dní jen se tancovalo. Roku 1822 hrozný požár zničil Corps, takže se konaly diecéšní sbírky na pohořelé, ale ani ten nezarazil těch zábav a za zvuku houslí se porážely v lesé stromy na stavbu spálených domů.

Tak hluboko bylo zakořeněno zlo, když Svatá Panna přišla zaplakat nad lidem na La Salettě. Mateřské slzy však netekly nadarmo. Mohli jsme již zjistiti zřejmý návrat k dobrému o třech poutích, vykonaných na svatou horu z Corpsu a okolí v listopadu a prosinci 1846. Dílo spásy tak dobře počaté bylo popohnáno hroživou událostí, jež se stala o vánocích téhož roku. V noci se strhla nad Corpsem hrozná vichřice. Domy se třásly jak stromy a tašky se střech se sypaly

jako listí. Lidé vybíhali z příbytků, shromáždili se na náměstí, křičeli úzkostí a necítili uklidnění, dokud neuviděli mezi sebou Maximina a Melanii, volající o záchranu města k Té, jež se byla zjevila jejich zrakům. Lidé se nahrnuli do kostela, zpovědnice byly obleženy; o půlnoční mohlo se napočísti na 500 svatých přijímání a v tomto utěšujícím počtu muži byli zastoupeni polovicí.“

Tato šťastná přeměna se ukázala ještě více při jubileu, povoleném papežem Piem IX. u příležitosti jeho nastolení na nejvyšší pontifikát. Jubileum se slavilo v Corpsu v čas velikonoční 1847. Abbé Mélin mohl v dubnu téhož roku podati svému biskupu toto svědectví: že veliká dobrá vůle se ukázala u všech, dík „*velikému kazateli a prvnímu zpovědníku, Krásné Paní*“. Udělila tolik mimořádných milostí, že on, farář, byl uveden do rozpaků vzhledem k budoucnosti, nevěda, jakých prostředků použíti, aby zabezpečil vytrvalost obrácených. Nejvíce duchovního pastýře překvapovalo, že pozoroval u všech velmi dobré dispoice. Většinou tyto staří hříšníci prolévali slzy, vyznávající se z hříchů.

Na obrácení obyvatelstva Corpsu poukazuje též v září 1847 abbé Arbaud, profesor ve Forcalquier, jenž tam šel na pouť. Píše: „Obyvatelé Corpsu byli uspáni v náboženské lhostejnosti a netečnosti, ztratili zálibu k svatým věcem, služby Boží byly opuštěny, neděle a svátky znesvěcovány. Lidé se posmívali modlitbě, kleli a rouhali se. A hle: dvě dítky vypravují o podivné a nenadálé události, zprvu jejich řeči jsou přijímány s posměchem a pohrdáním, ony však setrvávají klidně a houževnatě na svých výpovědích; zkoumá se, uvažuje se a záhy pocity nedůvěry a pochybnosti se rozptylují. Zavládá zbožnost, kostel se plní věřícími, svátosti jsou přijímány s horlivostí nevídanou, slovo Boží dochází mocné ozvěny, zákon o svěcení neděle úzkostlivě zachováván, nedělní práce a rouhavá rčení jsou pokládány za ohavnosti. Dojem vzbuzený vypravováním mladých pasáků a zesílený dalšími událostmi je tak mocný, že lidé nechtějí konati v den Páně ani prací nutných a dovolených. Ohrožují-li bouřky sklizeň, nechtějí nikdy svážeti bez zvláštního rozkazu farářova. Dostavník, jezdcí z Grenoblu do Gapu, potřebuje nutně

správký vady, jež ohrožuje bezpečnost cestujících, ale co na tom? Žádný řemeslník nepropůjčí svých rukou, dokud nenastane noc.“

Dne 18. září téhož roku slečna des Brulais psala: „Včera večer pan kaplan kázal všemu lidu tísňícímu se v kostele corpském. Po prvé směl s kazatelny mluvit o události, jež nás všechny sjednotila. Též mohl blahopřáti všem obyvatelům k jejich věrnosti v povinnostech a horlivosti ve svěcení neděle, zkrátka k jejich úplné změně; neboť před rokem pastýř této farnosti nemohl než plakati nad zbloudilými ovečkami. Včera pan farář mne ujistil o pravdivosti této změny; řekl mi, že z celé farnosti sotva 30 osob toho roku zanedbalo svoji povinnost velikonoční. Obyvatelstva jest asi 1300 duší.“¹

Nejen Corps, ale celý kraj byl obrozen v této době. „Dostává se nám,“ píše abbé Mélin biskupu grenobleskému v červenci 1847, „zřejmého důkazu šťastného vlivu zjevení na celou krajinu. V Saint-Jean des Vertus každého roku o poutní slavnosti 24. června

¹ L'Echo de la Sainte-Montagne.

se děly hrozné neplechý a skandály. Letos však se slavila velmi zbožně, bez nejmenší hlučnosti, a bylo více lidí z této farnosti na Hoře než v Saint-Jean. Šli tam, aby se vyhnuli neplechám a aby se modlili. A pouť v Saint-Pierre, tak smutně pověstná protance, opilost, ohlušující ječení hudebních nástrojů ve dne i v noci, v předvečer i následující den, letos se odbyla jen v kostele, ani housle nikde nezavrzaly; netřeba dodávat, že vůbec nikdo netančil.“

Těž abbé Perrin, farář la saletský, řekl: „Bylo viděti povzbuzující zjev, že mizí rouhání a nedělní práce ve farnostech v okolí La Saletty. Lidé přicházejí do kostela i ve všední dny, aby poslechli slovo Boží a přijali svátosti...“

Věřící jako by byli sraženi k zemi tímto zásahem nebes. Modlitby byli vroucí, zpovědi upřímné, mnoho lidí se obracelo neb napravovalo život. Slzy tekly co chvíle, naskýtal se mi stále před očima dojmavý obraz v mém skromném posluchačstvu, když jsem říkal několik slov o milosrdenství Božím a o dobrotě Svaté Panny vůči mým milovaným osadníkům la saletským. V tomto prvním

roce po zjevení nebylo v mé farnosti jediné rodiny, jež by nebyla dala sloužiti děkovnou mši ke cti Svaté Panny. Oh, jak se tehdy dobře pastorovalo! To byly nejkrásnější dny mého života.“

Krajiny vzdálenější pocítily rovněž tyto blahodárné účinky. „Tento šťastný vliv,“ psal roku 1847 Mgr. Villecourt, biskup rochellský, „brzy se projevil v celém okolí Corpsu, ve velké části diecése grenobleské, v diecésích sousedních, ba i vzdálených.

Klení a rouhání téměř nebylo slyšeti. Několika případy zjevného a citelného ztrestání rouhačů snížil se jejich počet, dokonce i na protilehlé straně Francie. Přemnoho hříšníků, kteří do té doby žili bez Boha, pohrdali zákony Božími i církevními, vrhlo se k zpovědnícm; slzy, jimiž je smáčeli, byly zpovědníkům nejšťastnější zárukou upřímného obrácení.“¹

Kdo mohl způsobiti tyto zázračné účinky? Naše Paní La Saletská, ne prostřednictvím kněží, kteří zachovávali mlčenlivost o zjevení, nýbrž pomocí dvou pasáček, jakož i po-

¹ Mgr. Villecourt, Nouveau Récit.

mocí zázračného pramene a částečným, ale nápadným vyplněním trestů oznámených na svaté hoře. V téže době totiž, kdy Bůh projevil své milosrdenství, též jeho spravedlnost ohromovala předpověděnými ranami. Zima r. 1846 byla neobyčejně krušná, zejména pro chudinu. Na trhu bylo viděti jen trochu bramborů a o vánocích ani těch už tam nebylo. Obilí bylo velmi drahé. V dubnu 1847 se prodával hektolitr za 27 fr. Zelenina hnila.

Řeholnice z Corpsu, aby mohly dávat štědrejší almužnu, míchaly do mouky všechny otruby. Chléb byl vzácný a lidé se živili jakousi zakudlaninou z otrub. Jedna žena, jež tři dni nejedla, zemřela prý z toho, že požila najednou více té bídné stravy.

Když nastalo jaro, bylo viděti děti, ženy, ba i muže, jak vybíhají na pole natrhat si nové trávy, aby zahnali hlad.

Téhož roku řádila v obyvatelstvu corp-ském i okolním výjimečná úmrtnost. Abbé Mélin napsal biskupu grenobleskému 12. dubna, že od 1. ledna, t. j. za tři měsíce a 12 dní, z 1300 obyvatel farnosti umřelo 30 dětí a 10 dospělých. Zápisy civilního ú-

řadu v Corpsu udávají za celý rok počet 99 úmrtí, z toho 63 dětských. Maximin onemocněl, ale uzdravil se. Jeden jeho bratříček, onen, jenž mu dával tajně svůj chléb, když macecha mu nedávala jísti, umřel.

Shodnost těchto pohrom s řečí nebeské Poselkyně: „Brambory budou se dále kaziti a o vánocích už jich nebude... Malé děti budou umíratí... ostatní budou činiti pokání hladem“ byla přímo do očí.

PASTEVCÍ V PRVNÍCH LETECH PO ZJEVENÍ

Na druhý den po zjevení Maximin, jak již bylo řečeno, vrátil se do Corpsu k otci, kdežto Melanie pásla dále v Ablandenách stádo Baptisty Pra. Takto oddělení oznamovali mezi lidem každý po svém „velikou novinu“. Rádi vypravovali o zázračné události každému, kdo si přál o ní zvěděti, často provázeli poutníky na místo zázraku, odpovídajíce na všechny otázky, vysvětlujíce všechny pochybnosti a nesdělujíce nikomu ani nejmenší částku zvláštních tajemství, jež jim byla zjevena. Vypravovali tytéž události ve větách ne-li vždy totožných, tedy aspoň rovnocenných.

Když po dobu tří měsíců byli od sebe dokonale odloučeni, čímž bylo dokázáno, že se nikterak spolu nemohli smluviti, Prozřetelnost je opět sblížila.

Před několika lety horlivostí duchovního pastýře podařilo se získati pro osadu corp-skou řeholnice zvané „Sestry Prozřetelnosti“

z kvetoucí kongregace, jejíž mateřinec byl v Corencu, nedaleko Grenoblu. Řeholnice se ujaly vyučování. Jednoho dne Maximin se dostaví do kláštera a žádá o rozmluvu s představenou. Odpovědí mu, že leží nemocna, ať přijde druhý den, ale on dav si ukázati její pokoj, odvážně jde k milé sestře a prosí ji, aby ho hned naučila čísti ze slabikáře, jejž drží v ruce. Nemocná se nemůže zbaviti dotěrného hochy, dokud mu nedá první lekci. Hošík přišel v dalších dnech ještě několikrát a dne 24. listopadu se svolením pana biskupa byl definitivně přijat do školy sester. Zprvu každý večer se vracel domů k otci, později bydlel stále v klášteře.

Melanie, zůstávší u Baptisty Pra až do 15. prosince, vrátila se k rodičům a o vánocích rovněž se stala chovankou kláštera.

Pasáčkové byly v tomto domě skoro 4 léta, až do září 1850; Mgr. de Bruillard si vzal raději sám na starost jejich vydržování, než by je byl dal zakoupiti od cizích lidí z Gapu, kteří se k tomu nabízeli. Po tento čas jejich vynikající učitelky nezanedbaly nic, aby tyto dívky vyučily, vychovaly a zušlechtily. Byly jim opravdovými matkami, zvláště před-

Maximin a Melanie, pastevci la saletští, po Zjevení

stavená sestra Tekla, u níž k výtečné soudnosti se družila velikost srdce. Tím, že Maximin a Melanie vstoupili do tohoto útulku, nebyla nijak omezena jejich svoboda; jejich rodiče měli možnost vzít je zpět, kdykoliv by chtěli, a poutníci směli je vidět a jich se dotazovati. Když se jich chtěl někdo vyptávat, řeholnice je dovedla do hovorny a pak se skromně vzdálila. Prosili-li návštěvníci sestru, aby zůstala, ona svolila, ale mlčela, odpovídajíc jen krátce na případné otázky. Otec Melaniin několikrát si přišel pro dceru do kláštera buď na popud zlých lidí, kteří ho pomlouvačně poštívali, že prý se starají v klášteře o jeho dceru, aby z ní těžili, nebo z vlastní zisknosti. Představená mu tehdy říkala: „Zde je vaše dítě, učňte si s ním, co chcete.“ Vyváděl dívku po každé skoro proti její vůli, ale za čas ji opět přivedl k řeholnicím, jež ji znovu přijaly s dobrotou. I Melanii samé napadlo z vrtochů odejít z kláštera. Nenutily ji, aby se vrátila, a ona se vrátila sama.

Ctihodné sestry zejména a právem se snažily pastevce pokořovati, v soukromí i na veřejnosti, aby nezpyšněli pro neobyčejnou

a nezaslouženou přízeň, jíž je poctila Svatá Panna. O zjevení s nimi mluvily zřídka, a když mimochodem jim na ně poukazovaly, činily to, aby měly příležitost vytknouti jim nějakou chybu jejich povahy, jejich hrubosti a nedostatky. A vskutku vyznamenání, jímž pasácci byli obdařeni, vůbec nezměnilo jejich povahy, jak to upřímně přiznával Maximin, opakuje těm, kdož ho poslouchali, že *Matka Boží je ponechala takové, jaké je byla našla*. Kromě vzácných vlastností bylo na nich pozorovati nikoliv snad špatnosti — těch neměli — ale tytéž nedostatky, jež měli před zjevením a jež se stávaly zřejmějšími tou měrou, jak dospívali. Promluvme si nejdříve o jejich dobrých vlastnostech.

P. Rousselot vypráví o Melanii: „Její vzrůsť je něžná a příjemná. Je pozorovati velikou skromnost v jejím chování, v držení hlavy, v pohledech.“

Slečna Des Brulais vydává toto svědectví: „Maximin je povahy otevřené, roztomilejší než Melanie; ta však je zvláště pozoruhodná svou velikou a vzácnou skromností.“

Mgr. Villecourt praví o pastevcích: „Maximin je živé letory. Upoutá vás lůbezností

své řeči a upřímností, s jakou se vyjadřuje. Je přirozeně milující, přítulný, vděčný a citlivý . . . V tisícerych okolnostech, kdy mu návštěvníci odporují nebo se ho snaží zaplésti do rozporů, dává si dobrý pozor, aby nezpůsobil mrzutosti. Tato dispozice zdá se mu vrozena a neukazuje na nějaké úsilí s jeho strany. Odhalí hned všechnu upřímnost a líbeznost své duše. Jeho výrazy mají tolik působu, že jsou pravdivým a jasným obrazem jeho citů. Zaveďte řeč na statky pozemské a poznáte, že na ně patří jen s pohrdáním. Je velkomyslný a nezištný; zbavil by se všeho, co má, aby vám to dal, kdyby vás mohl pohnouti, abyste to přijali. Způsobíte mu opravdovou radost, přijmete-li od něho aspoň nějakou maličkost na památku. Mluvte mu o smrti a uvidíte, že z ní nemá žádného strachu. Snadno vytušíte, že by si přál umřítí mlád, aby nebyl vystaven nebezpečím, jež křehkost lidská a pohoršení světa všude zmnohonásobují. Miloval Svatou Pannu; budí dojem, že si je jist její ochranou; ale jeho oddanost je klidná a neprojevuje se jinak, než několika slovy, jež mu takřka uklouznou a jichž si ani nepovšimne. Je tak čistého srdce, že

nemá ani pojmu o hříchu nečistoty a že ani nechápe řeči, jež by to označovala ... Jeho pokora je upřímná; ukazuje se ihned, jakmile mu nějak projevíte náklonnost. Tu nalézá výrazy sobě vlastní, jimiž poukazuje na svůj stav ubohého pasáka.

Cose týče pokory, Melanie nijak nezůstala za Maximinem. Slečna des Brulais, jež ji předtím podrobně zkoumala, řekla o ní: „Je daleka toho, aby si přála lichocení, aby na sebe obracela pozornost; raději by si přála býti toho zbavena, kdyby vědomí jejího poslání v ní nevítězilo nad vrozenou bázlivostí. To pěkně ukazuje tato její odpověď: „Milejší by mi bylo, kdybych o tom nemusela mluvit, jen když by to lidé zvéděli.“ A také odpověď, již dala jednomu duchovnímu, jenž se jí tázal, je-li spokojena a šťastna, že Svatá Panna ji poctila zjevením: „*Ano,*“ odpověděla, „*ale byla bych ještě spokojenější, kdyby mi nebyla řekla, abych o tom mluvila.*“ „A pročpak?“ - „Činí mne to příliš známou.“

Nezakládali si na svém vyznamenaní a nezískávali si chvály, nýbrž naopak se schválně ponižovali. Často užívali pohrdlivých výrazů, aby se pojmenovali. Byli by si přáli, aby jejich

osobnosti nepřicházely vůbec v úvahu, a neli-
bě nesli, že byli zobrazováni. Nemluvili o zje-
vení, než když se jich někdo ptal, a tu odpo-
vídali s největší stručností a přesně na otázky,
jež se jim předkládaly. Sami o tom nikdy
nezačínali řeči, ani s řeholnicemi, ani s ro-
diči, ani mezi sebou.

Byli k sobě lhostejni po 19. září jako před-
tím, bez vzájemné náklonnosti, spíše se sobě
vyhýbali, než aby se vyhledávali, a poko-
řovali se navzájem, když se naskytla příle-
žitost.

Jednoho dne, když děti v rekreaci dlely
mezi sestrami, matka představená pokárala
Maximina, že nepěkně sedí na zemi. - „Jak
byste chtěla, ctihodná sestro,“ podotkla Me-
lanie, „aby se dobře choval? Nechoval se
dobře ani před Svatou Pannou.“ - „Cože,
špatně se choval před svatou Pannou? Copak
provedl?“ - „Ah, zprvu měl klobouk na hla-
vě, potom jej smekl a točil jím na holi. Po-
tom si jej zase posadil na hlavu a svou holí
kutálel kaménky až k nohám Svaté Panny.“
- „Oh, tohle jí nevěřte, sestro,“ zvolá Maxi-
min., „Aui jeden kámen nedopadl až k Svaté
Panně.“ - „Ale tys přece koulel kameny!“ -

„Ano, ale ani jeden nemohl zasáhnouti Svatou Pannu. To je jisté.“

Jindy, když Maximin projevovat přání státi se misionářem, kdosi mu řekl před Melanií: „Budeš-li misionářem, Melanie ti může pomáhati obracet divochy, neboť chce býti řeholnicí v cizích zemích.“ - „Oh,“ odpověděl hošík, „Melanie ať si jde kam chce. Já nechci ženské s sebou.“

„Počkej,“ řekl také Maximin, obraceje se k pasačce, „až budu misionářem, přijdeš-li do mé zpovědnice, uvidíš, uložím ti tak veliké pokání, že už víckrát nepříjdeš.“ - „Budu-li jen já u tvé zpovědnice,“ odvětil Melanie, „bude jistě často opuštěna.“

Při těchto vzájemných dispozicích je jisto, že kdyby jeden z obou pastevců byl opominul přesnosti v kterémkoliv bodě při vypravování o velikém zázraku, jehož oba byli svědky, druhý by ho byl ihned opravil. To se právě přihodilo u Maximina, byť jen v podružné věci. Když se uváděla slova Matky Boží: „Nechodí na mši, než aby se posmívali náboženství...“, jisté osoby jistě v dobrém úmyslu, ale s nedostatečnou soudností, o své újmě si vykládali smysl těch slov. Podle nich

božská poselkyně určitě odsuzovala v této části své řeči trestuhodné chování mladíků corpských, kteří chodili na mši s oblázky v kapsách a házeli jimi po dívkách. Pod vlivem těchto samozvaných vykladačů se přihodilo pasáčkovi, ač nemnohokráte, že dodával tento přimyšlený výklad, když vypravoval o zjevení. Melanie uslyševši jej zvolala: „Copak to říkáš? Tohle že řekla Svatá Panna?“ To stačilo, Maximin o tom již ani nemukl.¹

Načrtli jsme příznivou stránku fysiognomie obou dítek, nyní ukažme stejně upřímně rub jejich povahy.

Jako před velikým dnem 19. září 1846 Melanie se jevila stále nemotorná, drsná, nevlídná, mlčenlivá; Maximin lehkovážný, rozpustilý, roztržitý, všetečný, povídavý, nezpůsobný, vášnivě milující zábavu. Abbé Dupanloup, pozdější biskup orleánský, dřívější superior malého semináře v Paříži a kanovník u Notre-Dame, přišed na La Salettu r. 1848, byl zrovna zaražen nezdvořilostí a drsností těchto ubohých horalů, tak odlišných

¹ Nortet: Notre-Dame de La Salette.

od dětí dobrého vychování a uhlazených způsobů, s nimiž se obyčejně stýkal. Zde je portret málo lichotivý, jež byl načrtl v dopise panu Du Bois v Grenoblu, později uveřejněném :

„Viděl jsem ty dvě děti; první zkouška byla pro mne velmi trapná. Hošík zvláště se mi nelíbil. Viděl jsem mnoho dětí ve svém životě, viděl jsem však málo nebo vůbec žádné, jež by na mne učinilo tak tísnivý dojem; jejich způsoby, jejich pohledy, jejich pohyby a celý zevnějšek jsou odpuzující. Aspoň pro mne... Hrubost Maximinova je neobvyklá, jeho stálé zmítání je opravdu mimořádné; je to povaha zvláštní. Je tak nevázaně lehkovážný, tak prudce pohyblivý, tak nesnesitelně rozpustilý, že první den, kdy jsem jej uviděl, nejen jsem se zarmoutil, ale i zmalomyslněl. Proč, řekl jsem si, vážit cestu k vůli takovému dítěti? Měl jsem všechny možné potíže, abych zaplašil nejtěžší podezřívání, jež se mne zmocnilo.

Dívka zdála se mi též velmi nepříjemná. Její chování však, musím říci, je přece mnohem lepší než chování chlapcovo. Za 18 měsíců, jež ztrávila u řeholnic v Corpsu, trochu

se zušlechtila. Přes to všechno jevila se ještě jako bytost mrzutá, tupě mlčenlivá, nemluvící nic než *ano* a *ne*, když odpovídala. Řekne-li něco více, je v jejích odpovědích vždy jakási prkenost.“

Mgr. Villecourt, tak pochválnivší Maximina, naznačuje zvláště jeho nezpůsobnost a skotačivost: „Má vždy něco, čím by se bavil... Sotva přerušíte rozmluvu s ním, ať jakkoliv vážnou, spatříte ho, jak běží mezi své malé druhy, aby s nimi skotačil... V den, kdy jsem s ním vystupoval na horu, často mne opustil a odběhl k hošíku, který též stoupal, položil mu ruku na rameno a hovořili o dětských záležitostech. Mnohokrát se vrhal na koně, jindy zase běžel plným tryskem vzhůru nebo dolů po hrbolatých a srázných těch vrších.“

Rovněž slečna Des Brulais napsala o pasáccích: „Nevěřte, že jsem slepá k chybám těch drahých dětí... přiznávám, že nejsou dokonalé; poznávám a uznávám dokonce, že jejich povaha při vší jejich nevinnosti a bezúhonnosti je hrubá a často ještě více. Maximin je nezpůsobný v tom, že prohledá vše, co vám náleží, vezme si ovoce, jež jste

si uschovali, řekne vám : „Co je tohle? Dejte mi to“ atd. atd. Ještě více, je lehkovážný, hravý, stále v pohybu, neschopný slušně se chovati, ať k němu mluví osobnost sebe významnější... Povaha Melaniina, méně šťastná než Maximinova, připomíná chybnost první výchovy; někdy se ještě mračívá, nedovede zdvořile přivítati, neprojeví uctivosti atd.“

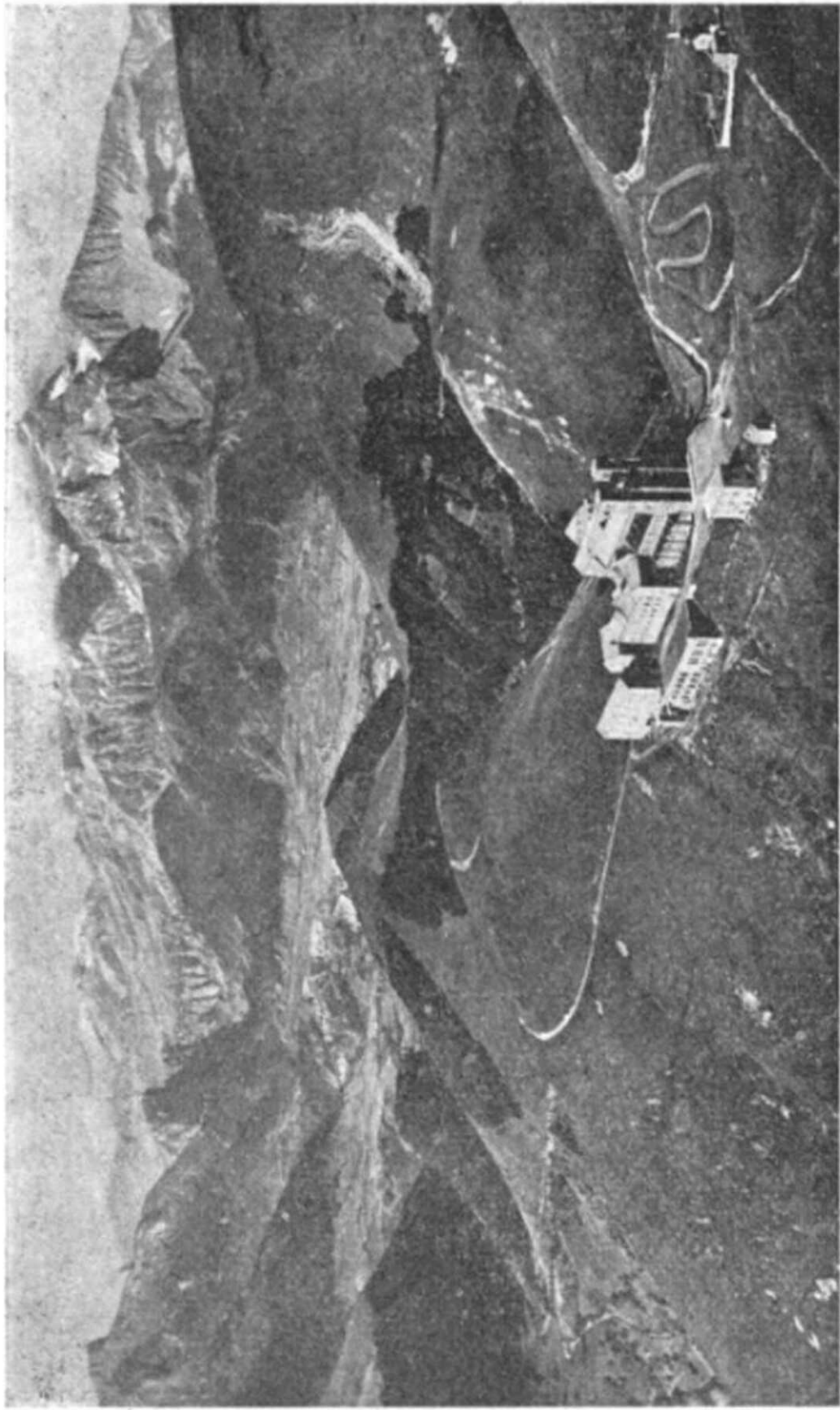
Jeví-liž se u těchto dětí aspoň v učení lepší výsledky než ve výchově? Nikterak. Dne 16. listopadu 1847 matka Tekla dosvědčila před biskupskou komisí, jež ji předvolala, že Maximin, ač byl cvičen téměř denně, ani za rok se ještě nenaučil přisluhovati při Mši a že Melanie se nenaučila odříkávati Vzbuzení tří božských ctností, ač se jí dávalo opakovati dvakrát za den. Přes usilovnou a oddanou péči a práci, již si s nimi dali pan farář i sestry, bylo pro ně třeba mnoho času, aby si vštíply v paměť a v rozum základní poznatky z katechismu, potřebné k přijetí sv. svátostí. Proto nebyly ani připuštěny k prvnímu sv. přijímání, jež se konalo 7. května 1848, ač hochu bylo 13 let, dívce 16 a půl. Biřmování byli později, 25.

června 1850 v Corpsu. (To ovšem při dnešních jasnějších pojmech o přípravě nebylo by jim bránilo přijmouti sv. svátosti).

Po 7 letech školního vyučování Melánie nepřestala dělati četné a hrubé pravopisné chyby. Maximin, ač lépe nadán než Melanie, byl přece slabý ve všech třídách.

Jako obrázek dobrých vlastností i nedostatků obou pasáček za jejich pobytu v klášteře v Corpsu uvedme dosti dlouhou sice, ale zajímavou zprávu Mgra Villecourta, jenž vyličuje tyto děti, zvláště Maximina, s uchvacující pravdivostí. Obě děti ho doprovázely na svatou horu.

„Maximin mne bral často za ruku a s roztomilou srdečností vyjadřoval radost, že může jíti se mnou... Potěžkával můj pastýřský kříž, stáhl mi nezpůsobně s prstu biskupský prsten a chvílku jej obhlížel. Nechal jsem ho, neboť při tom jevil opravdovou a zbožnou uctivost. „Monsignore,“ pravil v náhlém výlevu něžnosti, „čím bych vám mohl udělati radost?“ - „Ničím jiným, synu,“ odvětil jsem, „než budeš-li dále prospívat ve zbožnosti a prostotě.“ - Náhle obrátil řeč a pravil: „Prosím vás, monsignore, přijměte ode mne

Basilika s hospicem na La Salette. Pohled s úbočí hory Chamoux. Vlevo vesnička Ablanden, uprostřed v kotlině Corps, v pozadí hora Grand-Obiou.

malou památku, abyste si na mne vzpomínal, zvláště ve svých modlitbách.' Tu mi ukázal několik křížků a medajlek, jež dostal, a neustále mne nutil, abych si vybral. Odmítal jsem co nejvládněji, ale konečně vida, jak malý horal je zarmoucen mým odmítnutím, přijal jsem jednu z jeho medajlek. - Pan starosta z La Saletty na mne naléhal, abych si sedl na jeho koně; odmítl jsem s díky. Ale Maximin vyskočil několikrát na koně s podivuhodnou mrštností. Brzy opět se vrhl do mého náručí, následován Melanií, jež se skromně postavila po mém boku.

Návrat byl mnohem rychlejší než výstup. Blížili jsme se k obci La Salettě a na rozkaz zbožného faráře se vyzvánělo. Byli jsme pozváni na faru odpočinout si. Zvoník myslé, že za tohoto odpočinku nemá zvoniti, zastavil zvony, chtěje zvoniti znovu při našem odchodu. Maximin, na vše pozorný, i toho si všiml; a poslouchaje, že zvonění ustalo, a oživen krásnou horlivostí, ozbrojil se dvěma kameny, vystoupil na věž, vylezl ani nevím jak na hlavní zvon, obsedl dřevěnou hlavici a po svém jal se zvoniti kameny, jež měl v ruce, jakož i podpatky svých střevíců. Zvo-

ník neuměje si vysvětliti ty nesrovnalé zvuky, myslil, asi, že je to pokyn, aby znovu začal zvonit. Uchopiv tedy dole v kostele lano, jal se tahati a rozhoupal zvon. Sto jiných, méně pohotových než Maximin, bylo by zahynulo v tak hrozném nebezpečí. Ale on se chytil rukama i nohama zvonu, pevně jej drže v objetí a houpal se zároveň s ním. Když zvon vydával jen hluchý zvuk, zvoník chtěje asi zjistiti, čím to je, zastavil jej. Tu Maximin se vrhl se značné výšky na podlahu, aniž si utržil sebe menší odřeninou. Když se potom přihnul ke mně, pravím mu: „Hlupáčku, co jsi měl dělati na zvonici?“ - „Chtěl jsem zvoniti, když jste byl na faře.“ - „Což bylo třeba tvého zvonění?“ - „Tož mají zvony mlčeti, dokud biskup je v osadě?“ - Vraceli jsme se do Corpsu rozmlouvajíce. Chvillemi horalé vidouce nás se sousedních výšin, sbíhali a stavěli se v zástupech podél cesty. Maximin předbíhaje mne, spěchal k nim a říkal jim ve svém nářečí: „Rychle poklekněte, monsignor vám požehná.“ Pak se vracel ke mně a měl radost vida, že se dostává požehnání těm prostým a věrným duším.

Měl jsem co dělat, abych odolal opravdovému naléhání, jímž na mne dorážel po dvě hodiny skoro bez ustání. Zaslechl, že chci téhož večera jeti do Grenoblu, i nemohl snést myšlenku na tak brzké rozloučení.

„Neodjíždějte ještě dnes, monsignore. Prosím vás o to. Proč nás tak brzy opouštíte?“

„Dítě, dostal jsem účelu své cesty v těchto horách; mám ještě jiné cesty a jiné povinnosti.“

„Zůstanete-li zde týden, budu vás rád provázeti každý den na horu... Přespěte aspoň tuto noc v Corpsu a můžete odejeti zítra večer. Vezmu si svůj *bílý hábit* ministrantský a budu vám přisluhovati při Mši svaté...“

Když jsme večeřeli na faře v Corpsu, Maximin byl ve vedlejším pokoji. Několikrát mezi jídlem přišel znovu naléhat, abych prodloužil svůj pobyt. S těžkým srdcem jsem odmítal. Několikrát jsem spatřil, jak mu tekou slzy po tvářích a netajím se, že jsem se přemáhal, abych též neslzel...

Chvilku před tím, než jsme odešli od stolu, spatřili jsme ho se sklenicí v ruce; nalil do ní vody a vína a vážně pronesl přípitek biskupu rochellskému. Brzy mi byl

hlášen příjezd vozu z Gapu, jenž nás měl dovézt do Grenoblu. Melanie, dosud bojácná, osvojila si jaksi nenucenost Maximinu; zmocnila se mého klobouku, jenž ležel na stole ve světnici. Doufala, že touto nevinnou krádeží mi zabrání v odjezdu. Marná naděje! Když se dala na útěk, byla jí zastoupena cesta a musela vrátiti zástavu, již se byla zabezpečila.

Vstupoval jsem do vozu; Maximin vyskočil za mnou, aby mne naposled stiskl do svého náručí. Stěží mohl vyraziti několik slov něžnosti; nevím, jakými slovy ve svém zmatku jsem mu dal své otcovské požehnání. První dostal před 4. hod. ranní, poslední po 9. hod večerní.“¹

Zvláštní kontrasty

Ukázali jsme nedostatky a vady obou pasáček co do chování a způsobů, tupost paměti, omezenost rozumu, vady buď vrozené neb zaviněné špatnou výchovou. Ale ku podivu jest, že tyto vady, až odpuzující, přestá-

¹ Mgr. Villecourt, Nouveau Récit.

valy se projevovati, ba dokonce ustupovaly vlastnostem zcela opačným, kdykoliv se pastevci octli ve službách poslání, svěřeného jim 19. září 1846. Jakmile byli přivedeni na toto pole, a jedině tehdy, již to nebyli oni. V celé jejich osobnosti bylo pozorovati náhlou a úplnou proměnu, opravdové přetvoření. Změnil-li se předmět, ihned se zase stali, čím byli předtím.

Bylo možno na nich zjistiti v této věci čtvero kontrastů.

1. *Kontrast v chování.* Abbé Dupanloup, jenž se ukázal, jak jsme viděli, velmi přísný ve svém hodnocení Maximina a Melanie, vydal o nich toto svědectví: „Ač tyto děti se mi krajně nelíbily před vypravováním o zjevení, musím přiznati, že při vypravování jevíly prostotu, vážnost, opravdivost a nábožnou úctu, kterýžto kontrast s chováním jinak nezpůsobným a obyčejně hrubým u hošíka a chováním obyčejně mrzutým u dívky mne zvláště překvapoval. Musím hned dodati, že tento údiv se ve mně obnovoval po tyto dva dni skoro ustavičně, zvláště vůči hošíku, který mne celý den provázel. Ponechal jsem mu naprostou volnost;

všecky jeho chyby, všechny jeho hrubosti objevily se mi tudíž ve všech podobách. A přece kdykoliv toto hrubé dítě bylo přivedeno, třebas i způsobem velmi nenadálým, aby mluvilo o veliké události, stala se v něm pronikavá, náhlá a nenadálá změna. Tak tomu bylo i u dívky. Berou na sebe bezděky vážnost, budí přímo úctu k sobě i k tomu, co vypravují... Jakmile se jedná o veliké události, zdají se prosti chyb svého věku. Zejména nejsou vůbec povídaví a žvatlaví. Maximin jinak mnoho mluví; má-li radost, je opravdový tlachálek. Za 14 hodin, jež jsme spolu ztrávili, podal mi všechny možné důkazy této své chyby; mluvil se mnou o všem se záplavou slov, bez zdrženlivosti se mne dotazuje, první podává své náhled, odporuje mému. Ale vypravuje-li o události, vyjadřuje-li své dojmy, své obavy nebo naděje vzhledem k budoucnosti, mluví-li o čemkoliv, co se vztahuje k zjevení, již to není ono dítě. V té příčině nikdy nedává první podnět, nikdy není neslušný, neprojevuje nic nemístného.“¹

¹ Dupanloup, Lettre à M. Du Boys.

Slečna Des Brulais zjišťuje totéž v dopise 15. září 1849: „Jaký kontrast se jeví mezi povahou tohoto dítěte a posláním, jež vyplnilo tak věrně! Zdá se, že jeho bouřlivost roste s věkem, místo aby jí ubývalo; nedovede zůstat v klidu, udržeti se v mezích slušnosti, ať se ho tážeme, ať ho poučujeme. Dává nám nejúžasnější odpovědi, točí při tom kloboukem, holí nebo kusem provázku. Je vážný jen při vypravování, Rozmluvě Svaté Panny¹. Ah, v té chvíli nevím, jakou silou je elektrisován, že semkne všechny své nervy a že se chová uctivě. Ale domluví-li, veta je po vážnosti; uvidíte ho, jak se pověsí nebo se houpá na provaze, zvrací se na židli nebo si sedne na zem, plazí se po kolenou, válí se, aniž by ho přítomnost číkoliv zarážela.“

Abbé Arbaud pozoroval tentýž zjev: „Dotazujete-li se jich, tu se zdá, jako by se ponořili do sebe; vmyslí se na místo a do přítomnosti té, jež se jim zjevila; mění chování, sklopí oči, zvažují. Právě tím vydávají svědectví o nebeském vlivu, jemuž podléhají, aniž by to očekávali, aniž by tomu chtěli.“¹

¹ Souvenirs intimes.

2. *Kontrast v paměti.* Tytéž děti, jež se nedovedly naučiti ani modlitbám, jež se jim tolikrát vtloukaly do hlavy, rozpomínají se na nejmenší podrobnosti, jež se týkají krásné Paní, na její rysy, na různé držení těla, na její šaty. Její řeč, pronesenou jednak v nářečí, jednak francouzsky, opakují neporušeně, aniž v ní něco změní, vypustí nebo přidají, začínajíce i končíce vždy vypravování tímž způsobem, a to od samého večera zjevení. A přece viděly a slyšely Svatou Pannu jen jedinkrát. Ať odděleni nebo pospolu, odpovídají vždy totožně, v ničem si neodporujíce. Předstírá se jim, že pod jejich diktováním byly napsány nepravdy; odpovídají nezměnitelně: „Tohle není pravda. To jsem vám neříkal, nýbrž tohle.“

3. *Kontrast v chápavosti.* Tyto děti, nechápavé, někdy až k neuvěření tupé v nejběžnějších věcech, oslňují svou bystrostí, budí podiv svými vědomostmi, ohromují jasností a logičností svých odpovědí a svých úsudků ve všem, co má vztah k události la saletské. Na všechny otázky, jež se jim v té věci kladou, odpovídají rázem, bez váhání a zmatku, pohotově, krátce, přesně a roz-

hodně. Ani často nepostřehují udivujících odpovědí, jež procházejí jejich rty. Jeden duchovní se tázal později Maximina: „Když vám někdo předložil námitku, hledal jste odpovědi?“ - „Ne, pane, odpovídal jsem vždy naráz. Potom jsem mlčky žasl, že jsem dal takové odpovědi. Často jsem též odpovídal, aniž jsem si všímal, co jsem říkal, a pak jsem nevěděl, co jsem řekl. Stalo se mi též, když jsem se bavil hraje si v kuličky, že zatím co jsem byl zcela zabrán hrou, dával jsem odpovědi, jimž se podívovali ti, kteří je slyšeli, a já jsem si jich vůbec neuvědomil.“ - „Nepřemýšlel jste tedy, než jste odpovídal?“ - „Ne, pane. Odpovědi mi přicházely úplně samy, náhle a vždy správně na otázku.“

Abbé Arbaud vyjadřuje svůj údiv těmito slovy: „Zdá se mi, že odpovědi Melaniiny a Maximinovy jsou tak oduševnělé, tak různé, tak přirozené, že jsou ještě mimořádnější než událost sama. Představte si, že dvě děti nevědomé, s pamětí výstředně tupou, jež nemají pojmu o společnosti, jež nikdy nebyly ve styku se světem, mohly ihned, bez odkladu a bez přípravy odpovídati na všechny záhady, na všechny dotazy, na všechny

finesy a sofismata, jimiž jsou stíhány a zasypávány. Myslíte, že by člověk sebe vzdělanější dovedl dvěma slovy vyvrátiti útoky proti sobě namířené, aniž by se při tom zarazil, aniž by si odporoval, aniž by se unavil nebo zapletl? Kde tedy tyto ubohé dítky získaly umění dnes tak ceněné, aby rázem *usadily* člověka, ať to byl matematik, přírodovědec, spisovatel, novinář, lékař, advokát, kněz, vzdělaný nebo nevzdělaný?“¹

Abbé Dupanloup, povolaný soudce v té věci, objevil a zjistil týž úkaz. „Třeba podotknouti, že obvinění na soudě nebyli nikdy zasypáni tolika otázkami o vině, jako tyto ubohé vesnické děti po dvě léta (psal to r. 1848) o vidění, o němž vypravují. Na námitky často připravené předem, někdy dlouho a úskočně promyšlené, vždy odpovídají rychle, krátce, jasně, přesně a nevývratně. Cítíme, že by byly radikálně neschopny takové duchapřítomnosti, kdyby to vše nebylo pravda. Vodili je, jako se vodí zločinci, na místo jejich zjevení neb jejich „podvodu“. Ani osoby nejvážnější a nejvzácnější

¹ Arbaud, Souvenirs intimes.

jich nezmatou. Ani hrozby a příkoří jich nesklíčí, ani lichotky a něžnosti jimi nepohnou, ani nejdelší výslechy jich neunaví, ani časté opakování všech těch zkoušek jich nezaplete do rozporů, ať jsou odděleni nebo pospolu. Nelze mítí dojem, že se smluvily, a kdyby tomu tak bylo, musily by mítí bystrost bezpříkladnou, aby se tak dokonale shodovaly po dvě léta, co trvá a stále pokračuje toto zvláštní a přísné řízení.“¹

Abychom ukázali snadnost, správnost a pádnost, s jakou Maximin a Melanie řešili rozličné námitky, jež jim byly předkládány, uvedeme doslovně některé jejich odpovědi, vybrané z autentických dokladů:

Jeden kněz (kněží byli vždy nejzarputilejší k uznání faktu zjevení a předkládali pasáčkům nejtěžší námitky) pravil k Melanii: „Řeknete své tajemství panu faráři, až půjdete k první sv. zpovědi?“ - „Moje tajemství není hřích, proto ho neřeknu.“

„Kdyby se vám opět zjevila Svatá Panna, poznala byste ji? - „Poznala bych ji, kdyby se zjevila stejná.“

¹ Citovaný list.

„Myslíte, že jistě přijdete do nebe?“ - „Přijdu, zasloužil jsem si to.“

Mladý muž praví Maximinovi: „Kdyby Svátá Panna byla chtěla promluvit k dětem, byla by si vyvolila hodné děti, opravdu zbožné a čistého srdce.“ - „Jak víte, pane, že nemám čisté srdce?“ - „Oh, vždyť jsi mne dnes ráno pohoršil svou roztržitostí, když jsi přisluhoval při Mši; otáčel jsi se.“ - „Budiž, nejsem způsobný; tot vše.“

„Poslyš, Maximine, chceš, abych ti řekl pravdu?“ - „Řekněte pane.“ - „Vy jste se dohodli s Melanií a dostali jste peníze, abyste vyprávěli celý ten příběh.“ - „Dobrá, pane. Když o tom tolik víte, povězte, kolik jsem dostal...“

„Vy jste chtěli, aby se o vás mluvilo... To všechno potrvá snad rok a potom vše padne.“ - „Tohle padne! Tohle padne... až padne náboženství.“

Maximin chtěl jíti obrátiti protestanty v Mens (fara opodál Corpsu). Tázali se ho tedy: „Co jim řekneš?“ - „Řeknu jim: Čiňte jako já.“ - „Tedy jim řekneš: Hrejte si hodně rádi jako já; buďte rozpustilí jako já; zvláště líní jako já, neboť takový jsem já.“ - „Mluvte

si, mluvte; já jen řeknu, že kdyby nedělali nic horšího než tohle, nehřešili by.“

Kdosi se tázal Melanie: „Znala jste Maximina před 19. zářím 1846?“ - „Poznala jsem ho dva dni před tím.“ - „Ale jak to, že jste ho neznala, když 19. jste byli dobří přátelé? Vy jste s ním mluvila.“ - „Pane, mluvím s vámi a také vás neznám.“

„Jak jste si mohla zapamatovati za jednou celou tu historii, o níž předstíráte, že vám byla řečena? Hle, třikrát vás již slyším vypravovati a nemohl bych ji opakovati.“ -

„Pane, kdyby vám ji vypravovala Svatá Panna, uměl byste ji.“

„Jste si jista, že se vám naprosto nezdálo, co vypravujete?“ - „Zdálo!!!“ (pokrčí rameny). - „Ale ano, vždyť jste spali!“ - „Spali jsme pane, ale potom jsme již neспали.“

Na podobnou otázku Maximin odpověděl: „Dělá-li se něco ve spaní, ví se, že to bylo ve spaní; a já vím, že jsem to všechno viděl úplně bdělý.“

Tvrdilo se též před pasáčky po dvakrát, že Paní, jež se jim zjevila, byla chycena policií a uvězněna. Maximin takto usoudil:

„Mohla dobře zmizeti přede mnou, dovede tedy zmizeti i před policií.“

Melanie odpověděla: „Jen Bůh může Tuto dáti do vězení, a já bych chtěla býti v onom vězení.“

Knězi, jenž se tázal Maximina, nenudí-li ho, když často opakuje tytéž věci, hošík odpověděl: „A vás, pane, nenudí sloužiti každý den Mši?“ - „Tohle vás však musí nuditi, zvláště když se vám kladou otázky spleťtí.“ - „Pane, nikdo mi nikdy nedal otázek spleťtých.“

Jeden farář z diecése gapské mu namítal, že Paní zmizela ve mraku. „Nebylo tam vůbec mraků,“ odpovídá Maximin. - „Ale je snadné zahaliti se ve mrak a zmizeti.“ - Maximin: „Pane, zahalte se ve mrak a zmizte!“

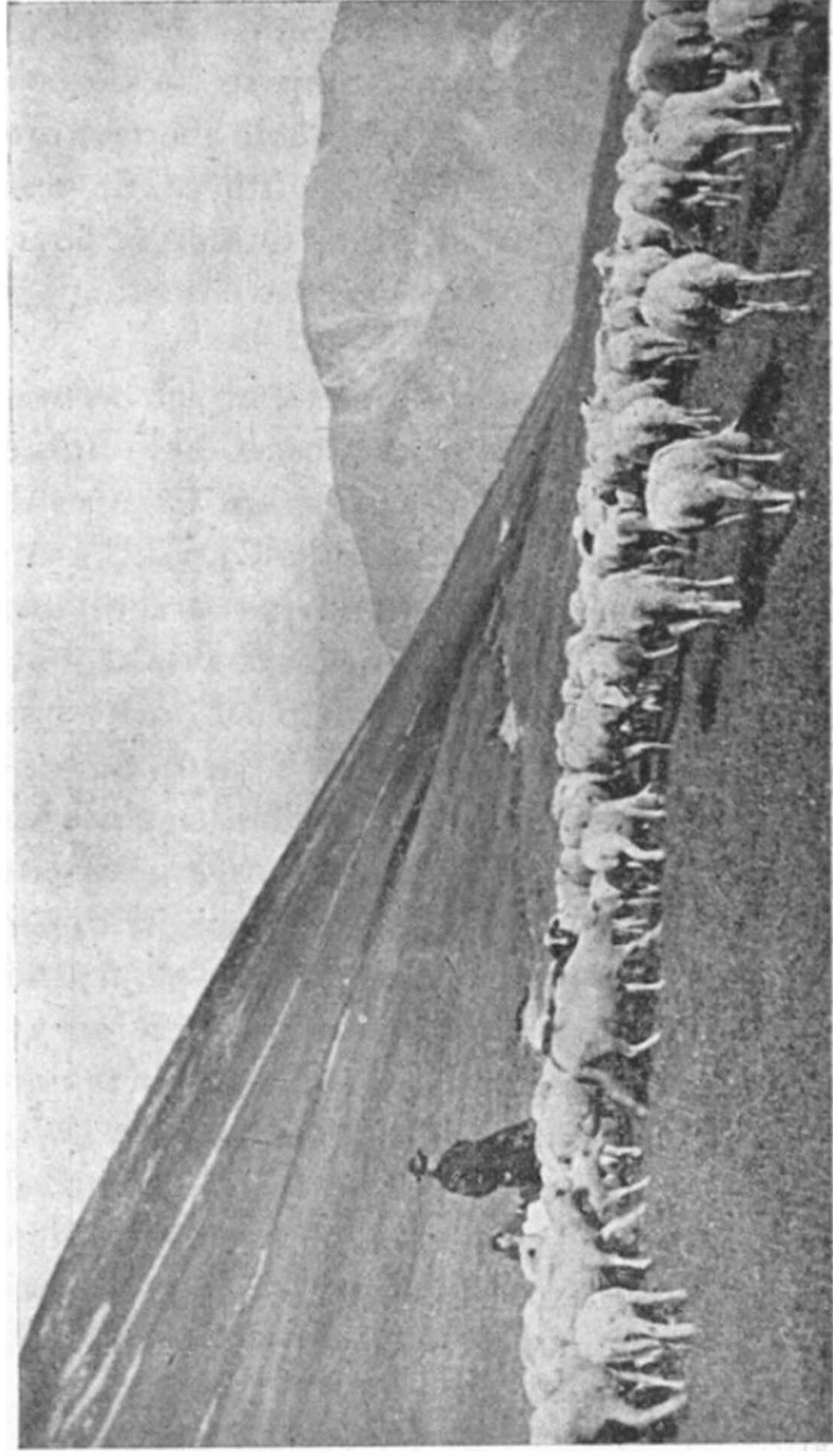
Jeden profesor semináře pravil k pasačce, že bytost, kterou viděla, byl asi zlý duch. - „Ale, pane, ďábel nenosí kříže.“

„Váš anděl strážný zná vaše tajemství?“ - „Ano, pane.“ - „Tedy někdo je přece zná?“ - „Ale můj anděl strážný není člověk.“ - „Vědí-li to andělé strážní, konečně se to dovíme.“ - „Přimějte je, aby to řekli.“

Jeden pán se tázal Maximina, je-li hod-

nější od té doby, co viděl Svatou Pannu. - „Ano, pane, o čtvrtinu.“ - „Jak to, o čtvrtinu? Podle jaké míry to měříš?“ - „Miluji Boha, pane.“ - „Ty jsi ho tedy dříve nemiloval?“ - „Nepoznával jsem ho, pane. Kdybych ho býval znal...“

4. *Kontrast v povaze.* Rozpustilec Maximin a bojácná a ostýchavá Melanie vyvíjejí hrdinnou statečnost a podávají důkaz nezdolné houževnatosti, že nezjeví nikomu tajemství, jež jim Paní svěřila. Bezmála všichni, kdož se jich dotazovali, vyptávali se jich po něm; tam bylo zvláště bitevní pole, na němž bylo dětem zápasiti po všechny dni. Každý návštěvník si myslel, že bude dovednější než ti, kteří to zkoušeli před ním, a sliboval si, že aspoň něco z těch nevyhlouditelných tajemství zachytí. Snažili se na ně vyvrátí všemi způsoby: užili vědomostí, lstí, léček, slibů, něžnůstek, důtek - a vše selhává. Ať jakkoliv jsou otázky nastřaženy, ať sebe zručněji připraveny, děti dávají vždy odpovědi naprosto odmítavé. Nemožno z nich nic vyhlouditi; nejučenější, nejbystřejší nedokáží v tom o nic více nežli nevědomí a prostí. Když běží o tajemství, pasácci neznají ni-

Úbočí Gargasu na hoře La Saletské. Snímek z r. 1938.

koho, ani rodičů, ani přátel, ani dobrodinců, ani kněží, ani biskupů; mají se na pozoru přede všemi bez výjimky. Ale ponechme slovo jednomu z největších útočníků, jenž se s nimi tehdy utkal, Mgru Dupanloupovi; ať vypráví sám o své prozíravé strategii a o své úplné porážce :

„Všecko mé úsilí od rána, abych vymámil z Maximina jeho tajemství, bylo úplně marné; v okamžiku, když jsem již myslel, že dosáhnu cíle a zachytím něco, všecko mi náhle uniklo... Tato naprostá zdrženlivost se mi objevila tak mimořádnou, zvláště u dítěte, že aniž bych mu činil násilí, jež by se přičilo mému svědomí, chtěl jsem postoupiti k nejzazším mezím a učiniti poslední pokusy, abych něco zmohl a vyloudil jeho tajemství. Abych jej přemohl, nešetřil jsem žádného svůdnictví, pokud bylo přípustné.

Měl jsem s sebou cestovní vak, jehož visací zámek se otvíral a zavíral pomocí tajemství, aniž se užilo klíčku. Ježto tento hošík byl velmi zvědavý, na vše sahal, vše prohlížel, i způsobem velmi neskromným, neušel jeho zraku ani můj cestovní vak. Vida mne otvírati bez klíčku, ptal se mne, jak jsem to udě-

lal. Odpověděl jsem mu, že je to mé tajemství. Žádal mne velmi dychtivě, abych mu je ukázal. Slovo ‚tajemství‘ vzbudilo ve mně myšlenku na jeho tajemství; využil jsem té shody a pravil jsem mu: ‚Dítě, to je mé tajemství; ty jsi mi nechtěl říci své, já ti též neřeknu své.‘ - ‚To není stejné,‘ odpověděl mi rázem. - ‚A proč?‘ ptám se. - ‚Poněvadž mně bylo zakázáno povědět mé tajemství, ale vám nikdo nezakázal říci vaše.‘

Odpověď byla rozhodná. Ale nepokládal jsem se ještě za poražena. Vzbuzoval jsem sám jeho zvědavost a naléhavost: otvíral a zavíral jsem tajemně svůj zámek, aniž by mohl seznati mé tajemství. Snížil jsem se nedůstojně, že jsem jej tak rozohňoval, trápil a napínal několik hodin. Desetkrát za tu dobu hošík znovu prudce naléhal. - ‚Dobrá, řeknu,‘ pravil jsem mu; ‚ale řekni mi též svoje tajemství.‘

Po těchto svůdných řečech svědomité dítě se ihned vzpamatovalo a zdálo se, že všechna jeho zvědavost zmizela. Za chvíli naléhal na mne ještě. Dal jsem mu tutéž odpověď a shledal jsem tutéž odolnost... Byl jsem přesvědčen, jako bude každý, kdo zná všetečnost lidskou a zvláště všetečnost dětí, že tento

hošík překonal vítězně jedno z nejsilnějších pokušení, jedno z nejtěžších mravních násilí, jež si možno představit.

Dal jsem mu však podstoupiti nový útok. Vypravoval mi již s pohnutím o neštěstích a souženích svého otce; připomenul jsem mu ještě předčasnou smrt jeho matky a řekl mu: „Ale, synáčku, kdybys chtěl říci ze svého tajemství, co z něho můžeš říci, mohlo by to způsobiti tvému otci mnoho dobrého.“ Zašel jsem ještě dále a řekl mu: „Já sám bych mu mohl opatřiti mnoho a pomoci mu, aby s tebou šťastně a klidně žil. Proč tak zarputile odmítáš pověděti ze svého tajemství, co pověděti můžeš, když by to tak prospělo tvému otci a vytrhlo ho to z bídy?“ - Odpověděl mi hlasem tišším: „Ne, pane, nemohu.“

Dohnal jsem pokus ještě dále, snad příliš daleko. Zvláštní shodou se stalo, že jsem měl při sobě značnou částku peněz ve zlatě. Když se točil kolem mne v mém pohostinském pokoji, prohlížeje všecky mé věci, hrabaje se ve všem jako pravý uličník, zahlédl můj váček a ty zlaté peníze. Chopil se jich rychle, rozložil je po stole a jal se je počítati; sestavil z nich několik hromádek a potom se bavil

tím, že je rozhazoval a přestavoval. Když jsem viděl, jak je okouzlen a uchvácen leskem a přebíráním toho zlata, myslil jsem si, že nastala vhodná chvíle, abych vyzkoušel a najisto poznal jeho upřímnost. Řekl jsem mu přátelsky: „Dobře, dítě, ponechám všecko zlato tobě a tvému otci, povíš-li mi ze svého tajemství, co mi z něho můžeš říci. Dám ti, vše a hned. Buď bez starosti, mám jiné peníze abych mohl cestovati dál.“ Tehdy jsem spatřil zcela zvláštní morální úkaz: ještě nyní, když to vypravuji, jsem tím rozechvěn. Chlapec byl zcela uchvácen zlatem; s rozkoší je pozoroval, ohmatával a počítal. Náhle po mé řeči zesmutněl, prudce se vzdálil od stolu a od pokušení a pravil ke mně: „Pane, nemohu.“ - Naléhal jsem: „Vždyť bys tím mohl připravit štěstí sobě i svému otci.“ - Odvětil po druhé: „Nemohu“ a hlasem tak pevným, ač velmi prostým, že jsem se cítil úplně přemožen. Ale aby to chlapec nepoznal, připojil jsem tónem, jenž měl předstírat nespokojenost, pohrdání a ironii: „Ale možná, že mi nechceš povědět své tajemství proto, že žádného nemáš. Je to jen komedie.“ - Nezdál se touto řečí uražen a odpověděl mi živě: „Oh,

ano, mám je, ale nemohu ho povědět. - „Kdo ti to zakázal?“ - „Svatá Panna.“

Od té chvíle jsem zanechal marného boje. Pocítil jsem, že důstojnost toho dítěte je vyšší než moje. Položil jsem mu přátelsky a uctivě ruku na hlavu; udělal jsem mu na čele kříž a řekl mu: „S Bohem, drahé dítě, doufám, že Svatá Panna mi odpustí všechny nátlaky, jež jsem na tebe učinil. Buď po celý život věren milosti, jíž se ti dostalo.“ - A za chvíli jsme se rozloučili, abychom se už vícekrát neviděli.

Dívka na dotazy a nabídky téhož druhu mi odpověděla: „Oh, my máme dosti; není třeba, abychom byli tak bohatí.““

Tak se jevily povahy a vlastnosti obou pastevců tehdejšími pozorovateli.

NA LA SALETTĚ ZA ROK PO ZJEVENÍ

Sotva se na jaře r. 1847 uvolnily cesty, jež za tehdejší tuhé a dlouhé zimy byly zaváty spoustami sněhu, poutníci se znovu vydávali na posvátnou horu v počtu stále hojnějším. Mezi prosté poutníky z Francie i z ciziny se mísili lékaři, advokáti, profesoři a úředníci, aby shlédli dějiště události z 19. září minulého roku a slyšeli její svědky. Většinou odcházeli dojati a přesvědčeni o skutečnosti a božském původu zjevení. Mnoho hříšníků se obrátilo.

Zbožný farář la saletský dal postaviti na vrcholu kopce Planeau, vypínajícím se nade vsí La Salettou, veliký kříž, aby poutníci přicházející úžlabinami poznali už z dále, kam mají směřovati. V pozdějších letech byly postaveny též vysoké železné kříže na vrcholu hor Gargasu (2213 m) a Chamoux (2265 m) nad místem zjevení.

Na výroční den Zjevení se očekával mimořádný nával poutníků. Proto farář do-

hodnuv se se starostou Peytardem, vyžádal si od biskupa dovolení, aby na posvátné hoře směli vystavěti kapličku, v níž by se sloužila Mše svatá a podávala Velebná Svátost. Do polovice září již stála tato první kaple, dřevěná chata, a v ní byl oltář, na němž bylo možno sloužiti současně dvěma kněžími, s přední i ze zadní strany.

A vskutku již tři dni před výročním dnem všecky cesty vedoucí k La Salettě se hemžily příchozími. Kostely toho kraje se plnily věřícími, kteří chtěli vykonati zpověď, aby na svaté hoře mohli přistoupiti ke Stolu Páně. V sobotu 18. září nejen hostince, ale některé obytné stavení, stodoly a kolny v Corpsu a v okolních obcích byly obsazeny, aby poskytly přístřeší poutníkům na noc, a hrnuly se další proudy příchozích. Všecka prostranství byla plna povozů. Mnozí nenalezše přístřeší, vydali se v noci nazdařbůh směrem k svaté hoře.

V tu noc však se spustil strašlivý liják. Mnoho poutníků zbloudilo a v dešti a ve tmě tápali, nemohouce najíti cesty. Mnozí uklouzli na svazích a svezli se do hlubokých roklín, v nichž hučely rozvodněné bystřiny.

Ale Matka Boží bděla nad svými ctiteli. Bez vážnějšího úrazu všichni konečně dospěli cíle, třeba s zmoření a promočení.

Do půl noci dorazilo na horu přes 2000 osob. Nedbajíce deště, zimy a vichru, stáli tam bez přístřeší v mokré trávě, modlili se a zpívali.

O 2. hodině farář la saletský posvětil zatímní kapli a zároveň se svým bratrem P. Jakubem Perrinem sloužil Mši svatou a podával Tělo Páně. Po nich sloužili jiní kněží podvojmo až do poledne. Zatím přicházely stále nové davy. Když chvílemi vítr rozehnal mraky válejší se mezi kopci, bylo viděti na úbočích světelné stuhy zvolna se vinoucí vzhůru: pochodně a svítilny, jež nesli poutníci, svítilce si na cestu sráznými oklikami, a z údolí bylo slyšeti zpěvy.

„K desáté hodině,“ píše abbé Arbaud,¹ „naskytla se úchvatná a rozkošná podívaná. Západní vítr rozptýlil mlhy a slunce ozářilo celou horu. Tu teprve jsme s úžasem viděli, jaké moře poutníků zaplavilo horu v pestré směsi tváří a krojů. Všeobecné nadšení se pro-

¹ Arbaud. Souvenirs intimes.

jevilo jásavými plsněmi a zdálo se nám, že jsme přeneseni na jiný svět.“

Kolem kaple v dalekém okruhu nebylo možno se hnouti. Abbé Sibillat, pozdější misionář la saletský, vystoupil na úbočí Gargasu a zvučným hlasem jal se plamenně kázati k zástupům dychtivě naslouchajícím; po něm ujal se slova abbé Gerin, arcikněz kathedrály grenobleské.

Zázračný pramen byl neustále tolik obléhán, že bylo mnohým čekati čtyři až šest hodin, než si mohli několik kapek nabrati.

Nemenší zájem se soustřeďoval na přítomné pastevce Maximina a Melanii. Jakmile se tam objevili, každý je chtěl viděti, slyšeti, promluviti s nimi. Tisícerymi otázkami byli zasypáváni. Aby vyhověli vroucím přáním poutníků, vyprávěli mnohokrát na příslušných místech zjevení celou událost a přednášeli řeč Svaté Panny. Poutníci nespustili očí s dítek a hltali každé slovíčko. Vládlo úplné ticho, jen slzy posluchačů dosvědčovaly hluboké pohnutí. Zřídka kdy byl řečník nebo kazatel sledován s tak živou pozorností a tak mocně dojal srdce posluchačů, jako tyto dítky, poslané Matkou Boží.

Davy také žádaly, aby dítky předříkávaly nějaké modlitby. I modlily se děti růženec a shromáždění odpovídalo.

Přírodní tunel s výhledem do průsmyku Valbonné.

Potom děti byly znovu obléhány, div nebyly umačkány. Konečně musil otec Maximinův násilím vyrvati syna z tlačénice, aby mohl vykonati svatou zpověď. Také řeholnice z Corpsu, pod jejichž ochranou byla Melanie, stěží mohly dívku odvésti.

Odpoledne se poutníci rozcházeli, ale ani po návratu nebylo dětem dopřáno oddechu. V Corpsu bylo dětem znovu odpovídati na dotazy poutníků a znovu vyprávěti až do úplného zmoření. Ačkoli však děti byly zahrnovány takovou pozorností, zůstávaly stále tak tiché, prosté a bez vzrušení, jako by ani neměly podílu na události, která rozechvěla tolik lidstva.

Bylo již podotknuto, že ač tolik lidí a zdaleka bylo toho dne na hoře a bylo se jim trmáceti cestami neschůdnými a nebezpečnými, v noci a hrozné nepohodě, všichni se vraceli zdraví. Teprve navečer v Corpsu se stalo neštěstí, v němž poutníci viděli prst Boží. Jeden protestant z La Mure byl též na La Salettě toho dne, ale rouhavými řečmi útočil na svatou Pannu a na její ctitele. V Corpsu podnapilý vskakoval do rozjetého dostavníku, byl však stržen pod vůz a rozdrcen. Umřel za několik minut.

Všech poutníků na La Salettě o tomto prvním výročí zjevení bylo při nejmírnějším odhadu 50.000, někteří však odhadovali počet téměř dvojnásobný.

CÍRKEVNÍ UZNÁNÍ

Biskup grenobleský Mgr de Bruillard při veškeré své zdrženlivosti sledoval bedlivě účinky události la saletské. Svědectvím, že nějaké dílo je původu božského, jsou kromě vnitřních důvodů též známky vnější: blahodárné účinky, protivenství a útoky nepřátel a zejména zázraky. Blahodárné účinky bylo pozorovati všude, kam „veliká zvěst“ pronikla. Avšak brzy se dostavily i těžké zkoušky. Nejen oba pastevci byli obviňováni z podvodu, vyšetřováni státními úřady a zesměšňováni; též biskup stal se terčem útoků, jež se stupňovaly v zuřivou palbu. Civilní úřady mu kladly za vinu, že není dbalý povinností svého úřadu, trpě, aby celé davy podléhaly klamu vybájené historky, a vrhaje lid v jářmo pověr; naléhaly na biskupa, aby zakázal putovati na La Salettu, jako to civilní úřady zakázaly. Zednářské a liberální noviny používaly zjevení, jež překroutily a zkarikovaly, za záminku k posměškům a útokům na Církev. Ano i někteří biskupové a preláti, špatně informovaní o události, pro-

jevovali Mgru Bruillardovi nelibost a rozhořčení, že nezakročuje proti dětinským nebo lstivě nastrojeným smyšlenkám. Spravedlivý a citlivý biskup měl se co brániti proti všem výtkám a útokům.

Zatím však se objevovaly pádné a nesporné důkazy věrohodnosti a pravosti zjevení la saletského: zázraky. Řada náhlých a úplných uzdravení osob, jejichž neduhy byly prohlášeny za nevyléčitelné a uzdravení nastalo, když vzývaly Matku La Saletskou nebo požily vody ze zázračného pramene.

Nebudeme zde ony zázraky vypočítávati, odkazující čtenáře, kteří by se o to zajímali, na vzorné dvousvazkové dílo Mgra Giray-e, biskupa cahorského: „*Zázraky la saletské*.“¹

Všecka ta uzdravení byla ověřena lékařskými autoritami a úředně protokolována.

Biskup Mgr Bruillard delegoval kanovníky Rousselota a Orcela jakožto komisaře, aby v devíti diecésích osobně vyšetřili případy uzdravení, jež se přičítaly Panně Marii La Saletské a o nichž se tvrdilo, že jsou zázračné.

¹ *Les Miracles de la Salette, étude historique et critique.* 2 vol. in-8°, Grenoble, 1921.

Roku 1847 se konalo několik sezení komise již dříve ustanovené a projednávaly se též námitky nově předložené.

V listopadu byli povoláni do schůze též oba pastevci. Maximina vedl tam z Corpsu pan farář Mélin, Melanii ctih. matka Tekla. Chlapec nevěděl, kam jdou. V La Mure myslel, že už jsou velmi daleko a když zvěděl, že ještě nejsou ani na půl cesty, zdálo se mu, že půjdou na konec světa. U Laffrey pokládal tamní jezera za moře, o kterém sestra Valerie vyprávěla při zeměpisu. Zámek vizilleský mu dal podnět k novým dětinským otázkám. Do Grenoblu přijeli pozdě večer. Ulice a náměstí osvětlené plynovými lampami uvedly chlapce v údiv.

Jeden cestující, jemuž P. Mélin dal poznati pasáčka la saletského, tázal se chlapce, byla-li ta Paní, jež se mu zjevila na hoře, také tak zářící jako oslňující výkladní skříň na náměstí Grenette, kdež právě zastavili. - „Kdyby ona zde byla,“ odvětil Maximin, „sama by zaplavila celé to náměstí světlem.“

Dne 15. listopadu byl vyslýchán na biskupství Maximin, na druhý den Melanie. Ani před komisí nazapřel ten neposeda své

živosti, ale obsah zjevení vyprávěl s obvyklou vážností. Melanie odpovídala ostýchavě, ale přesvědčivě.

Veschůzi dne 13. prosince biskup poděkoval členům komise za jejich horlivost, prohlásil řízení za skončené a vyhradil si, že vynese doktrinální rozhodnutí, až uzná za vhodné.

Uplynula čtyři léta. Zatím se útočilo dále na zjevení, ale též se zjišťovaly nové případy zázračných uzdravení a obrácení, pozoroval se stále živější ruch poutníků a ctitelů Svaté Panny La Saletské.

Konečně roku 1851 vydal biskup de Bruillard doktrinální pastýřský list, v němž prohlásil autoritativní úsudek. Tento důležitý akt, o němž spolupracoval též Mgr Villecourt, tehdy biskup rochelský, později kardinál, byl dříve předložen do Říma posv. kongregaci ritů a schválen jejím prefektem, kardinálem Lambruschinim.¹ Pro jeho veliký význam uvádíme jej zde v úplném znění.

¹ Bylo jen škrtnuto nařízení, aby se po celé diecési zpívalo slavnostní Te Deum. Kardinál radil upustiti od toho, „aby snad prostí věřící vidouce, že se tak slavnostně jménem Církve potvrzuje pravdivost události, nemyslili, že se jim ukládá povinnost věřiti zjevení tak závazně jako jiným pravdám božské víry.“

PHILIBERT DE BRUILLARD,
*milosrdenstvím Božím a milostí Svaté Stolice
apoštolské biskup grenobleský, kněžstvu a vě-
řícím naší diecése pozdravení a požehnání
v Našem Pánu Ježíši Kristu.*

Milovaní bratří! Událost zcela mimořád-
ná a jež se zprvu zdála neuvěřitelná, byla
nám oznámena před pěti lety, jakožto při-
hodivší se na jedné hoře naší diecése. Nešlo
o nic menšího než o zjevení Svaté Panny,
o níž se pravilo, že se ukázala dvěma paste-
vcům dne 19. září 1846. Hovořila prý jim
o bédách, jež hrozily *jejímu lidu*, zejména
pro rouhání a znesvěcování neděle, a svěřila
každému z nich zvláštní tajemství se záka-
zem, aby ho nikomu nesdělovali.

Přes vrozenou upřímnost obou pastevců,
přes nemožnost vzájemné dohody obou dí-
tek nevědomých a jež se sotva znaly, přes
stálost a pevnost jejich svědectví, jež se ni-
kdy neměnilo ani před soudy, ani před tisí-
cerými osobami, které vyzkoušely všechny
možnosti, aby je zapletly do rozporů, nebo
aby z nich vyloudily jejich tajemství, bylo
nám po dlouhou dobu chovati se zdrženlivě

a nepřipouštěti nespornost události, jež se nám zdála tak podivuhodná.

Naše ukvapenost nejen že by se byla přičila opatrnosti, již veliký Apoštol doporučuje biskupu, ale byla by přirozeně utvrdila nepřátele naší víry a tolik katolíků, kteří jsou jimi už takřka jen podle jména, v jejich předsudcích. Proto též, zatím co množství zbožných duší přijímalo ten fakt s velikým nadšením, my jsme pečlivě vyhledávali všechny důvody, jež by nám byly umožnily jej zavrhnouti, kdyby byl neměl býti uznán. Uvalili jsme na sebe i nezaslouženou hanu osobností sice nejlépe smýšlejících, ale obviňujících nás snad z lhostejnosti nebo i z nevěřivosti v té věci. Věděli jsme ostatně, že náboženství Ježíše Krista nemá nikterak potřebí tohoto zvláštního zásahu, aby se dotvrdila pravdivost ticícerých zjevení nebeských, jež zavrhovati bylo by projevem bezbožnosti a rouhání vůči Starému i Novému Zákonu. Naše mlčení zajisté nebylo účinkem liché bázně, již by v nás vzbuzovaly řeči jistých duchů, rozhlašované po Francii o tomto předmětu i o jiných věcech oboru náboženského. Toto mlčení se zakládalo na výstraze sa-

mého Ducha Svatého, jenž učí, že kdo příliš chvatně věří, jest lehkomyslný: *Qui credit cito, levis est corde* (Eccl. XIX, 4). To právě nám ukládalo nejpřísnější opatrnost, zejména pro naše postavení jakožto pastýře diecése.

Na druhé straně byli jsme vázáni nepokládati za nemožnou událost, kterou Pán (kdo by se odvážil to popíráti?) mohl zcela dobře způsobiti, aby z ní vyvodil svou slávu; neboť rámě Boží není ukráceno a jeho moc je stále táž jako v stoletích minulých.

Též jsme rozjímalí na stupních oltářních slova velikého Apoštola, napsaná svatému biskupu, na nějž byl vzkládal ruce: „Nevěříme-li, nebrání to Bohu, aby nebyl věren v tom, co ohlašuje, neboť nemůže sebe sama popřítí: *Si non credimus, ille fidelis permanet: negare se ipsum non potest* (II. Tim 2, 13). Ty věci připomínej věřícím a vydávej svědectví pravdě před Pánem. Nemáť času hádkami slovními; to neslouží než k převrácení posluchačů.“ (Tamt. v. 14 a 15.)

Zatím co náš úřad biskupský nám ukládal vyčkávati, uvažovati, vzývati vroucně Ducha Svatého za osvícení, stále se množil počet zázračných úkazů, se všech stran hlá-

šených. Z rozličných krajín Francie i ciziny, i z končin veľmi vzdálených se ohlašovala mimořádná uzdravení. Byli to nemocní beznadějní a od lékařů odsouzení k brzké smrti nebo ubožáci stížení trvalými neduhy a pravilo se o nich, že nabyli úplného zdraví, vzývavše Naši Paní La Saletskou a uživše s vírou vody z pramene, nad nímž se Královna nebeská zjevila dvěma pastevcům. Již od prvních dnů se nám donášely zprávy o tom prameni. Tvrdilo se nám, že pramen tékal jen občas, jen po tání sněhu nebo po hojných deštích; dne 19. září byl vyschlý; a na druhý den se vyřinul a od té doby teče nepřetržitě: voda zázračná, ne-li svým původem, aspoň svými účinky.

Došly nás četné zprávy jak o události la saletské, tak o zázračných uzdraveních, jež následovala, a docházely nás z míst blízkých i z rozličných diecézí, rukopisné i tištěné. Autorem jedné z těch zpráv byl náš ctihodný spolubratr, jenž se až od oceánu vydal na řečenou horu a otcovsky rozmlouval s oběma pasáčky téměř celý den.¹

¹ Mgr Villecourt, biskup la Rochelleský.

Jinou skutečností, jež se nám zdála podivuhodným znamením, je neuvěřitelný téměř a přece nepopíratelný nával lidstva na tu horu, v různých dobách, ale zejména o výročí zjevení a horlivost poutníků je obdivuhodná, neboť přicházejí z daleka a jest jim překonávati veliké obtíže.

Za několik měsíců po události radili jsme se s naší kapitulou a s profesory našeho semináře, ale po faktech shora uvedených a po mnoha jiných, jejichž výklad by dlouho trval, usoudili jsme za vhodné ustanoviti širší komisi, skládající se z mužů vážných, zbožných a učených, kteří by zrale prozkoumali a projednali *fakt zjevení i jeho následky*. Sezení této komise se konala před námi. Oba pastevci, o nichž se pravilo, že byli poctěni návštěvou *Nebeské Poselkyně*, byli vyslýcháni odděleně i společně; jejich odpovědi byly uvažovány a projednávány; všecky námitky, jež mohly býti předloženy proti vyprávěným faktům, byly volně předneseny. Jeden z našich generálních vikářů, jemuž jsme uložili, aby sbíral všechna fakta, měl též vésti protokol sezení komise a zaznamenati odpovědi na námitky. Tato svě-

domitá a nestranná práce, nadepsaná *La Vérité sur l'Événement de La Salette* (Pravda o události la saletské), jež byla vytištěna s naší úchvalou, ukazuje, s jakou přísnou pozorností a podrobností se konalo vyšetřování.

Ačkoliv již po schůzích vyšetřující komise, jež se skončily 13. prosince 1847, bylo naše přesvědčení úplné a beze stínů pochybnosti, nechtěli jsme pronést doktrinální úsudek o věci tak důležité. Zatím dílo p. abbé Rousseta získalo si přízně a souhlasu mnoha biskupů a osobností vynikajících vědou i zbožností. Zvěděli jsme, že kniha byla přeložena do všech evropských jazyků. Zároveň vyšly i v jiných krajích četné spisy o události, vydané muži význačnými, kteří přišly schválně na ta místa, aby vyzkoumali pravdu. Pouti neochabovaly. Na sta osobností vážených, generálních vikářů, profesorů theologie, kněží i laiků vynikajících přišlo z četných míst, aby přednesli *Panně mocné a plné dobroty* své zbožné city lásky a vděčnosti za uzdravení i za jiná dobrodiní, jichž se jim od ní dostalo. Tato podivuhodná vyslyšení byla přičítána vzývání Naší Paní La Saletské a

víme, že mnohá z nich byla uznána za opravdové zázraky od biskupů, v jejichž diecésích se udála. To vše je zjištěno v druhém svazku, uveřejněném P. Rousellotem r. 1850 pod titulem: *Nouveaux documents sur l' Evénement de La Salette*. Spisovatel by mohl dodat, že vznešení preláti církevní kázali o zjevení Přesvaté Panny, že na mnoha místech a stichým souhlasem našich ctihodných spolu-bratří zbožné osoby daly vystavěti kaple zasvěcené Naší Panně La Saletské, nyní četně navštěvované, nebo daly postaviti do farních kostelů pěkné sochy k její cti, že konečně bylo pořízeno mnoho žádostí, aby byla zbudována svatyně na trvalou památku této veliké události.

Je známo, že se vyskytlo hojně odpůrců. Proti které mravní pravdě, proti kterému projevu lidskému, ano i božskému nevystoupili odpůrcové? Ale abychom odepřeli víru události tak mimořádné, tak nevysvětlitelné bez zásahu Božího, jejíž všechny okolnosti a následky se spojily, aby nám ukázaly prst Boží, bývalo by bylo třeba faktu opačného, tak mimořádného a nevysvětlitelného jako událost la saletská, nebo aspoň vysvět-

lujícího ji přirozeně; ale toho se nám nedostalo, proto vyslovujeme hlasitě své přesvědčení.

Zdvojnásobili jsme své modlitby, snažně vzývajíce Ducha Svatého, aby nám přispěl a nám udělil svého božského světla. Dovoľávali jsme se se vši důvěrou též ochrany Neposkvrněné Panny Marie, Matky Boží, pokládajíce za svou přemilou a přesvatou povinnost nezanedbatí nic z toho, co by přispěti mohlo k rozmnožení úcty věřících k ní a k dosvědčení naší vděčnosti za zvláštní její přízeň, již se naší diecesi dostalo. Ostatně měli jsme stále snahu a ochotu přidržovati se úzkostlivě svatých pravidel, jež nám Církve vyznačila perem svých moudrých učitelů, ano i opravití v této věci jako ve všech ostatních svůj úsudek, kdyby Apoštolská Stolica, matka a učitelka všech církví, pokládala za povinnost vynésti soud našemu odporující.

Takové byly naše úmysly a naše city, když Prozřetelnost nám poskytla příležitost poručiti oběma omilostněným dítkám, aby oznámily svá tajemství našemu Svatému Otci Piu IX. Ve jménu náměstka Ježíše Krista pa-

stevci pochopili, že jim jest poslechnouti. Rozhodli se, že vyjeví nejvyššímu veleknězi tajemství, jež dosud střehli s nezdolnou stálostí a jehož nijak si nedali vyrvati. Napsali je tedy sami, každý odděleně, potom je zabalili a zapečetili své dopisy u přítomnosti vážených mužů, jež jsme vyvolili za svědky, a svěřili jsme ty tajemné dopisy dvěma kněžím, požívajícím úplné naší důvěry, aby je donesli do Říma. Tím padla poslední námitka, jež se uváděla proti zjevení, totiž že děti vůbec neměly tajemství, nebo že bylo bezvýznamné, dětinské, a že je nechtějí oznámiti Církvi.

Z těch důvodů:

opírajíce se o zásady stanovené papežem Benediktem XIV. a zachovávající postup vyznačený v jeho nesmrtelném díle *O beatifikaci a kanonisaci svatých* (kn. II., kap. 31, č. 12);

přihlížejíce k zprávě abbé Rousselota, našeho generálního vikáře, vytištěného pod tit.: *La verité sur l' Evénement de La Salette*, Grenoble 1848;

přihlížejíce též k *Novým dokumentům o události la saletské*, uveřejněným týmž

autorem r. 1850 rovněž s naším schválením;

vyslechnuvše rozpravy různých názorů, jež se konaly o té věci před námi v sezeních 8., 15., 16., 17., 22. a 29. listopadu, 6. a 13. prosince 1847;

viděvše též nebo slyševše, co bylo řečeno nebo napsáno od té doby pro událost nebo proti ní;

uvažující na prvním místě nemožnost vysvětliti případ la saletský jinak než zásahem Božím, ať s kterékoliv stránky naň patříme, ať sám v sobě nebo v jeho okolnostech nebo v jeho účelu podstatně náboženském;

uvažující na druhém místě, že podivuhodné účinky události la saletské jsou svědectvím Boha samého, projevujícího se zázraky, a že toto svědectví předčí svědectví lidí i jejich námitky;

uvažující, že tyto dva motivy, každý o sobě a tím spíše spojené, nutně převládají v celé otázce a zbavují jakékoliv ceny nároky a předpoklady protivné, nám dokonale známé;

uvažujíce konečně, že učenlivostí a poslušným přijetím výstrah nebeských můžeme býti uchráněni nových utrpení, jež nám hrozí, kdežto příliš dlouhý odpor mohl by na nás uvaliti zla nenapravitelná;

na výslovnou žádost všech členů naší cti-hodné kapituly a převážné většiny kněží naší diecése;

abychom též uspokojili oprávněné čekání velikého počtu zbožných duší, jak v naší vlasti, tak v cizině, jež by nám nakonec mohly vyčítati, že držíme pravdu v zajetí;

znovu vzývavše Ducha Svatého a prosivše o přispění Neposkvrněné Panny

prohlašujeme tyto články :

***Článek 1.* - Usuzujeme, že zjevení Svaté Panny dvěma pastevcům dne 19. září 1846 na hoře alpského pásma příslušející k farnosti la saletské, arcikněžství corpskému, jeví na sobě všechny známky pravdivosti a že věřící mají oprávněné důvody uznávati je za nepochybné a jisté.**

***Článek 2.* - Věříme, že událost nabyla nového stupně jistoty velikým a samovolným přívalem věřících na místo zjevení, jakož**

i množstvím divů, jež byly následky oné události a z nichž přemnohé nelze bráti v pochybnost, nechceme-li porušiti pravidla lidského svědectví.

Článek 3. - Proto, abychom dosvědčili Bohu a slavné Panně Marii svou živou vděčnost, schvalujeme kult Naší Paní La Saletské. Dovolujeme o něm kázati a vyvozovati praktické a morální důsledky, vyplývající z této veliké události.

Článek 4. - Zakazujeme však uveřejňovati jakékoliv zvláštní modlitby, písně a pobožnostní knihy bez našeho schválení, písemně daného.

Článek 5. - Zakazujeme výslovně věřícím i kněžím naší diecése vystupovati veřejně, ať slovem mluveným nebo psaným, proti události, kterou dnes prohlašujeme a která od této chvíle vyžaduje úcty všech.

Článek 6. - Pozemek poctěný nebeským zjevením jsme zakoupili. Zamýšlíme tam zbudovati co nejdříve chrám, jenž by byl pomníkem milosrdné dobroty Mariiny k nám a naší vděčnosti k ní. Rozhodli jsme se, že tam též vystavíme hospic, jenž by sloužil za útulek poutníkům. Ale tyto stavby na místě,

k němuž je přístup tak těžký a kde nic není po ruce, budou vyžadovati značných nákladů. Proto spoléhám na velkomyslné přispění kněží i věřících, nejen naší diecése, nýbrž celé Francie i ciziny. Nezdráháme se dovolávati se jejich pomoci tím naléhavěji, že jsme již obdrželi četné sliby, ale přece nedostačující k podnikanému dílu. Prosíme, aby osoby oddané, jež nám chtějí přispěti, posílaly své dary sekretariátu našeho biskupství. Komise skládající se z kněží i laiků má za úkol bdíti nad stavbami a nad použitím darů.

Článek 7. - Konečně, poněvadž hlavním účelem zjevení bylo přivolati křesťany k plnění náboženských povinností, aby uctívali Boha, zachovávali přikázání Boží i církevní, aby se hrozili rouhání a světili neděle, zapřisaháme vás, milovaní bratři, majíce na zřeteli vaše zájmy nebeské i pozemské, abyste vážně šli do sebe, činili pokání za své hříchy a zvláště za ty, jichž jste se dopustili proti druhému a třetímu přikázání Božímu. Zapřisaháme vás, milovaní bratři: buďte učenliví k výzvám Marie Panny, jež vás volá k pokání a jež jménem svého Syna vám

hrozí tresty duchovními i časnými, zůstanete-li necitelní k jejím mateřským výstrahám a zatvrdíte-li své srdce.

Článek 8. - Chceme a přikazujeme, aby tento náš pastýřský list byl čten a ve známost uveden ve všech kostelích a kaplích naší diecése při farní nebo komunitní Mši v neděli bezprostředně následující po jeho obdržení.

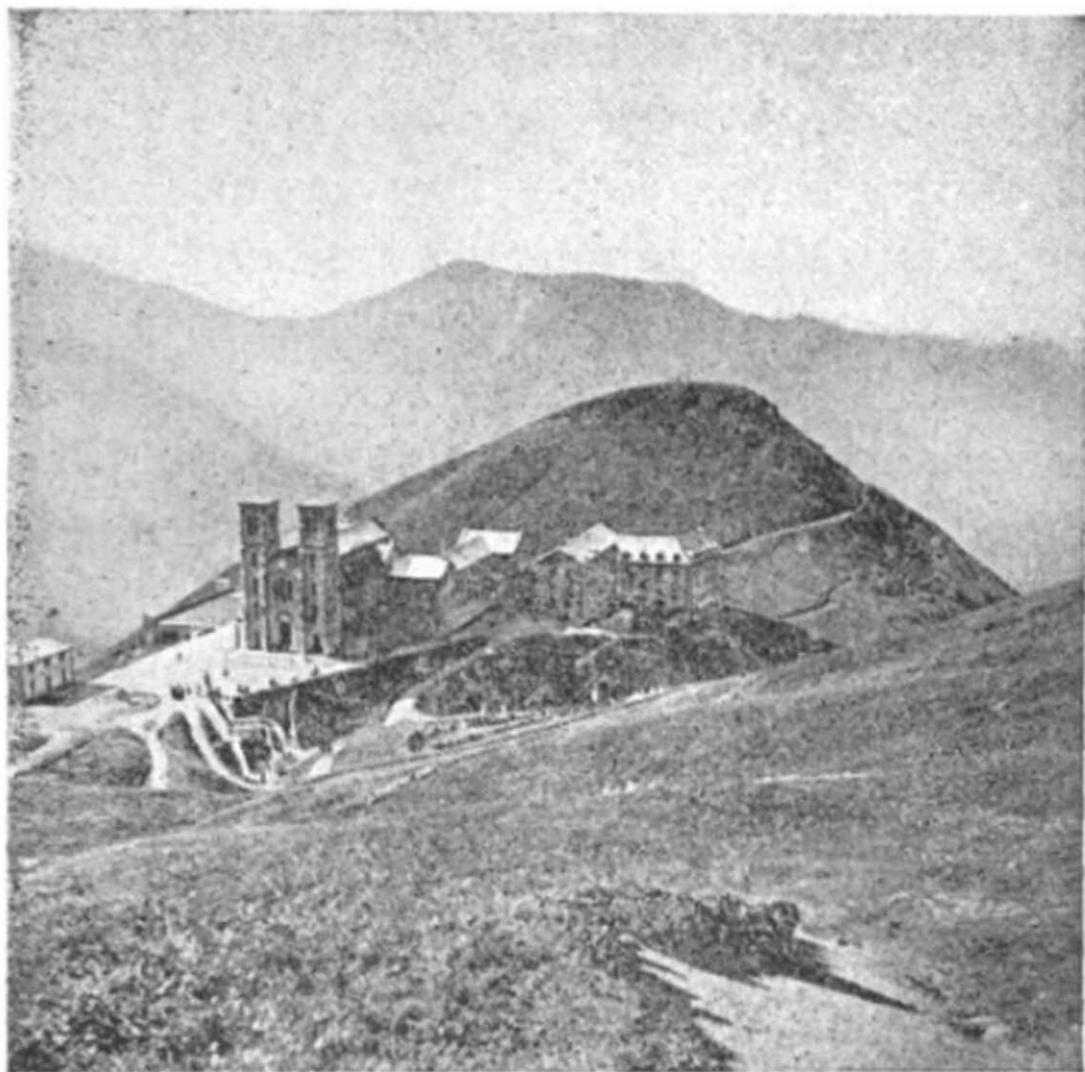
Dáno v Grenoblu s naším podpisem a pečeti a se spolupodpisem našeho sekretáře dne 19. září 1851, o pátém výročí slavného zjevení.

Auvergne,
čestný kanovník, sekretář.

† Philibert,
biskup grenobleský.

Tento autoritativní projev poskytl věřícím i kněžím ujasnění a ubezpečení. Od té chvíle bylo volno veřejně o zjevení kázati, neboť jeho pravost byla církevně uznána. Nelze namítati, že to nebylo ještě uznání papežské. Vyšetřování takových zjevů, jakož i rozhodnutí bývá zůstavěno příslušným biskupům. Ani při zjevení lurdském nebylo tomu jinak. Ostatně prohlášení biskupské

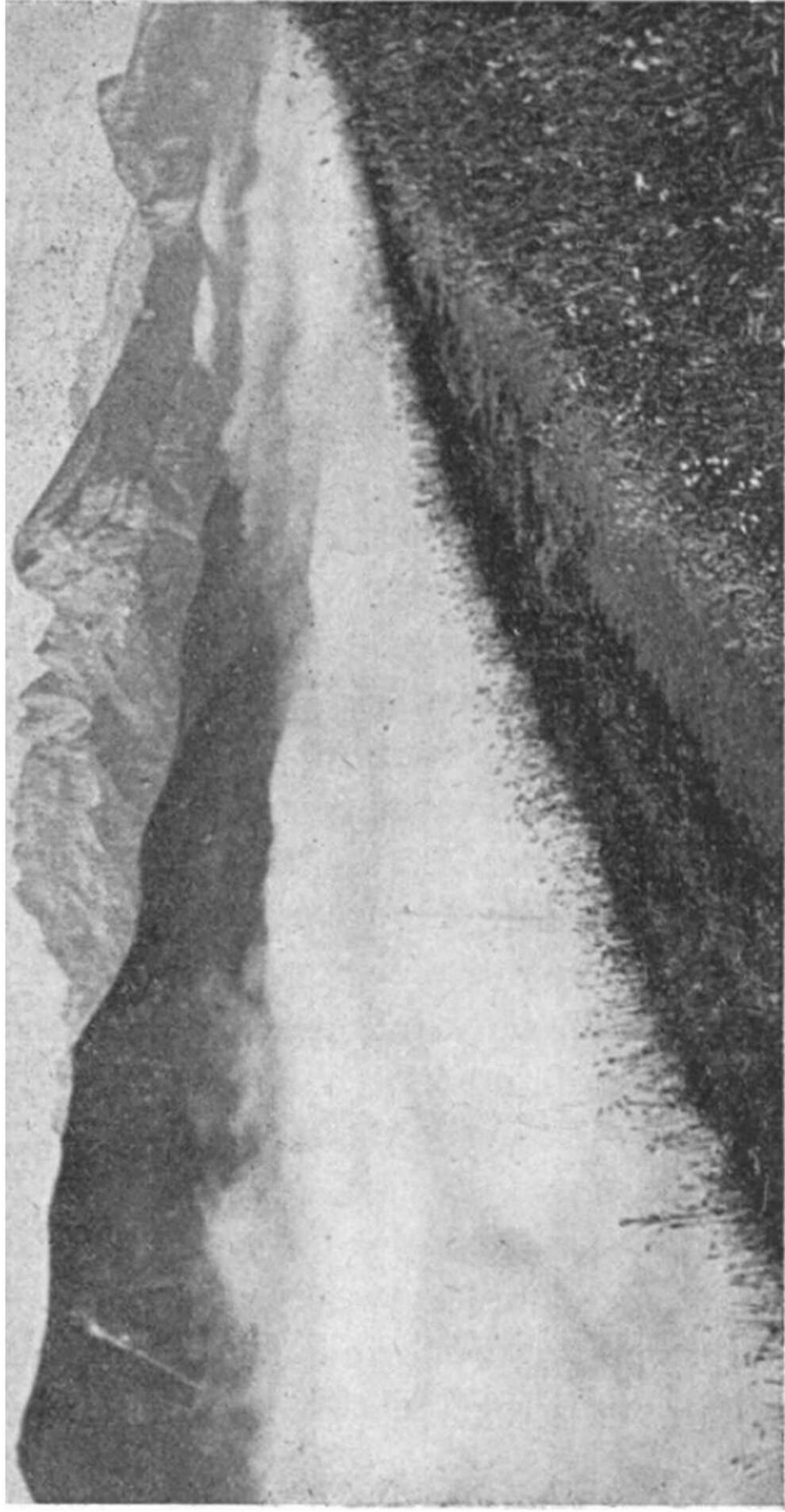
nebylo vydáno bez dohody a úchvaly Svaté Stolice. Je zajímavé, že v pastýřském listě biskupa tarbesského Mgra Laurence z 18. ledna 1862, jímž se potvrzuje pravost zjevení lurdských, použito jest téměř doslovně některých obrátů, jež nacházíme v listě Mgra Bruillarda.

SVATYNĚ LA SALETSKÁ

Ve svém pastýřském listě z 19. září 1851 ctihodný biskup grenobleský projevil úmysl přičiníti se, aby na místě zjevení byla vystavěna důstojná svatyně. V listě z 1. května r. 1852 píše: „Pochopili jste, milovaní bratři, že jde nyní o zbudování svatyně na počest naší vznešené Matky na hoře, kterou poctila svou návštěvou a kde dala slyšeti svůj nebeský hlas. Svatyně ta musí býti důstojná Královny nebeské a svědectvím naší vděčnosti k ní. Není míněna pro omezený obvod, nýbrž stavíme ji pro celý svět.“

V témže listě ohlašuje, že 25. května se bude konati slavnost položení základního kamene. Obávaje se, že pro svoji větchost - bylo mu 87 let - se nebude moci vydati na posvátnou horu, požádal biskupa valenceského Mgra Chatrousse, svého bývalého generálního vikáře, aby přijel vykonat obřady. Ale v poslední chvíli stařeček se cítil dosti svěží a počasí bylo příznivé, i vydal se 24. května na cestu. Byl všude radostně pozdravován davy obyvatelstva i poutníků. Přenocoval

Letní ráno na La Salette. Mlhy uložené v kotlině brzy vystoupí po úbočích Gargasu a Chamoux.
Stráně i hory tonou v zlaté záplavě slunce.

na faře v La Salettě, ráno jel na koni na svatou horu, provázen kněžstvem i davy věřících. Hluboce dojat stanul na místě zjevení a se slzami děkoval Svaté Panně za milosti, které svou návštěvou přinesla jeho diecési i všemu lidstvu.

Ráno bylo krásné, ale později se dalo do deště, jenž po celý den neustal. Obvod budoucí svatyně byl vyznačen na trávníku a tam ve stanu byl připraven oltář, proti místu, kde stála Svatá Panna, než se vznesla k nebesům. Bylo to sice hřebenovité návrší, táhnoucí se k vrchu Planeau, ale bylo před stavbou srovnáno a upraveno tak, aby ještě před kostelem zůstalo volné prostranství. Biskup valenceský vykonal svěcení a sloužil ve stanu Mši svatou. Nebylo možno, aby staříčkový biskup konal zpáteční cestu v dešti a po kluzkých svazích na koni; proto statní horalé narychlo sbili nosítka a na svých silných bedrách odnesli ctihodného starce do La Saletty.

Základ svatyně byl položen. Ale jak začít se stavbou? Obtíže byly ohromné. Místo odlehlé, strmé, nepřístupné. Jak tam dovážeti stavivo? Ale Prozřetelnost se už před věky

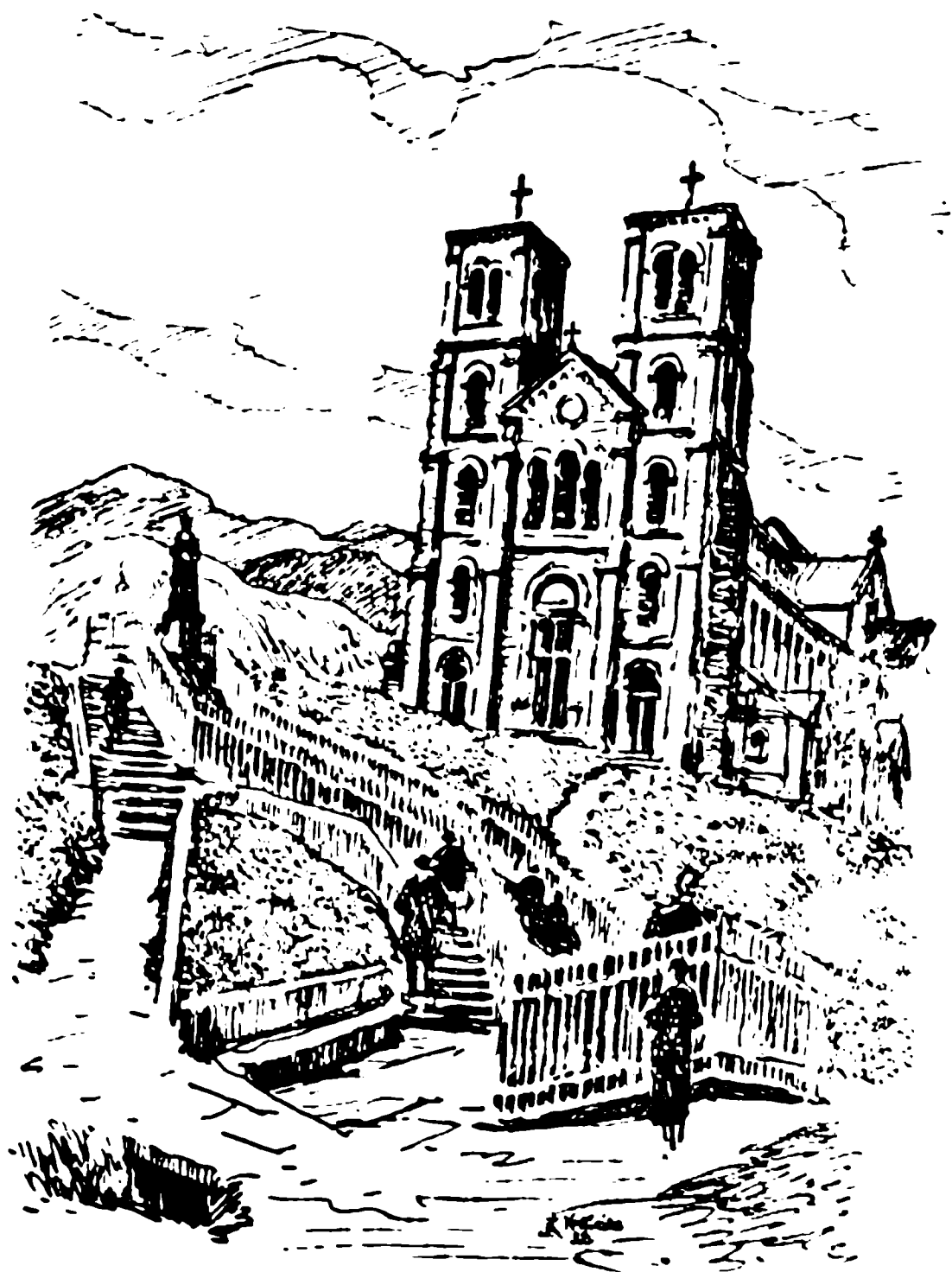
postarala. Příroda nabídla přímo vzácné stavivo, od věků v ní připravené. Objevilo se, že pod pažitem na úbočí Gargasu se skrývá skála z černého mramoru. Tedy stavivo bylo po ruce a svým popelavým zbarvením jak vhodné k povaze zjevení! Mramorový chrám bude tedy svatyně už svým stavivem mimořádná! Z toho mramoru se na místě vytesávaly kvádry i sloupy. Ostatní stavivo, dříví, vápno, písek, bylo třeba dovážeti na mezcích, poněvadž sjízdné cesty tam tehdy ještě nebylo. Jak se tím vše zdražovalo, možno odhadnouti z toho, že krychlový metr písku s povozem vyšel na 40 franků. Náklady na dílo byly ohromné, ale nadšení ctitelé Matky Boží, zvláště ti, kteří zakusili její pomoci, hojně přispívali. I chudí obyvatelé toho kraje dávali, co mohli; malé děti chytaly raky v potocích a prodávaly je, aby mohly věnovati dárek Matce Boží.

Roku 1856 staříčský biskup, již 91 letý, ještě putoval na svatou horu a zdržel se tam tři dni. Na stavbě pracovalo stále 120 dělníků, ale dokončena byla teprve roku 1863, neboť zima tam brzy začíná a dlouho trvá, takže jen pět měsíců do roka bylo možno

pracovati. Zbožný biskup se nedočkal posvěcení svatyně, zemřev 15. prosince 1860.

Chrám je zbudován ve slohu románsko-byzantském a má tři lodi. Je 44 metrů dlouhý, 15 metrů široký a 18 metrů vysoký. Pojme 2500 osob. Stěny jsou nyní pokryty stříbrnými srdci, deskami a jinými ex-voty.

Na oltáři se chová kámen, na němž seděla Matka Boží. Není celý, neboť části z něho si ulámali lidé hned v prvních dnech po zjevení. Částku z něho choval také jako vzácnou relikvii svatý farář arský Jan Vianney. Za oltářem pak ve zdi pod mramorovou deskou je uloženo srdce Maximinovo. Pasáček Mariin si totiž přál, kdyby mu nebylo dopřáno umřítí na svaté hoře, aby aspoň jeho srdce tam bylo uloženo. Přání to mu bylo vyplněno, a vedle jeho srdce je uloženo srdce španělského šlechtice hraběte Penalvera, jenž dal svým nákladem poříditi veliké bronzové sochy Matky Boží na místě zjevení. Byli s Maximinem spjati pouty bratrské lásky. Na desce je nápis vzatý z Knihy královské, slova řečená o Jonathovi, příteli Davidovu: *Quomodo in vita dilexerunt se, ita et in morte non sunt separati.* „Jako za živa se milovali, tak

ani po smrti nejsou rozděleni.“ - A ještě třetí srdce tam odpočívá: srdce biskupa grenoble-ského Mgra De Bruillarda.

Ke chrámu jsou po obou stranách přistavěny budovy, sloužící za příbytky kněží, jejichž péči svěřena svatyně, a za hospice pro poutníky, na jedné straně pro muže, na druhé pro ženy. Jinak by bývalo téměř nemožno konati pouti na místo tak odtržené od světa. Hospic pojme 800 poutníků, po případě i 1200.

Původně byla svěřena svatyně kongregaci „misionářů Naší Paní La Saletské“, která byla založena péčí biskupa Bruillarda. Když rozlukovými zákony byly řehole z Francie vypuzeny a majetek církevní zabrán, bylo i misionářům opustiti La Salettu a odebrali se do Belgie, do Italie a do Kanady a působí též v zámořských misiích, zejména na Madagaskaru. Jejich odznakem je kříž s kladivem a kleštěmi, jež nosí za pasem. Nyní konají službu při svatyni kněží ustanovení tam biskupem.

Na úbočí proti chrámu je hřbitůvek, na němž jsou pohřbeni kněží zemřelí na La Salettě i někteří poutníci, kteří přišli složit své kosti k nohám Nebeské Matky.

S vrcholů hor Gargasu a Chamoux je překrásný rozhled. Viděti Vysoké Alpy pnoucí se do výše 4000 metrů. Pobyt na La Salettě je tudíž i příjemným zotavením.

Papež Lev XIII. udělil svatyni la saletské titul a privilegia basiliky.

Místa, kde seděla a stála Nejsvětější Panna, jsou ohrazena mříží a jsou tam postaveny velké bronzové sochy a na cestě, kterou se ubírala k návrší, je čtrnácte nízkých křížů křížové cesty. Kolem soch rostou skromné luční kvítky a traviny jako tehdy, když tudy kráčela Krásná Paní.

Tot vše, co na La Salettě bylo zbudováno. Tedy není tam nic okázalého. Ráz prostoty a chudoby zůstal zachován, jak se slušelo.

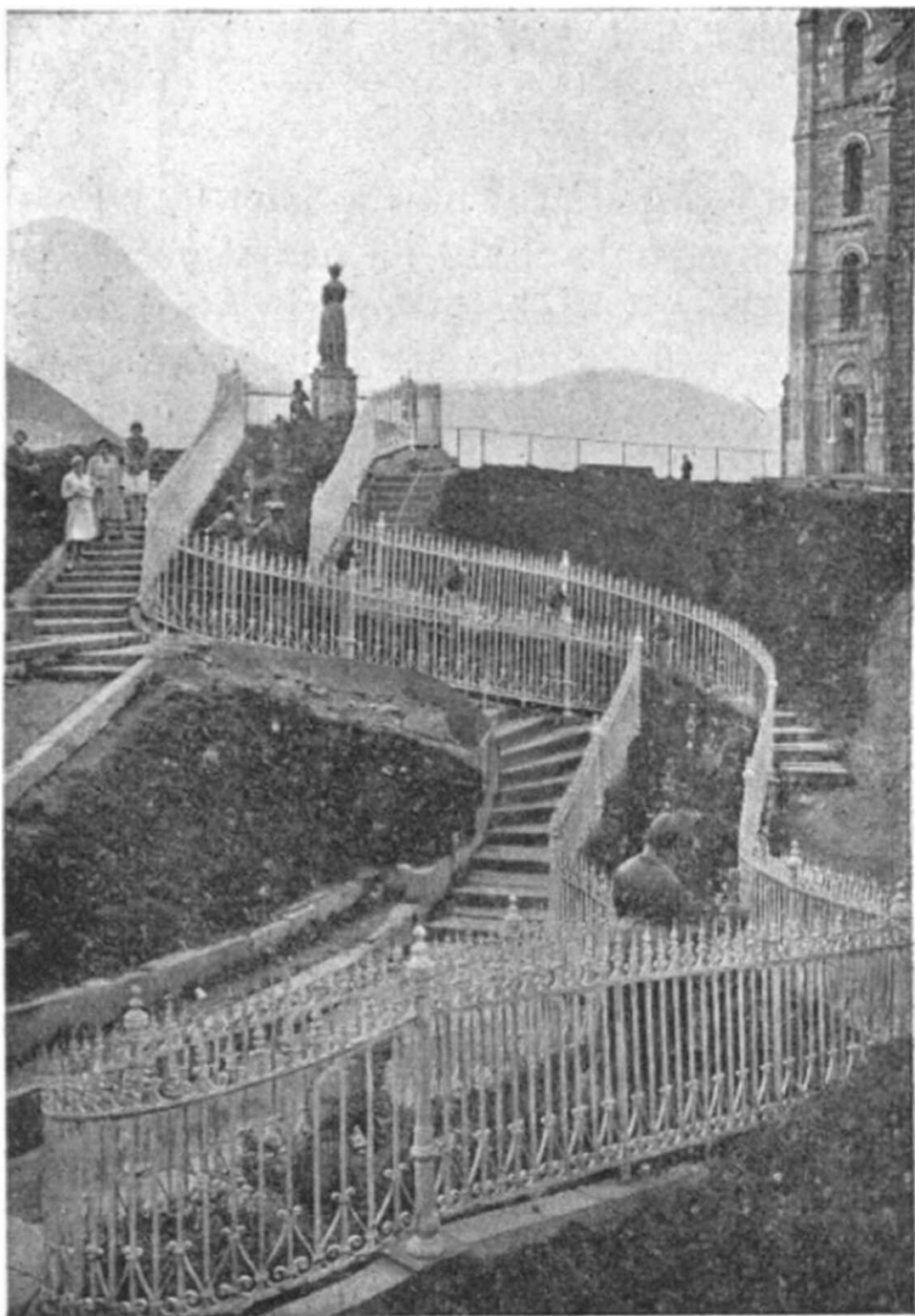
Jaro nastává na La Salettě teprve v červnu - ještě však i o svatodušních svátcích ležívá v kotlinách ztuhlý sníh. Potom však rychle se rozhyří stráně záplavou květů. Hora La Saletská by zasluhovala, aby byla prohlášena za chráněné místo, neboť se řadí k nejbohatším botanickým nalezištím Francie, k Mont-Viso a Lautaretu. Abbé Cuny vydal knížku „Květena La Saletská“, v níž podává výčet a přesné určení rostlin, jež se

tam vyskytují. Kvítky, jež i u nás rostou, kvetou tam bohatěji, vlivem ultrafialových paprsků slunečních a stříbrné oblaky mlh, jež se skoro denně ploužívají z dolin po stránkách vzhůru, svými vlahými hedvábnými doteky přetírají jejich hlavičky, aby si uchovály svěžest a hluboké zbarvení. Již pro tuto nádhernou výzdobu je každý den na La Sallettě dnem svátečním.

A to stále posvátné ticho! Ve dne i zvuky hlasitého hovoru zanikají rozptylujíce se v prostoru, večer pak od deváté hodiny zachovává se venku i v hospici mlčení. A vyjdete-li za měsíčné noci, jste uchvácení vidouce z temných stínů vystupující skalnaté štíty mohutných hor, ostře do běla osvětlené a jevící se mnohem bližší než za dne.

Zříme zde v předtuše „nebe nové a zemi novou, jež podle zaslíbení očekáváme, ve kterých spravedlnost přebývá“ (II. Petr. 3, 13).

Tichý pramének, vytrysklý v den zjevení u nohou Svaté Panny, zpívá ve dne v noci svou tklivou písničku o slzách, z nichž se zrodil.

Ohrazené místo zjevení Panny Marie na La Salettě. Bronzové sochy postaveny na místech, kde seděla, kde stála za rozmluvy s dětmi, a nahoře, odkud se vznesla k nebi Svatá Panna.

LA SALETTA A LURDY

Než se Krásná Paní na La Salettě vznesla k nebesům, stála chvíli na návrší obrácena tím směrem, kde okolní hory se rozestupují a uvolňují pohled do dáli. Je to přímý směr k Římu a k Jerusalemu. Možno se dohadnouti, nač v té chvíli myslila.

Hleděla-li k Jerusalemu, obětovala znovu Otcí nebeskému všecky strasti, jež tam se svým Syuem vytrpěla. A patřila-li k Římu? Téhož roku před třemi měsíci stal se náměstkem Ježíše Krista Pius IX. Celé peklo se spiklo proti němu. Zednáři se zapřísáhli, že papežství musí býti zničeno a použili k tomu vábivého hesla „Sjednocení Italie“. Dějiny nazývají Pia IX. „papežem králem“ pro jeho majestátní a nesmlouvavé vystupování; ale nazývají ho též „papežem mučedníkem“ pro zkoušky a útrapy, jež mu bylo podstupovati. Jobovy zprávy ho docházely ze všech zemí, všude zákony světské ujařmovaly Církev a největšího nevděku mu bylo zakusiti od Italie. Dvakrát byl ve vyhnanství a jeho usilovný zápas, v němž hájil nezadatelných

práv Církve, skončil tím, že se stal zajatcem vatikánským.

Na něho myslila Matka Boží na La Sallettě a vyprošovala mu síly, statečnosti a vytrvalosti.

Maria však si též slibovala od tohoto hrdinného velekněze, že jí dopomůže na světě k plnému uznání její důstojnosti.

Pocítil Pius IX. účinky této modlitby? Vytušil tajemně, čeho si zarmoucená Matka Páně přeje? Nebylo třeba prostředníků, aby přání Mariino dolehlo k srdci náměstka Kristova. A ostatně zvěděl „tajemství“ obou pastevců, kteří je r. 1851 sepsali a přímo do jeho rukou poslali. Že v „tajemství“ byla řeč o Sv. Otci, možno souditi z toho, že Melanie přišla v uzavřené místnosti ono tajemství, vyšla odtud a ptala se čekajících duchovních, jak se příše slovo „*infaillible*, neomylný“.

Jisto jest, že Pius IX. se od počátku svého pontifikátu zabýval myšlenkou prohlásiti slavnostně učení o neposkvrněném početí Panny Marie za článek víry, aby mraky nedůstojných sporů a stíny pochybností nebránily viděti Nejsvětější Pannu v celé její výjimečnosti a slávě. Tohoto krásného úmyslu

nepouštěl se zřetěle, třebaš byl tolika pohromami skličován a třebaš doba se zdála nejméně vhodnou. Dne 2. února 1849 poslal z Gaety okružní list všem biskupům, dotazuje se po smýšlení a přání jejich, kleru i lidu v této věci. Ač někteří poukazovali, že za přítomných poměrů to není dosti vhodno, papež se nedal zdržeti. Konal dále přípravy a r. 1854 svolal kardinály a episkopát do Říma k slavnosti, jež náleží k vrcholným projevům kultu mariánského všech věků. Dne 8. prosince toho roku prohlásil slavnostně „ex cathedra“ v basilice svatopetrské dogma, že Panna Maria od prvního okamžiku svého početí byla uchována bez poskvrny dědičného hříchu.

Byť i nepřátelé byli tímto činem papežovým posíleni ve své zaujatosti vůči Církvi, mezi věřícími celého světa vyvolal radostné uspokojení a nadšení. Stal se mezníkem nové epochy úcty mariánské. Obraz Marie Panny se objevil před světem v té skvělosti a slávě, jak ji viděl svatý Jan ve svém vidění na Pathmu.

Dogmatická konstituce „Ineffabilis Deus“ je velkolepým hymnem na Marii Pannu,

každá její věta je vybroušeným drahým kamenem.

Tím činem podal papež Pius IX. Matce Boží krásné zadostučinění za celou Církev.

Nebylo možno, aby láskyplná Maria neprojevila své uznání za útěchu, jíž se jí dostalo těmi mohutnými projevy víry, úcty a oddanosti. Proto za čtyři léta sestupuje opět na zemi. Jako před 12 lety si byla zvolila místo na nejzazším konci Francie, přichází opět na pomezí téže země, která je „prvorozenou dcerou Církve,“ na straně protilehlé, v horách pyrenejských, opět v rozkošném zátíší. Zjevuje se 11. února 1858 a v následujících dnech na skále Massabielle u Lurd.

Zjevení lurdské se zdá zcela jiného rázu než la saletské a mnozí ctitelé Lurd se nemohou nadchnouti pro La Salettu nebo myslí, že lurdskými zjeveními zašel její význam. To však by bylo povrchní pochopení lurdských zjevení.

Zjevení la saletské a lurdské jsou spojena duhovým pásem vzájemných shod.

Předně je to táž Maria Panna, jež se na obou místech zjevila. Důkazy věrohodnosti pro oboje zjevení jsou rovnocenné.

V okolnostech zjevení se jeví zřejmé shody nebo obdoby:

V Lurdech zvolila si Matka Boží za důvěrnici rovněž prostou chudičkou dívku a ponechala ji v týchž přirozených nedostacích, s jakými ji zastihla. Bernadetta teprve v 18. roce se naučila zběžně čísti a psáti a zůstala neduživá jako dříve. Pasáčkům la saletským byly jejich vrozené „chyby“, lidem nápadné, ochranou, aby se nestali předmětem obdivu a nezpyšněli, když jim bylo vykonávati poslání ve světě.

Den prvního zjevení v Lurdech byl svátek Sedmera svatých zakladatelů. Byli to zbožní jinoši, kteří se ve Florencii r. 1233 (výročí smrti Páně!) zasvětili službě Matky Boží. Na její přímý pokyn založili řád služebníků Panny Marie - později zvaní servité - jehož účelem bylo rozjímati o bolestech Svaté Panny a probouzeti ducha kajícího. (Svátek jejich se slavil 11. února; teprve když byl položen na ten den svátek Zjevení Panny Marie v Lurdech, byl svátek sv. Sedmi zakladatelů přeložen na den následující.) Tedy zvolila Matka Boží k svému zjevení den, kdy Církev s těmito světci uctívá její bolesti a slzy.

Na obou místech svěřila Maria dětem tajemství, jenže Bernadetta nebyla pro ně tolik obtěžována jako dívky la saletské.

Ani Bernadetta nevěděla, kdo jest ona uchvacující Paní, jež se jí zjevovala, a nazývala ji rovněž Krásnou Paní.

Všimněme si obsahu a povahy zjevení:

Na La Salettě stěžuje si Matka Boží na pýchu, jež se nechce podrobiti. V Lurdech káže Bernadettě, aby líbala zemi. Líbati zemi, jež jest podnožím trůnu Božího, toť úkon pokory, uznání naprostého poddanství a závislosti.

„Prach jsi a v prach se obrátíš.“ „Proč se pyšní hlína a popel?“ (Sir. 10, 9). Líbej zemi, z níž jsi vyšel a s níž se opět zasnoubíš. Líbej zemi, po které kráčel tvůj Spasitel, kterou zvlažil svou krví a v níž byl uložen, abys i ty byl vzkříšen.

Na La Salettě vyznává Maria, že musí prositi svého Syna bez ustání. V jeskyni lurdské zjevujíc se s rukama sepiatýma dosvědčuje, že stále ještě prosí; Bernadettu vybízí: „Modli se za ubohé hříšníky. Modli se za nemocný svět.“

Na hoře alpské připomíná nejzákladnější a nejprostší povinnosti náboženské, jako ranní

a večerní modlitbu; v Pyrenejích učí dívku
řádně dělati kříž a modlí se s ní.

Na obou místech působí Maria, že vytrys-
kuje očistný a uzdravující pramen ze skály.

A aby bylo zcela zřejmo, že zjevení lur-
ské je potvrzením a dovršením la saletského:

Na hoře La Salettě Maria svým zármut-
kem a svými slzami přichází obměkčit srdce
hříšníků ke kajícínosti, z Lurd posílá světu
vážnou výzvu, již na znamení důrazu třikrát
pronáší. Bernadetta vyslechnuvši tu výzvu,
na místě samém ze svého vytržení se obrací
a ji opakuje přítomnému lidu plačíc a vzly-
kajíc, z čehož lze souditi, s jakou vážností ji
Svatá Panna pronesla. A výzva ta zní:

Pokání! Pokání! Pokání!

Naše Paní La Saletská, Smírkyně hříš-
níků, pros bez ustání za nás, kteří se k Tobě
utíkáme.

Odpustky 100 dní. Sv. Otec Pius XI. dne 7. listopadu 1927.

Naše Paní La Saletská, opravdová Matko bolestí, vzpomeň na slzy, jež jsi pro mne prolévala na Kalvarii; vzpomeň též na úzkostlivost, s jakou stále o mne pečuješ, abys mne uchránila trestů spravedlnosti Boží, a viz, můžeš-li mne, své dítě, nyní opustiti, k dyž jsi pro mne tolik učinila. Touto utěšující myšlenkou jsa povzbuzen, vrhám se k Tobě, přes všecku svou nevěrnost a nevděčnost. Nezamítej mé prosby, ó Panno Smírkyně, ale obrať mne, zjednej mi milost, abych miloval Ježíše nade vše a Tebe těšil svatým životem a mohl Tě viděti jednou v nebesích. Amen.

Odpustky 300 dní. Sv. Otec Pius XI. dne 7. listopadu 1927.

O B S A H

Úvod	7
Cesta na La Salettu	14
Svědkové Zjevení	27
Místo a doba Zjevení	36
Co viděli pastevci	42
Maximinova Zpráva o Zjevení	50
Výklad Veliké zvěsti	63
Pastevci sestupují s hory	84
Vzrušení v okolí La Saletty	91
Na biskupství v Grenoblu	112
Blahé účinky Zjevení	118
Pastevci v prvních letech po Zjevení	135
Na La Salettě za rok po Zjevení	171
Církevní uznání	177
Svatyně la saletská	196
La Saletta a Lurdy	206
Modlitba schválená papežem Piem XI.	214

Knihovna

Vinice Páně

**Pořádá a vydává Dr. Antonín Stříž v Praze VI.
na Vyšehradě č. p. 90.**

25

La Saletta

**Třetí vydání — Vytiakla
knihtiskárna F. Obziny
ve Vyškově na Moravě.
Obrázky jsou z archi-
vu „Vinice Páně“, re-
produkce Jan Šimáně.**

Nad Prahou na Pankrácké pláni, náležející k rozlehlé osadě nuselské, jež nemá kostela, chystá se stavba velkého chrámu Panny Marie Smírkyně hříšníků – naše La Salette! Jistě že všichni, kdo přectete tuto knihu, přispějete štědrě na stavbu této svatyně! Vždyť kdo z nás není Bohu dlužen smír? Kdo nemá kolem sebe množství duší nesmířených s Bohem a netouží, aby jim Matka Boží zjednala milost smíření s Bohem? – Složenku Vám dodá Expedice Vinice Páně, Praha VI-90.

K N I H O V N A
VINICE PÁNĚ
Praha - Vyšehrad 90